

๒๐๒/๑

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ลาดกระบัง
ปัญหาพิเศษ

การเลี้ยงเป็ดไล่ทุ่งกรณีศึกษา : ตำบลแพรกศรีราชา อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท

Open Field Duck : A Case Study of Praksiracha SubDistrict

Sunkaburi District Chainat Province

T096324

โดย

นางสาวสาคร นัยเนตร

เสนอ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนการเกษตร)

ปพ.

พ.ศ. 2548

ส ๖๒๘ ก

๒๕๔๘

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน.....

96324

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ
ภาควิชาเทคนิคเกษตร
คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.

เรื่อง

การเลี้ยงเป็ดไล่ทุ่งกรณีศึกษา ตำบลแพรกศรีราชา อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท
Open Field Duck Raising : A Case Study of Praksiracha SubDistrict Sunkaburi District
Chainat Province

โดย
นางสาวสาคร นัยเนตร

ได้รับการตรวจสอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาลึกสูตร
วท.บ. (พัฒนากการเกษตร)

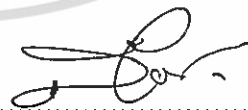
เมื่อวันที่ 19 เดือน 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2548

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ

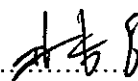
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พีรชัย กุลชัย)

กรรมการปัญหาพิเศษ

(อาจารย์ลือพงษ์ ลือนาม)

หัวหน้าภาควิชา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุขุมภรณ์ ชันศรี)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

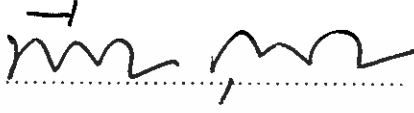
เรื่อง : การเลี้ยงเปิดไล่ทุ่ง : กรณีศึกษาตำบลแพรงศรีราชา อำเภอสรรคบุรี
จังหวัด ชัยนาท

โดย : นางสาวสาคร นัยเนตร

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนากาเกษตร)

สาขาวิชา : พัฒนาการเกษตร

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พีรชัย กุลชัย)

19 / 126 / 48

การเลี้ยงเปิดไล่ทุ่งกรณีศึกษา ตำบลแพรงศรีราชา อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อ ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของการเลี้ยงเปิดไล่ทุ่งและปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน โดยใช้วิจัยเชิงคุณภาพมีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเจ้าของฟาร์มและการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมจำนวน 8 ราย

ผลการศึกษาพบว่า การเลี้ยงเปิดไล่ทุ่งที่เกษตรกรในตำบลแพรงศรีราชา อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท เกษตรกรส่วนใหญ่จะเลี้ยงเป็นอาชีพรองควบคู่ไปกับการทำนา สาเหตุที่เลี้ยงเปิดไล่ทุ่งไปด้วยนั้นก็เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว เกษตรกรที่เลี้ยงเปิดส่วนใหญ่จะเป็นรายย่อย พันธุ์เปิดที่นิยมเลี้ยงจะเป็นพันธุ์กาก็แคมป์เบลล์จำนวนเปิดที่เกษตรกรเลี้ยงประมาณ 1,500 – 2,000 ตัว / รุ่น การจัดการภายในฟาร์มเปิดก่อนที่เปิดจะมาถึงมีการโรยปูนขาวป้องกันความชื้นหรือฉีดสาร EM ป้องกันเชื้อโรค ในบริเวณเล้ามีวัสดุรองพื้นไว้เพื่อป้องกันไม่ให้ไขปนหรือไขเปื้อน ถ้าไขเปื้อนจะไม่นิยมล้างเนื่องจากล้างแล้วจะทำให้ไขเปิดเสียเร็วขึ้นในด้านการป้องกันโรคในแต่ละฟาร์มจะทำวัคซีนป้องกันทุกๆ 3 เดือน วัคซีนที่ใช้เป็นประจำ คือ วัคซีนอหิวาต์เปิด วัคซีนเพลิก ในเรื่องของ การขายจะมีพ่อค้ามารับซื้อถึงฟาร์มที่เกษตรกรเลี้ยง การขายจะขายแบบส่งพ่อค้าจะมารับไปขายยังตลาดมหาชัยที่กรุงเทพฯ ตลาด สุรนคร จังหวัดนครราชสีมา และตลาดปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี การนำไขไปขายยังตลาดต่างๆ นั้นจะนำไปขายอาทิตย์ละครั้ง การขายส่วนใหญ่จะเป็นการขายส่งตามแผง ดันทุ่นต่อฟองคิดเฉลี่ยทั้ง 8 ฟาร์มอยู่ที่ 0.81 บาท

ปัญหาและอุปสรรคในการเลี้ยงเปิดไล่ทุ่งได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับสารเคมีที่ใช้ในนาข้าว ตกค้างในนาข้าว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยม

ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ โดยได้รับความกรุณาและความช่วยเหลือจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พีรชัย กุลชัย ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ และ อาจารย์ ลือพงษ์ ลือนาม กรรมการปัญหาพิเศษ ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าของท่านในการให้คำแนะนำตลอดจนช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เสมอมา จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณวีระ ทองวัง คุณอำไพ อิมมี คุณเรณู เณรน้อย คุณทศมล สุดมี คุณสันติ เณรน้อย คุณสมควร คำแพง คุณพนม ทัฬหี คุณรณจรี พลุนิล ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดีตลอดจนมีข้อสงสัยหรือหาคำตอบไม่ได้ก็จะโทรศัพท์ตามตลอดขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอขอบคุณในน้ำใจและความช่วยเหลือจากคณาจารย์ ตลอดจนเพื่อนๆ ที่ให้ความช่วยเหลือไม่ว่าผู้วิจัยจะให้เพื่อนช่วยอะไรเพื่อนก็ช่วยผู้วิจัยขอบคุณจริงๆ

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อพลู คุณแม่เข็มทราย นัยเนตร และครอบครัว นัยเนตรทุกท่านที่ทำให้ผู้วิจัยมีกำลังใจและมุ่งมั่นในการศึกษาครั้งนี้จนสำเร็จขอกราบขอบพระคุณ

ศาสตราจารย์ นัยเนตร

เมษายน 2548

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(ก)
สารบัญภาพ	(ข)
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	3
บทที่ 3 วิธีวิจัย	25
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล	27
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	73
เอกสารอ้างอิง	78
ภาคผนวก	79

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงอุณหภูมิที่เหมาะสมในการกกลูกเปิดอายุ 0 – 3 สัปดาห์	9
2	สูตรอาหารเปิดสาวก่อนไซ้ (อายุ 9 – 20 สัปดาห์)	10
3	แสดงราคาไซ้เปิดสดคละ	21
4	แสดงปฏิทินการทำงานของคุณวีระ ทองวัง	30
5	แสดงค่าใช้จ่ายทั้งหมดภายในฟาร์มของคุณวีระ ทองวัง	32
6	แสดงปฏิทินการทำงานของคุณอำไพ อิมมี	36
7	แสดงค่าใช้จ่ายทั้งหมดภายในฟาร์มของคุณอำไพ อิมมี	38
8	แสดงปฏิทินการทำงานของคุณเรณู เณรน้อย	41
9	แสดงค่าใช้จ่ายทั้งหมดภายในฟาร์มของคุณเรณู เณรน้อย	43
10	แสดงปฏิทินการทำงานของคุณทศมล สุดมี	46
11	แสดงค่าใช้จ่ายทั้งหมดภายในฟาร์มของคุณทศมล สุดมี	48
12	แสดงปฏิทินการทำงานของคุณสันติ เณรน้อย	51
13	แสดงค่าใช้จ่ายทั้งหมดภายในฟาร์มของคุณสันติ เณรน้อย	54
14	แสดงปฏิทินการทำงานของคุณสมควร คำแพง	57
15	แสดงค่าใช้จ่ายทั้งหมดภายในฟาร์มของคุณสมควร คำแพง	59
16	แสดงปฏิทินการทำงานของคุณพนม ทับบุรี	62
17	แสดงค่าใช้จ่ายทั้งหมดภายในฟาร์มของคุณพนม ทับบุรี	64
18	แสดงปฏิทินการทำงานของคุณรชวีร์ พลุนิล	68
19	แสดงค่าใช้จ่ายทั้งหมดภายในฟาร์มของคุณรชวีร์ พลุนิล	70
20	สรุปการเลี้ยงเปิดไล่ทุ่ง	74

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	โรงเรือนลูกเปิด	11
2	โรงเรือนเปิดรุ่น	12
3	โรงเรือนสำหรับเปิดไข่	12
4	โรงเรือนสำหรับเปิดพันธุ์	13
5	กระบอคน้ำ	13
6	รางอาหาร	14
7	เครื่องกกลูกเปิด	14
8	วัสดุรองพื้น	15
9	อุปกรณ์การให้แสง	15
10	ผ้ามุ้งเขียว	16
11	แผงใส่ไข่	16
12	ตะกร้าใส่ไข่	17
13	รถขนย้ายเปิด	17
14	ขั้นตอนการเลี้ยงเปิดไล่ทุ่ง	75

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ (Introduction)

ความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากจังหวัดชัยนาทมีการทำนาตลอดทั้งปี จึงมีพื้นที่สำหรับเลี้ยงเป็ดอย่างเพียงพอหลังฤดูการเก็บเกี่ยวข้าว จะมีข้าวรวงหล่นอยู่ตามพื้นนาและมีน้ำขังทำให้มีหอยเชอร์รี่อาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก จึงทำให้เป็นที่นิยมเลี้ยงเป็ดไล่ทุ่งกันอย่างกว้างขวางซึ่งมีการลงทุนน้อยและได้ผลตอบแทนอย่างคุ้มค่าการเลี้ยงเป็ดไล่ทุ่งจึงเป็นอาชีพหนึ่งที่เกษตรกรนิยมเลี้ยง

ในปัจจุบันเกษตรกรจำนวนไม่น้อยที่ให้ความสนใจ และให้ความสำคัญเกี่ยวกับเป็ดไล่ทุ่ง เพราะการเลี้ยงเป็ดไล่ทุ่งช่วยเพิ่มผลผลิตให้กับเกษตรกรช่วยในเรื่องระบบนิเวศทำให้เกิดการผสมมากขึ้นนอกจากนี้ผู้เลี้ยงเป็ดจะได้ประโยชน์จากนาข้าวคือ 1.เป็ดมีอาหารที่สมบูรณ์ 2. เป็ดแข็งแรง โตเต็มที่ 3. ทำให้เป็ดไซดก 4. ไช้แดงมีสีน้ำตาลรับประทาน

และการเลี้ยงเป็ดไล่ทุ่ง เป็นวิธีที่ให้ผลตอบแทนสูง คือ การเลี้ยงเป็ดไล่ทุ่ง ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการสร้างโรงเรือน และเป็นการประหยัดค่าอาหารซึ่งเป็นต้นทุนที่สูง โดยในช่วงหลังฤดูเก็บเกี่ยวข้าว จะมีการปล่อยเป็ดลงนาข้าว เพื่อให้เป็ดได้หาอาหารที่มีอยู่ตามธรรมชาติ เช่น กุ้ง หอย ปู ปลา และเมล็ดข้าวที่ร่วงหล่นตามท้องนาหลังการเก็บเกี่ยวรวมถึงประโยชน์ในนาข้าว เป็ดยังช่วยพรวนดินเมื่อตอนหาอาหาร ช่วยเหยียบฟางข้าวและมูลของเป็ดที่ถ่ายออกมาซึ่งช่วยเป็นปุ๋ยให้ต้นข้าวในนา และยังลดสารเคมีในการปราบหอยเชอร์รี่ เป็นการรักษาสภาพแวดล้อม การเลี้ยงเป็ดไล่ทุ่งจึงเป็นการเกื้อกูลซึ่งกันและกัน เป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ สูงสุด (เสน่ห์ แสงคำ, 2547).

ดังนั้นขอเสนอไปจากการลดต้นทุนการผลิตให้เกษตรกรแล้วการเลี้ยงเป็ดไล่ทุ่งยังเป็นการประกอบอาชีพการเกษตรในลักษณะที่เชื่อมอานวยประโยชน์แก่กันและกันสิ่งแวดล้อมไม่ถูกทำลาย อันเนื่องมาจากการใช้สารเคมีโดยไม่จำเป็น (ศักดิ์ดา ศรีนิเวศน์, 2547)

เนื่องจากการเลี้ยงเป็ดไล่ทุ่งยังไม่มีผู้ที่ศึกษาในเชิงวิชาการ แต่งานวิจัยในการเลี้ยงเป็ดไล่ทุ่งยังมีจำนวนน้อย ผู้วิจัยจึงศึกษาการเลี้ยงเป็ดไล่ทุ่ง และเลือกพื้นที่ ตำบลแพรภคศรีราชา อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาทเพราะมีการทำนาแบบหมุนเวียนต่อเนื่องตลอดทั้งปี จึงทำให้มีพื้นที่สำหรับเลี้ยงเป็ดตลอดทั้งปี เป็นกรณีศึกษา ทำให้ทราบถึง ข้อมูลเบื้องต้น ในการเลี้ยงเป็ดไล่ทุ่งเพื่อ เป็นแนวทางแก่เกษตรกรและผู้สนใจต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของการเลี้ยงเปิดโล่ง
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการเลี้ยงเปิดโล่ง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบข้อมูลเบื้องต้นในการเลี้ยงเปิดโล่ง
2. เพื่อเป็นข้อมูลและเผยแพร่ความรู้ให้กับเกษตรกรที่สนใจและผู้เลี้ยงเปิดโล่งในอนาคต

ขอบเขตและข้อจำกัดของการศึกษา

เป็นการศึกษาการเลี้ยงเปิดโล่งใน ตำบลแพกศรีราชา อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท เรื่องที่ศึกษาคือ การเลี้ยงและปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการเลี้ยงเปิดโล่ง

นิยามศัพท์

เปิดโล่ง หมายถึง การปล่อยให้ลูกไก่เดินในพื้นดินเพื่อเก็บหอยเชอร์ เมล็ดข้าวเปลือกที่ร่วงหล่นในแปลงนาเป็นอาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

(Review of Related Literature)

การทำการวิจัย ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอหัวข้อตามลำดับ ดังนี้

1. ประวัติเปิด
2. พันธุ์เปิด
3. การเลี้ยงเปิด
4. โรงเรือนเลี้ยงเปิด
5. ผู้เลี้ยงเปิดไล่ทุ่ง
6. การจัดการฟาร์มเปิดไข่
7. ต้นทุนในการเลี้ยงเปิดไล่ทุ่ง
8. ราคาไข่เปิด
9. โรคเปิด
10. บทความที่เกี่ยวข้อง

1. ประวัติเปิด

ในสัตว์ปีกเปิดมีความสำคัญต่อเกษตรกรทั้งในด้านของการให้ไข่และเนื้อเป็นอาหารของครอบครัวและยังขายผลิตผลจากเปิดเป็นรายได้เสริมสำหรับครอบครัวได้เสมอ ๆ จากการเลี้ยงเปิดแบบหลังบ้านที่พบเห็นทั่วไปในชนบท (ปฐม เลหาหะเกษตร. 2529) กล่าวว่า เปิดที่เราเลี้ยงกันอยู่ทุกวันนี้มีบรรพบุรุษมาจากเปิดป่า(Mallaeed Anas Platyrhynchos) เปิดสัตว์ปีกน้ำ (Water Fowl) เปิดป่าจะพบหนาแน่นในซีกโลกเหนือ ชอบหากินตามแหล่งน้ำ อาหารมีทั้งที่เป็นสัตว์น้ำและพืชน้ำเปิดมีความสามารถลอยเหนือน้ำและว่ายน้ำได้ดีมากเพราะมีขนที่ขึ้นหนาแน่นกว่าสัตว์ปีกบก ในประเทศไทยมีการเลี้ยงเปิดมานานแล้วเปิดพันธุ์พื้นเมืองของไทยได้แก่พันธุ์ปากน้ำและพันธุ์นครปฐม ซึ่งจะมีขนสีน้ำตาลอมดำไปจนถึงดำทั้งหมดตัว เป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตไข่ดีขึ้นและนิยมเลี้ยงเพื่อการบริโภคไข่ในปัจจุบัน โดยเฉพาะเปิดลูกผสมกาก็แคมป์เบลล์ แหล่งที่มีการเลี้ยงเปิดมากได้แก่ แถบชายฝั่งทะเลในภาคกลางเพราะเป็นแหล่งอาหารของเปิดที่อุดมสมบูรณ์ แต่แหล่งที่เลี้ยงเปิดกันมากที่สุดก็ยังคงอยู่ที่เดิมได้แก่ จังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทรา นครปฐม ราชบุรี และ สุราษฎร์ธานีร้อยละ 75 ของจำนวนเปิดทั่วประเทศยังอยู่ในภาคกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. พันธุ์เปิด

เปิดที่เลี้ยงกันอยู่ทั่วไปมี 2 ประเภท คือ เปิดพันธุ์เนื้อและเปิดพันธุ์ไข่

2.1 เปิดพันธุ์เนื้อ

2.1.1 พันธุ์ปักกิ่ง มีต้นกำเนิดจากประเทศจีน รูปร่างใหญ่โต ลำตัวกว้างลึกและหนา ขนสีชาวล้วน ปากสีเหลือง-ส้ม แข็งและเท่าสีหมากสุก ผิวหน้าสีเหลือง เลี้ยงง่าย ไม่ฟักไข่ ไข่โตดีพอใช้ ประมาณ 160 ฟองต่อปี เปลือกไข่สีขาว เมื่อโตเต็มที่ตัวผู้หนักประมาณ 4 กิโลกรัม ตัวเมียหนัก 3.5 กิโลกรัม เปิดปักกิ่งมีนิสัยค่อนข้างตื่นตกใจง่าย ผู้เลี้ยงควรระวัง เพราะอาจกระทบกับการเจริญเติบโตได้ ไข่เลี้ยงใส่ฟุ้งไม่ค่อยได้ผล ควรเลี้ยงในเล้าที่อากาศถ่ายเทได้สะดวก จึงจะเติบโตดี นอกจากให้เนื้อแล้ว ขนเปิดปักกิ่งยังเป็นที่ต้องการของอุตสาหกรรมผลิตลูกขนไก่ และใช้ทำฟูกที่นอนได้ด้วย

2.1.2 เปิดเทศ (Muscovy) มีต้นกำเนิดมาจากทวีปอเมริกาใต้ เป็นเปิดอีกพันธุ์หนึ่งต่างหาก เมื่อทำการผสม พันธุ์กับเปิดพันธุ์อื่น จะให้ลูกเป็นหมัน เช่น เปิดพันธุ์บัวฉาย เปิดเทศใช้อาหารพวกพืชสดได้ดีคล้าย ๆ กับห่าน เป็นเปิดที่ให้เนื้อดีแต่ให้ไข่น้อย และโตค่อนข้างช้า จึงไม่ค่อยมีผู้นิยมเลี้ยงเป็นการค้า เปิดเทศชอบฟักไข่และเลี้ยงลูกไก่ มีนิสัยชอบบิน เมื่อโตเต็มที่ตัวผู้จะมีน้ำหนักประมาณ 4-4.5 กิโลกรัม. ตัวเมียมีน้ำหนัก 3.0-3.5 กิโลกรัม. เปิดเทศมี 2 ชนิด คือ ชนิดมีสีขาว และชนิดสีดำ ทั้ง 2 ชนิด ที่บริเวณหน้าและเหนือจุมูก มีหนังย่นสีแดง เปิดเทศชนิดที่มีสีขาวจะมีขนสีขาว ผิวหนังสีขาว แข็งสีเหลือง-ส้มอ่อน ปากมีสีเนื้อ ชนิดสีดำมีขนที่หน้าอก ลำตัวและหลังสีดำประขาวปากสีชมพู แข็งสีเหลืองหรือตะกั่วเข้ม

2.1.3 พันธุ์บัวฉาย เป็นเปิดพันธุ์ผสมระหว่างเปิดเทศกับเปิดธรรมดา พันธุ์พื้นเมืองของไทย ลูกเปิดที่ได้จะเป็นหมันทั้งเพศผู้และเพศเมีย ลักษณะเปิดพันธุ์นี้ที่สำคัญ คือ โครงร่างใหญ่ เล็บแหลมดำ และว่องไว กระโดดเก่งกว่าลูกเปิดธรรมดา เลี้ยงง่าย โตเร็ว ไม่เที่ยวหากินไกล ไม่ร้องเสียงดัง รสชาติของเนื้อดีกว่าเปิดธรรมดา เนื้อแน่น มีไขมันต่ำ ชาวจีน นิยมบริโภคมานานนับร้อยปีแล้ว ในช่วงตรุษและสารทจีน ราคาดีกว่าเปิดธรรมดามาก การเลี้ยงใช้เวลาประมาณ 3.5-4 เดือน เปิดตัวผู้จะมีน้ำหนัก 3-3.5 กก. ส่วนตัวเมียจะหนัก 2.5-3 กก.

2.1.4 พันธุ์ลูกผสม ไฮ-บริด นำมาเผยแพร่โดยบริษัทเอกชน มีเลี้ยงกันอยู่หลายพันธุ์ในขณะนี้ เช่น พันธุ์เซอร์วิลเลย์ พันธุ์ทีเกล พันธุ์อั๊กการ์ด พันธุ์เลคการ์ด เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่มีการพัฒนาพันธุ์โดยมีพันธุ์ปักกิ่งผสมอยู่ด้วย

2.1.5 พันธุ์พื้นเมือง มีอยู่ 2 พันธุ์ด้วยกัน คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.5.1 พันธุ์นครปฐม เป็นเปิดตัวผู้ที่คัดออกจากเปิดพันธุ์ไข่ และนำมาเลี้ยงเป็นเปิดเนื้อ ได้รับความนิยมจากผู้เลี้ยงมากที่สุด เพราะลูกเปิดราคาถูก เลี้ยงง่าย และได้น้ำหนักดีกว่าเปิดพื้นเมืองพันธุ์อื่น ๆ ใช้เวลาเลี้ยง 3-4 เดือน ได้ น้ำหนักเฉลี่ย 1.6-2.0 กก. ตัวผู้จะมีหัวสีเขียว คอควั่นขาว ออกสีแดง ลำตัวสีเทา และเท้าสีส้ม

2.1.5.2 พันธุ์กาภิผสม เป็นเปิดตัวผู้ที่คัดออกจากเปิดไข่พันธุ์กาภิผสม และนำมาเลี้ยงเป็นเปิดพันธุ์เนื้อ เป็นเปิดพันธุ์เล็ก น้ำหนักไม่ค่อยดี จึงไม่นิยมเลี้ยงกันมากนัก ใช้เวลาเลี้ยง 4 เดือน ได้น้ำหนัก 1.3-1.6 กก. การเลี้ยงเปิดตัวผู้เป็นเปิดพันธุ์เนื้อเดิมทีเดียว ไม่ได้นิยมกันมากนัก จนกระทั่งเกษตรกรแถบนครปฐม สุพรรณบุรี ฉะเชิงเทรา อัญญา อ่างทอง หลังจากทำนาแล้ว ก็ลองซื้อลูกเปิดตัวผู้มาเลี้ยง จนกลายเป็นความนิยม โดยส่วนมากนิยมเลี้ยงเปิด พื้นเมือง การเลี้ยงโดยอาศัยให้เปิดหากินกับข้าวตอกและลูกกุ้ง ลูกปลาตามหนอง คลอง บึง ต่าง ๆ

2.2 เปิดพันธุ์ไข่

2.2.1 พันธุ์กาภิแคมป์เบลล์ พัฒนาพันธุ์ในประเทศอังกฤษ จนได้เป็นเปิดพันธุ์ที่ให้ไข่ดกที่สุดในโลกพันธุ์หนึ่งโดยให้ไข่ปีละมากกว่า 300 ฟอง เปิดกาก็มีขนสีน้ำตาล แต่ขนที่หลังและปีกมีสีสลับอ่อนกว่า ปากดำค่อนข้างไปทางเขียว ตาสีน้ำตาลเข้ม คอส่วนบนสีน้ำตาล แต่ส่วนล่างเป็นสีกาภิ ขาและเท้าสีเดียวกันกับขน แต่เข้มกว่าเล็กน้อย ตัวเมียเมื่อโตเต็มที่หนักประมาณ 2.0-2.5 กก. เริ่มไข่เมื่ออายุประมาณ 4 เดือนครึ่ง ส่วนตัวผู้ จะมีขนสีเขียวที่หัว คอ ไหล่ และปลายปีก ขนตัวสีกาภิและน้ำตาลขาและเท้าสีกาภิเข้ม โตเต็มที่หนักประมาณ 2.5-2.7 กก.

2.2.2 พันธุ์อินเดียนรันเนอร์ เป็นเปิดขนาดเล็ก ตัวผู้โตเต็มที่น้ำหนักประมาณ 1.7-2.5 กก. ตัวเมียมีน้ำหนัก 1.5-2.0 กก. เปิดพันธุ์นี้มีอยู่ 3 ชนิด คือ สีขาว สีเทา และสีลาย ลักษณะเด่นประจำพันธุ์ที่แปลกกว่าเปิดพันธุ์อื่น ๆ คือการยืนคอตตรงลำตัวเกือบตั้งฉากกับพื้น ปากสีเหลือง แข็งและเท้าสีส้ม ตัวเมียเริ่มให้ไข่เมื่ออายุประมาณ 4 เดือนครึ่ง ให้ไข่ฟองโตและไข่ทน

2.2.3 พันธุ์พื้นเมือง ที่นิยมเลี้ยง มี 2 พันธุ์ คือ

1) เปิดนครปฐม เลี้ยงกันมากในเขตจังหวัดนครปฐม เพชรบุรี สุพรรณบุรีและในพื้นที่ลุ่มซึ่งเป็นเขตน้ำจืด ตัวเมียมีขนสีลายกบอ้อย ปากสีเทา เท้าสีส้ม ตัวผู้มีสีเขียวแก่ตั้งแต่คอไปถึงหัว คอควั่นขาว ออกสีแดง ลำตัวสีเทา ปากสีเทา และเท้าสีส้ม ตัวผู้โตเต็มที่หนักประมาณ 3.0-3.5 กิโลกรัม ตัวเมียหนัก 2.5-3.0 กิโลกรัม เริ่มให้ไข่เมื่ออายุประมาณ 6 เดือน

2) เปิดปากน้ำ เลี้ยงกันมากในเขตจังหวัดสมุทรปราการ (ปากน้ำ) สมุทรสาคร ฉะเชิงเทรา และชลบุรี ตลอดจนจังหวัดที่อยู่ชายฝั่งทะเลอื่น ๆ เป็นเปิดพันธุ์เล็ก ตัวเมียมีปาก เทา และลำตัว สีดำ ออกสีขาว เฉพาะตัวผู้จะมีขนสีเขียวบนหัว ขนาดเล็กกว่าเปิด

นครปฐม ขนาดไซ้ก็เล็กกว่าเริ่มให้ไซ้เมื่ออายุ 5-6 เดือน ตัวผู้ของเปิดพันธุ์พื้นเมืองนิยมนำไปเลี้ยงเป็นเปิดเนื้อ

ในปัจจุบัน เปิดไซ้พันธุ์พื้นเมืองแท้แทบจะหมดไปจากวงการเลี้ยงเปิดไซ้แล้ว เนื่องจากมีการผสมพันธุ์กันระหว่างพันธุ์กากี้แคมป์เบลล์กับพันธุ์พื้นเมืองมาเป็นระยะเวลายาวนาน จนกลายเป็นเปิดพันธุ์ผสมแทบทั้งหมด พันธุ์แท้ส่วนใหญ่เหลืออยู่ตามสถานีทดลองของกรมปศุสัตว์เท่านั้น

2.2.4. พันธุ์ลูกผสมกากี้แคมป์เบลล์กับพื้นเมือง นิยมเลี้ยงกันมากกว่าพันธุ์แท้ เพราะเลี้ยงง่าย ทนทาน ให้เนื้อดี และให้ไข่ดก ประมาณ 260 ฟองต่อปี อายุที่เริ่มไซ้ประมาณ 5 เดือนครึ่งถึง 6 เดือน

2.2.5. พันธุ์ลูกผสม ไฮ-บริด พัฒนาพันธุ์โดยบริษัทเอกชนในต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่แล้วนำเข้ามาเลี้ยงในเมืองไทย เริ่มเข้ามามีบทบาทในวงการเลี้ยงเปิดมากขึ้น พันธุ์ที่นิยมเลี้ยง เช่น ซุปเปอร์ดีค

3. การเลี้ยงเปิด

3.1 การเริ่มเลี้ยงเปิด

ในการเริ่มเลี้ยงเปิดเริ่มต้นได้หลายวิธีด้วยกัน ปฐม เลหาหะเกษตร. (2529) กล่าวไว้ดังนี้

3.1.1 เริ่มด้วยการซื้อไซ้ฟักมาฟักเพื่อเอาลูกเปิดมาเลี้ยง หรือเริ่มด้วยการซื้อลูกเปิดออกใหม่มาเลี้ยงหรือการซื้อเปิดสาวมาเลี้ยง

3.1.2 เริ่มต้นด้วยการซื้อไซ้ฟักมาฟัก เป็นการเริ่มต้นที่ค่อนข้างยุ่งยากถ้าต้องการเลี้ยงเปิดจำนวนมาก แต่ถ้าต้องการเลี้ยงจำนวนไม่มากนักอาจให้แม่ไก่ฟัก หรือฟักด้วยตู้ฟักเล็กๆก็ได้ เลือกซื้อไซ้ฟักจากฟาร์มที่เชื่อถือได้ว่าเป็นเปิดคุณภาพดี ปลอดภัยและให้ไซ้ฟักมีเชื้อดี

3.1.3 เริ่มต้นด้วยการซื้อลูกเปิดมาเลี้ยง เป็นการเริ่มต้นที่สะดวกและลงทุนไม่มากเป็นวิธีที่นิยมกันทั่วไปการซื้อลูกเปิดไปเลี้ยงควรซื้อจากฟาร์มผสมพันธุ์ที่ไว้ใจได้ว่าเป็นเปิดพันธุ์ที่ต้องการและมีคุณภาพดีถ้าซื้อจากโรงฟักเปิดควรสอบถามให้แน่ชัดว่าซื้อไซ้ฟักมาจากที่ไหน และพันธุ์อะไรเชื่อถือได้หรือไม่ การซื้อควรซื้อลูกเปิดที่ออกใหม่ๆเพราะการขนย้ายสะดวกไม่กระทบกระเทือนมากเท่าลูกเปิดมีอายุ การเลี้ยงก็ง่ายกว่าและแข็งแรงกว่าด้วย ก่อนซื้อควรสอบถามราคาดูก่อนถ้าไม่จำเป็นไม่ควรซื้อในระยะที่เขาเริ่มเลี้ยงสำหรับขายเปิดตลาดตอนสารทจีนหรือตรุษจีนเพราะเป็นระยะที่มีความต้องการลูกเปิดมีมาก ลูกเปิดจะมีราคาแพงควรยอมให้เลยระยะนั้นเสียก่อนก็จะได้ลูกเปิดที่มีราคาถูกกว่าอีกระยะที่ลูกเปิดราคาแพงคือประมาณ 1 เดือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ก่อนการเก็บเกี่ยวข้าวในภาคกลางคือประมาณเดือนพฤศจิกายนเพราะการเริ่มเลี้ยงลูกเปิดในระยะนี้จะได้ลูกเปิดอายุ 1 เดือนโตพอที่จะเก็บข้าวตกหลังการเก็บเกี่ยวกันได้พอดีทำให้ลดต้นทุนการเลี้ยงเปิดไข่ลูกเปิดที่เลี้ยงควรเป็นลูกเปิดที่คัดพิเศษเฉพาะตัวเมียเพื่อเป็นการประหยัดเนื้อที่เลี้ยงและอาหารในการเลี้ยงเปิดตัวผู้

3.1.4 ซื่อเปิดสาวมาเลี้ยง การซื่อเปิดสาวมาเลี้ยงเป็นเปิดไข่เป็นวิธีที่ฟาร์มเลี้ยงเปิดเป็นการค้ำนิยมนำใช้กันมากเพราะเป็นวิธีที่สะดวกไม่ต้องเสียเวลาไปเลี้ยงลูกเปิดเมื่อนำเปิดมาเลี้ยงเพียงไม่กี่วันก็เริ่มให้ไข่แต่มีข้อเสียอยู่ที่ต้องลงทุนสูงได้เปิดที่มีขนาดที่ไม่สม่ำเสมอและพันธุ์ที่ไม่แน่นอน

3.1.5 ฟาร์มที่เลี้ยงเปิดไข่เป็นการค้ำนิยมนำใช้กันคือโดยการนำลูกเปิดพันธุ์ที่ต้องการไปให้ชวานาเลี้ยงในช่วงเก็บเกี่ยวเพื่อเก็บข้าวที่ตกและหาหอยปูปลากินตามท้องทุ่งนาเมื่อเปิดเป็นสาวฟาร์มเลี้ยงเปิดก็จะรับซื่อเปิดในราคาที่ถูกลงกับชวานาแม้ว่าเปิดสามารถเลี้ยงได้ทุกสถานที่ไม่ว่าเป็นที่ที่มีแหล่งน้ำหรือที่ดอนก็ตามแต่ถ้าหากสามารถเลือกสถานที่ได้ควรเลือกสถานที่ดังนี้

3.1.5.1 ที่ดินทรายหรือดินปนทรายมีการถ่ายเทน้ำสกปรกหรือของเสียได้ง่ายและง่ายต่อการดูแลเรื่องความสะอาดและแหล่งน้ำจืดอย่างเพียงพอ

3.1.5.2 เป็นที่ห่างจากฟาร์มเปิดอื่น เพื่อป้องกันโรคระบาด

3.1.5.3 สามารถไปมาได้สะดวกมีถนนเข้าออกได้ทุกฤดูกาล มีน้ำ มีไฟฟ้า และไม่ห่างจากตลาด

3.1.5.4 ใกล้แหล่งอาหารที่มีคุณภาพดีและราคาถูก

3.1.5.5 ควรอยู่ห่างจากชุมชนพอสมควรเพื่อกลิ่นและเสียงเปิดจะได้ไม่รบกวนชาวบ้านแต่ต้องคำนึงถึงเรื่องความปลอดภัยเรื่องการขโมยด้วย

3.1.5.6 บริเวณที่จะใช้เลี้ยงควรกว้างพอสำหรับเปิดที่จะเลี้ยงและหากให้มีพื้นที่ปลูกหญ้าด้วยก็จะดี

3.2 การฟักไข่เปิด กลุ่มเกษตรกรสัญจร. (2541) กล่าวถึง การฟักไข่มีขั้นตอนดังนี้

3.2.1 เลือกไข่จากแม่เปิดที่มีอายุ 8 เดือนขึ้นไปแต่ไม่เกิน 2 ปีครึ่ง

3.2.2 เลือกไข่ที่มีน้ำหนักปานกลาง(หนักไม่เกิน 65 กรัมต่อฟอง)มีรูปร่างปกติ มีเปลือกปกติ

3.2.3 ก่อนนำไข่ไปฟักควรใช้น้ำล้างคราบรอยเปื้อนต่างๆออกให้สะอาด

3.2.4 พยายามคัดเอาไขเปิดจากฝูงที่มีพอ-แม่พันธุ์ที่ดีที่สุด ไขเปิดเสียเร็วกว่าไขไก่ เพราะไขเปิดเปลือกบางกว่าไขไก่ และไขเปิดต้องการความร้อน สำหรับการฟักไขต่ำกว่าไขไก่ ฉะนั้นเพียงแต่อุณหภูมิของอากาศในรังเชื้อไขเปิดก็เริ่มขยายตัวแล้วไม่ช้าก็ตาย และเน่าตามปกติไม่ควรเก็บไขเปิดสำหรับฟักไว้นานเกินกว่า 4-5 วันถ้ายิ่งเก็บไว้นานกว่ากำหนดนี้เท่าใด และยิ่งอากาศร้อนไปก็ยิ่งเสียเร็ว

3.2.5 กำหนดการฟักไขเปิด ไขเปิดฟัก 28 วันจึงออกยกเว้นไขเปิดเทศต้องใช้เวลาฟักถึง 35 วัน กำหนด 28 วันเป็นเวลาเฉลี่ยเท่านั้นในทางปฏิบัติสามารถเพิ่มลดได้ภายใน 24 ชั่วโมง ในวันที่ 26 ลูกเปิดจะเริ่มเดินเกาะเปลือกไขโดยใช้ปากกระทุ้งด้านป้านให้เป็นรูก่อนแล้วหลังจากนั้นมันจะเดินไปดินมา และเอาปากเจาะรูด้านกว้างให้ใหญ่ขึ้นทุกที และเปิดจะเดินหลุดจากเปลือกไขในเวลา 24-26 ชั่วโมงต่อมานับตั้งแต่เริ่มเจาะด้านป้าน

3.2.6 วิธีฟักไขเปิดมี 4 วิธี

3.2.6.1 วิธีฟักไขเปิดด้วยแม่ไก่ แม่ไก่ที่จะใช้ฟักไขเปิดควรเลือกเอาตัวที่อ่อนเพราะอายุของการฟักไขเปิดนานกว่าไขไก่ประมาณ 1 สัปดาห์แล้วฆ่าและหาในตัวไก่ให้หมดเสียก่อนจำนวนไขเปิดที่แม่ไก่จะกกได้นั้นประมาณ 10-12 ฟองในระหว่างฟักจะปล่อยออกมากินอาหารและเปลือกฝุ่นวันละ 2 ครั้ง เช้า-เย็น อาหารที่ให้ควรเป็นพวกคาร์โบไฮเดรตเช่น ข้าวโพด ข้าวเปลือก เมื่อลูกเปิดจวนออกคือพอเห็นลูกเปิดตัวแรกเจาะเปลือกไขควรจับแม่ไก่ลงมากินอาหารและน้ำให้อิ่ม เมื่อให้กินอิ่มแล้วก็จับไปขังไว้ในรังจนกว่าลูกเปิดจะออกหมด ที่ต้องทำเช่นนี้ก็เพราะลูกเปิดต้องใช้เวลาราว 24-26 ชั่วโมงจึงจะฟักหมดถ้าไม่ให้แม่ไก่กินอิมอาจได้รับอันตรายได้

3.2.6.2 วิธีการฟักไขด้วยแม่เปิด เดิมแม่เปิดทุกพันธุ์ก็ฟักไขเองเช่นเดียวกับไก่ แต่เปิดทุกวันนี้ฟักไขไม่เป็นเพราะคนเราได้พยายามฝึกหัดและคัดเลือกให้มันถึงนิสัยฟักไขนอกจากเปิดเทศเท่านั้นที่ยังฟักไขและเลี้ยงลูกเก่งดังนั้นผู้ที่ต้องการฟักไขด้วยแม่เปิดควรที่จะเลี้ยงเปิดเทศไว้ด้วย

3.2.6.3 วิธีการฟักแบบจีน เป็นวิธีฟักไขที่ใช้อุปกรณ์และวิธีการดั้งเดิมไม่ต้องใช้เครื่องฟักราคาแพง แต่ต้องอาศัยความสามารถเฉพาะตัวของผู้ฟักจึงสามารถฟักออกมาเป็นตัวในเปอร์เซ็นต์สูงขณะนี้การฟักแบบจีนมีผู้นิยมน้อยลงเพราะทุกวันนี้หันมาใช้เครื่องกกแบบตู้กันเป็นส่วนใหญ่

3.2.6.4 วิธีการฟักไขแบบเครื่องกก การฟักไขแบบในตู้ฟักขนาดใหญ่ต้องมีพัดลมช่วยกระจายความร้อน อุณหภูมิที่เหมาะสมในการฟักไขเปิดควรอยู่ระหว่าง 99.3°F ระยะ 26 วันแรกและลดเหลือ 92°F ในระยะ 4 วันหลัง สำหรับการฟักไขในตู้ขนาดเล็กชนิดไม่มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พัสดุลมอุณหภูมิที่เหมาะสมคือ 100.5 °F 101 °F 102 °F 103 °F สำหรับตู้พักที่สามารถกลับไขได้
อัตโนมัติก็ควรตั้งให้กลับไขทุกๆ 3-4 ชั่วโมง ทำการกลับไขเพียง 26 วันแรกเท่านั้นดังตารางที่ 1
แสดงอุณหภูมิที่เหมาะสมในการกกลูกเปิด

ตารางที่ 1 แสดงอุณหภูมิที่เหมาะสมในการกกลูกเปิดอายุ 0-3 สัปดาห์

อายุ	อากาศร้อน		อากาศเย็น	
	องศา °F	องศา C°	องศา °F	องศา C°
1 วัน	95	35	95	35
2-7 วัน	95-90	35-32	95-90	35-32
1-2 สัปดาห์	90-80	32-26	80-75	26-23
2-3 สัปดาห์	หยุดการกก		80-75	26-23

ที่มา: สวัสดิ์ ธรรมบุตรและคณะ (2544).

3.3 อาหารเปิดไข

นิตยา นิจถาวร. (2547) กล่าวว่า อาหารเปิดในปัจจุบันสามารถ แบ่งออกได้เป็น
2 ประเภท คือ

3.3.1 อาหารสำเร็จรูป เป็นอาหารเปิดซึ่งมีการใช้เลี้ยงตั้งแต่แรกเกิดจนถึงระยะ
ไขซึ่งมีผลดีก็คือการจัดการให้อาหารสะดวกเร็ว มีประสิทธิภาพอาหารที่ใช้จะไม่ติดตามรางอาหาร
ทำให้อาหารสะอาดอยู่เสมอ ไม่หมักหมมเชื้อโรค แต่มีข้อเสียก็คืออาหารราคาแพง ซึ่งทำให้ผู้
เลี้ยงต้องพิจารณาถึงความคุ้มทุนด้วย

3.3.2 อาหารผสม เกษตรกรส่วนใหญ่นิยมให้หัวอาหารเปิดเป็นหลักในการ
ประกอบสูตรอาหารหัวอาหารเป็นอาหารเสริมชั้นที่ผสมจากวัตถุดิบอาหารสัตว์พวก โปรตีนจากพืช
สัตว์ วิตามิน แร่ธาตุ และยาต่างๆ ยกเว้นพวกธัญพืช หรือวัตถุดิบบางอย่างทั้งนี้เพื่อให้เกิดความ
เหมาะสมและลดต้นทุนค่าอาหารของผู้ซื้อแต่ละท้องถิ่นเช่นวัตถุดิบราคาถูกเช่น ปลายข้าว รำ
ละเอียด และรำหยาบเมื่อผสมกันแล้วจะได้อาหารสมดุลที่มีโภชนาการต่างๆ ร่วมไม่เกาะเป็นก้อน
ช่วยให้เปิดกินอาหารได้ดี ลดการฟุ้งกระจายและหกหล่นได้มากวิธีนี้จะมีความยุ่งยากกว่าวิธีการ
แรกแต่เป็นที่นิยมใช้อยู่เพราะอาหารผสมมีราคาถูก อาหารเปิดในระยะไขนั้นมักเติมสารเพิ่มสีในไข
ด้วยเป็นวัตถุสังเคราะห์ทางเคมีพวกคาโรทีนอยด์ ชื่อทางการค้าเช่น (Chorphyll Ted) ใสลงไปใน
อาหารทำให้ไขแดงมีสีแดงเข้มเป็นที่นิยมของผู้บริโภค กรณีของไขเปิดถ้าไขแดงสีเข้มจะนิยมใช้ทำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไข่เค็มและราคาไข่เป็ดจะราคาแพงกว่าธรรมดาประมาณ 10-14 สตางค์/ฟอง ดังตารางที่ 2 แสดง
สูตรอาหารเปิดสาวก่อนไข่

ตารางที่ 2 สูตรอาหารเปิดสาวก่อนไข่ (อายุ 9-20 สัปดาห์)

วัตถุดิบ	ปริมาณ(กิโลกรัม)		
	สูตรที่1	สูตรที่2	สูตรที่3
ปลายข้าว	00.0	40.85	0.00
ข้าวโพด	40.80	0.00	0.00
รำละเอียด	30.00	30.00	30.00
มันเส้น	0.00	0.00	35.00
รำหยาบ	10.00	10.00	10.00
กากั่วเหลือง(44%)	6.45	6.90	11.45
ปลาป่น(55%)	5.00	5.00	6.00
เปลือกหอยปน	1.00	1.00	1.00
โดแคลเซียมฟอสเฟต	1.00	1.00	1.00
เกลือป่น	0.50	0.55	0.50
พรีมิกซ์เปิดไข่	0.25	0.25	0.25
รวม	100	100	100
รวมโปรตีนในอาหาร (%)	15.00	15.00	15.00
พลังงานในอาหาร (กิโลแคลอรี/กิโลกรัม)	2,642.00	2,698.00	2,642.00

ที่มา: นิตยา นิจดาวร (2547).

4. โรงเรือนเลี้ยงเป็ด

4.1 ลักษณะของโรงเรือนเลี้ยงเป็ด

กลุ่มเกษตรกรผู้จรร.(2541)กล่าวถึงโรงเรือนเลี้ยงเป็ดไว้ว่า โรงเรือนสำหรับเปิดจะสร้างแบบไหนขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการเลี้ยงโรงเรือนจึงสร้างแบบง่าย ๆ ก็พอ ในการเลี้ยงเป็ดแบบการค้ำโรงเรือน มีความสำคัญมากเป็นสิ่งแรกที่ต้องเตรียมให้พร้อมก่อนที่จะนำเป็ดมาเลี้ยง วัสดุที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใช้ก่อสร้างอาจจะใช้แบบง่าย ๆ และประหยัดเช่น ไม้ไผ่หลังคามุงจากหรือใช้ไม้ราคาถูกก็ได้ จะใช้วัสดุอะไรก่อสร้างก็แล้วแต่ โรงเรียนเปิดที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

4.1.1. มีความแข็งแรง ทนทาน และราคาไม่แพง

4.1.2. โรงเรียนควรสร้างยาวไปตามตะวันคือไปทางทิศตะวันตกหรือทิศตะวันออกเพื่อไม่ให้แดดส่องมากในตอนเช้าและบ่าย

4.1.3. โรงเรียนแต่ละกลุ่มควรห่างกันให้มากที่สุดตามแต่เนื้อที่ที่อำนวยเพื่อป้องกันโรคแพร่จากโรงเรียนหนึ่งไปอีกโรงเรียนหนึ่ง

4.1.4. โรงเรียนในแต่ละกลุ่มอาจจะมี 2-3 หลัง อย่าปลูกให้ชิดเกินไปควรให้ห่างกันอย่างน้อย 30 เมตร

4.1.5. โรงเรียนควรทำเป็นหลังคา 2 ชั้น ระบายความร้อน โดยเฉพาะโรงเรียนที่ใช้ สังกะสีมุงหลังคา

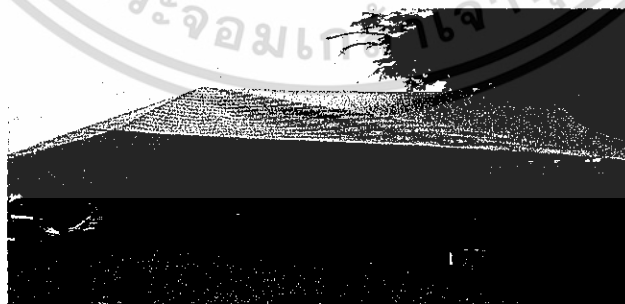
4.1.6. ชายคาควรสูงพอสมควรอย่างให้เตี้ยจนทำงานไม่ได้และอากาศถ่ายเทไม่ได้ แต่ต้องไม่สูงเกินไปจนฝนสาดได้(สูง 1.5 –2 เมตร)

4.1.7. ด้านข้างควรปลูกด้วยลวดตาข่ายถี่ ขนาดที่นกกระจอก และหนูเขาไปไม่ได้

4.1.8. พื้นคอกควรเป็นพื้นคอนกรีตเพื่อสะดวกในการทำงาน

4.2 โรงเรียนเลี้ยงเปิด สามารถแบ่งออกเป็น 4 ชนิด คือ นิติย ฎาวร.(2517)

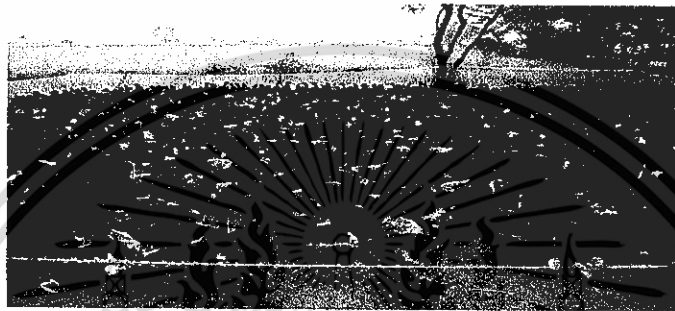
4.2.1 โรงเรียนลูกเปิด ควรเป็นโรงเรียนที่มีดขิดเพราะลูกเปิดต้องการความอบอุ่นในคอก สิ่งที่ควรระหนักคือทำให้คอกแห้งเสมอจึงควรปลูกด้วยลวดหรือตาข่ายถี่เหลี่ยมและจะต้องกันขอบรอบๆให้สูงประมาณ 1 ฟุต ก็พอเพื่อให้ถ่ายเทอากาศได้ดี ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 โรงเรียนลูกเปิด

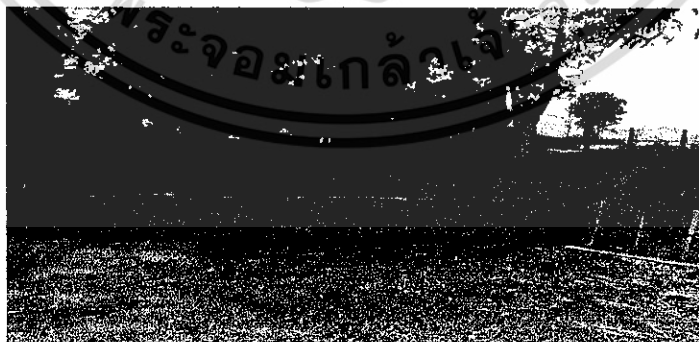
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.2 โรงเรือนเปิดรุ้น หลังจากเลี้ยงในโรงเรือนลูกเปิดประมาณ 3-4 สัปดาห์แล้ว อาจจะสร้างง่ายๆเป็นโรงเรือนแบบเพิงหมาแหงนด้านนอกของโรงเรือนควรมีลานกว้างๆ ให้เปิด ออกไปเดินออกกำลังได้สำหรับน้ำทำเป็นรางน้ำยาวๆ และมีความลึกพอที่เปิดเอาหัวจุ่มลงไปเล่น น้ำได้ อัตราส่วนเปิดรุ้นประมาณ 5-6 ตัวต่อตารางเมตร ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 โรงเรือนเปิดรุ้น

4.2.3.โรงเรือนสำหรับเปิดไข่ อาจใช้โรงเรือนเลี้ยงเปิดรุ้นทำการเลี้ยงเปิดไข่ก็ได้แต่ จะต้องลดจำนวนเปิดให้น้อยลงกว่าเปิดรุ้น และควรจัดที่สำหรับเปิดไข่ด้วย เช่น การปูฟางบนพื้น คอกเพื่อให้เปิดไข่ คอกเปิดที่มีขนาดกว้าง 3 เมตร ยาว 6 เมตร ด้านหน้าสูง 20 เมตร ด้านหลังสูง 1.8 เมตร จูเปิดได้ประมาณ 50 ตัว โดยเหตุที่เปิดเป็นสัตว์ที่ชอบกินหญ้าหรือผักสีเขียวดังนั้นใน ลานปล่อยหากมีหญ้าให้กินก็จะดี ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 โรงเรือนสำหรับเปิดไข่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.4. โรงเรือนสำหรับเปิดพันธุ์ ใช้โรงเรือนแบบเดียวกับเปิดไข่แต่มีข้อควรระวัง คือจำนวนแม่เปิดที่ใช้เลี้ยงจะต้องน้อยกว่าเปิดไข่ในอัตราแม่เปิด 5-6 ตัวต่อพ่อเปิด 1 ตัว ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 โรงเรือนสำหรับเปิดพันธุ์

4.3 อุปกรณ์ในการเลี้ยงเปิด

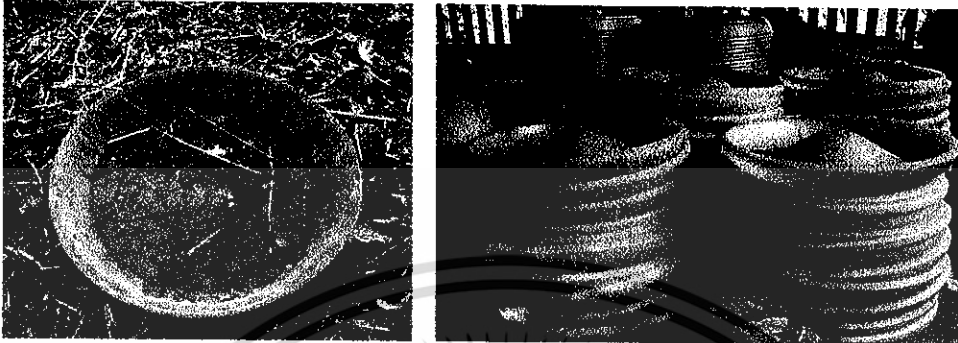
พินิจ ลำดวนหอม (2530). กล่าวถึงอุปกรณ์ในการเลี้ยงเปิดว่าสามารถแบ่งได้ ดังนี้คือ กระจกบอหน้าจะใช้กับลูกเปิดแรกเกิดจนถึงลูกเปิดอายุ 20 วันกระจกบอหน้า 1 กระจกจะใช้กับลูกเปิดได้ 10 - 20 ตัวส่วนเปิดใหญ่อาจจะใช้อ่างน้ำพลาสติกหรือจะหล่อเป็นรางปูนซีเมนต์ก็ได้ ดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 กระจกบอหน้า

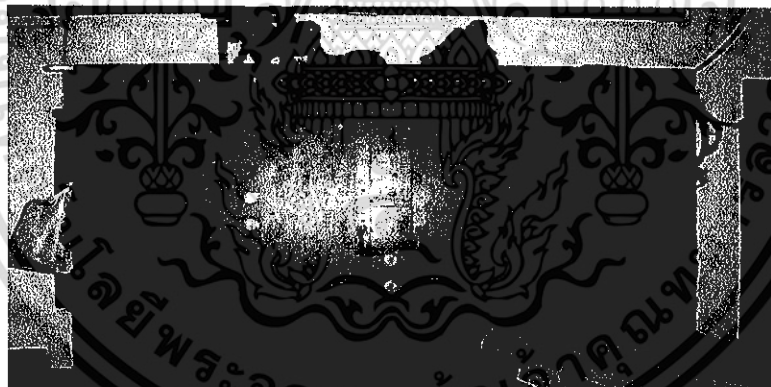
ในกรณีที่เลี้ยงเปิดด้วยอาหารแห้งอาจจะต้องใช้ถังอาหารหรือถังแบบแขวนให้เปิดก็ได้แต่ส่วนใหญ่เปิดเล็กจะใช้รางพลาสติก ดังภาพที่ 6

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6 รางอาหาร

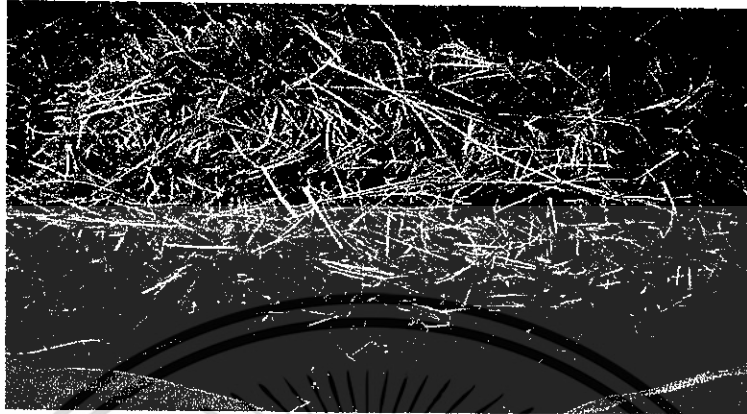
เครื่องกกไฟฟ้าขนาดใหญ่จะใช้กกลูกเปิดอัตราการจุดของตู้จะกกได้ 200 – 300 ตัวต่อการกกหนึ่งครั้ง ดังภาพที่ 7

ภาพที่ 7 เครื่องกกลูกเปิด

วัสดุรองพื้นจะใช้กับเปิดตั้งแต่แรกเกิดจนถึงเปิดไข่ที่ใช้รองพื้นก็เพื่อป้องกันการแตกหรือบยุบ ดังภาพที่ 8

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

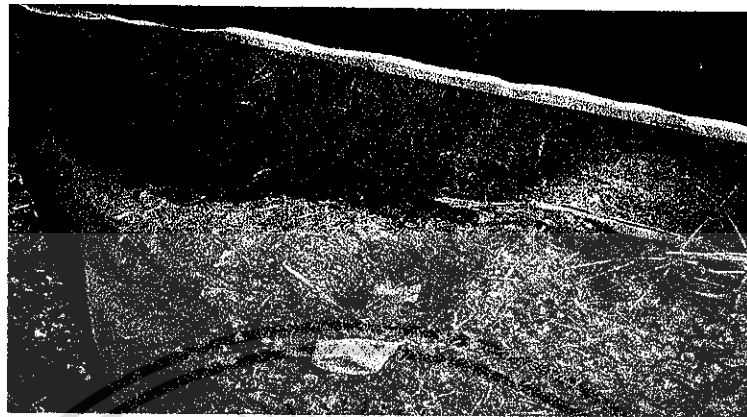
ภาพที่ 8 วัสดุรองพื้น
อุปกรณ์การให้แสงจะใช้กับเบ็ดแรกเกิดโดยจะใช้หลอดไฟเป็นแหล่งให้ความร้อน
จะกกเบ็ดประมาณ 1 เดือน หลังจากนั้นก็หยุดกก ดังภาพที่ 9

ภาพที่ 9 อุปกรณ์การให้แสง

ผ้ามุ้งเขียวเป็นอุปกรณ์ชนิดหนึ่งที่ขาดไม่ได้เนื่องจากจะใช้ล้อมเล้าเป็นที่พักชั่วคราวให้กับเบ็ดเมื่อนำเบ็ดออกไปเลี้ยง ดังภาพที่ 10

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 10 ผ้ามุ้งเขียว

แผงใส่ไข่เป็นอุปกรณ์ที่เจ้าของฟาร์มเปิดจำเป็นที่จะต้องมีเนื่องจากเวลาตัดไข่จะ
คัดใส่แผงเพื่อป้องกันการกระทบกระเทือนไม่ให้ไข่บอบ ดังภาพที่ 11

ภาพที่ 11 แผงใส่ไข่

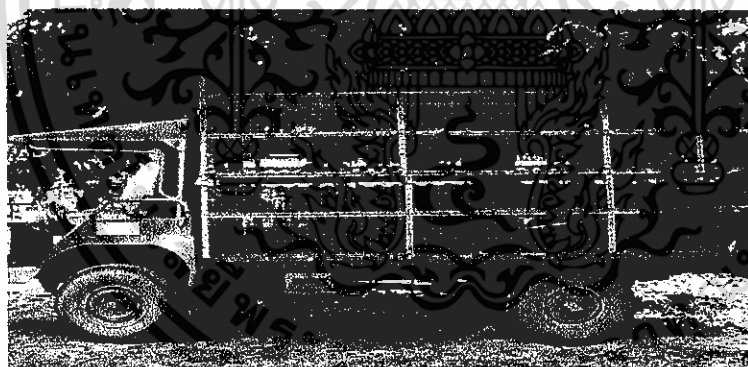
ตะกร้าใส่ไข่จะจำเป็นมากเพราะจะต้องใช้เก็บไข่ก่อนที่จะนำไข่มาคัดขนาดเพื่อที่
จะทำการส่งออกไปขายยังตลาด ดังภาพที่ 12

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 12 ตะกร้าใส่ไข่

รถขนย้ายเปิดจะใช้ก็ต่อเมื่อจะนำไปเลี้ยงยังที่ไกล ๆ แต่ถ้าเลี้ยงเปิดที่ใกล้ ๆ ก็ไม่จำเป็นต้องใช้รถ แต่รถก็สามารถที่จะมาใช้ประโยชน์ได้นอกจากจะขนย้ายเปิดอาจจะนำมาขนย้ายอุปกรณ์การเกษตรแล้วแต่การใช้งาน ดังภาพที่ 13

ภาพที่ 13 รถขนย้ายเปิด

5. ผู้เลี้ยงเปิดไล่ทุ่ง

5.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้เลี้ยงเปิดไล่ทุ่ง

กลุ่มเกษตรกรสัญจร. (2541) กล่าวว่า การเลี้ยงแบบนี้นิยมทำกันอยู่ทั่วไปในเขตภาคกลางซึ่งเป็นแหล่งปลูกข้าวเช่นใน จังหวัดนครปฐม สุพรรณบุรี ราชบุรี ฉะเชิงเทรา พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี บางรายถึงกับนำเปิดจากภาคกลางไปไล่ทุ่งถึงต่างจังหวัดหรือต่างภาคเช่น จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดพิจิตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเลี้ยงลูกเปิดระยะแรก คือเปิดอายุ 1-20 วัน จะต้องเลี้ยงในเล้าและให้อาหารหลังจากนั้นจึงนำไปเลี้ยงในทุ่งนา เพื่อเก็บกินข้าวที่ตกหล่นในน้ำเป็นการลดต้นทุนค่าอาหารช่วงที่เลี้ยงในนาเรียกว่า "เปิดไล่ทุ่ง" การไล่ทุ่งทำได้ปีละ 2 ครั้ง หรือตามสภาพการปลูกข้าวของแต่ละจังหวัดได้แก่ ช่วงหลังการเก็บเกี่ยวข้าวนาปีและข้าวนาปรังการเลี้ยงเปิดไล่ทุ่งแบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ เมื่อข้าวในนาใกล้จะเก็บเกี่ยวได้ ก็ให้นำลูกเปิดมาเลี้ยงเตรียมไว้ในเล้าพอเก็บเกี่ยวข้าวเสร็จก็จะต้อนเปิดไปเลี้ยงในทุ่งนาได้

ฤดูนาปี หมายถึง การเลี้ยงเปิดไล่ทุ่งระหว่างเดือนสิงหาคม-ธันวาคมการไล่ทุ่งในช่วงนี้มีมากกว่าช่วงอื่นๆ

ฤดูนาปรัง หมายถึง การเลี้ยงเปิดไล่ทุ่งระหว่างเดือนกุมภาพันธ์-พฤษภาคมซึ่งจะมีน้อยกว่านาปี

ในการเลี้ยงเปิดไล่ทุ่งผู้เลี้ยงอาจใช้ทุนของตนเองหรือให้ทุนของผู้อื่นได้แก่ผู้เลี้ยงรายใหญ่ พ่อค้า ฟักลูกเปิด ผู้ค้าเปิดไซจะเป็นผู้ออกทุนให้กับเกษตรกรก่อนขุนที่ออกให้ก่อนนั้นจะเป็นลูกเปิด อาหาร และยาให้แก่เกษตรกรและเกษตรกรนำลูกเปิดไปเลี้ยงจนอายุได้ประมาณ 3 เดือนพ่อค้าก็รับซื้อเปิดคืนในราคาที่ได้ตกลงกันได้

สำหรับจำนวนเปิดไล่ทุ่งต่อฝูงนั้น จะขึ้นอยู่กับความสามารถของเกษตรกรเองอย่างน้อย 1,000 ตัว ขึ้นไปจนถึง 10,000 ตัว เกษตรกรคุมฝูง 3-4 คน บางครั้งจะต้องจับเปิดขึ้นรถออกไปหากินในแหล่งไกลๆ

ประโยชน์การเลี้ยงเปิด

1. เพื่อให้ไซ เนื้อเป็นอาหาร ช่วยเพิ่มรายได้ ประหยัดทุน
2. สามารถใช้ที่ดินและแหล่งน้ำให้เป็นประโยชน์มากขึ้น
3. ใช้เศษผัก เศษอาหารและปลาเปิดให้เป็นประโยชน์ได้
4. ได้มูลเปิดเป็นปุ๋ย

5.2 ประเภทผู้เลี้ยงเปิดไล่ทุ่ง สามารถแบ่งได้ 2 ประเภท ดังนี้

5.2.1 ซื่อลูกเปิดมาเลี้ยงเอง ลูกเปิดที่นำมาเลี้ยงเป็นเปิดไซต้องเป็นเปิดเพศเมียที่คัดแยกเพศผู้ออกไปแล้วมีอายุ 1-2 วัน มีความแข็งแรงสมบูรณ์ดี ในช่วงลูกเปิด จนถึงเปิดสาวผู้เลี้ยงเปิดไซจะต้องเป็นผู้เลี้ยงเองหรือปล่อยเลี้ยงกับเกษตรกรผู้เลี้ยงเปิดไล่ทุ่งก็ได้ และรับซื้อคืนในราคาท้องตลาดเมื่อเปิดอายุ 3 เดือน แล้วจ้างเลี้ยงไล่ทุ่งอีก 2 เดือน หรือนำมาเลี้ยงในเล้าเลยก็ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเลี้ยงไล่ทุ่งจะนานแค่ไหนขึ้นอยู่กับสภาพของทุ่งนา ว่ามีข้าวเปลือกในนาที่ใช้เป็นอาหารเพียงพอรึหรือไม่

5.2.2 ชื่อเปิดรุ่นหรือเปิดสาวมาเลี้ยงซึ่งเปิดสาวอายุตั้งแต่ 3 เดือน ขึ้นไปนำมาเลี้ยงต่อเปิดเริ่มไข่จะเลี้ยงในทุ่งนาหรือในเล้าก็ได้เปิดจะเริ่มไข่เมื่ออายุ 5 เดือน ขึ้นไป

6. การจัดการฟาร์มเปิดไข่

กลุ่มเกษตรสัญจร. (2541) กล่าวถึง การจัดการฟาร์มเลี้ยงเปิดไข่จะต้องปฏิบัติตามลำดับ 4 ขั้น ดังนี้

6.1 การจัดการลูกเปิดอายุ 0-2 สัปดาห์

การเลี้ยงเปิดสำเร็จหรือไม่นั้นมีความเกี่ยวข้องกับ การเลี้ยงลูกเปิดระยะสัปดาห์แรกเป็นอย่างยิ่งเพราะว่าลูกเปิดนั้นถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการทำฟาร์มที่มีอยู่ในความสนใจของเราถ้าลูกเปิดแข็งแรงเติบโตสม่าเสมอสมบูรณ์มีภูมิคุ้มกันโรคระบาด และไม่อมโรคแล้วการเลี้ยงในระยะต่อไปไม่ประสบปัญหาดังนั้นการเตรียมพร้อมก่อนนำลูกเปิดเข้ามาเลี้ยง ความอบอุ่น อาหาร น้ำสะอาดและการป้องกันโรค การเตรียมพร้อมก่อนการนำลูกเปิดไข่เข้ามาเลี้ยงไม่ใช่ว่าลูกเปิดส่งมาถึงฟาร์มแล้วเราจึงไปหารางน้ำ รางอาหารซึ่งไม่ถูกต้อง ควรดำเนินการส่งต่อไปนั้ล่วงหน้า คือ

6.1.1 ทำความสะอาดโรงเรือนและอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับลูกเปิดระยะแรกโดยการล้างน้ำและนำออกตากแดด จะต้องเตรียมล่วงหน้าอย่างน้อย 2 อาทิตย์

6.1.2 การสั่งจองลูกเปิดก่อนที่จะเลี้ยงเปิดควรที่จะได้มีการวางแผนว่าควรจะเลี้ยงในช่วงเวลาใดจึงจะเหมาะสมและเมื่อตัดสินใจแล้วควรจะสั่งจองลูกเปิดไว้ล่วงหน้าสั่งจองนั้นจะต้องส่งเปิดให้ถึงฟาร์มได้ภายในเวลา 24 ชั่วโมง

6.1.3 การให้น้ำที่สะอาดแก่ลูกเปิดในระยะแรกที่ลูกเปิดมาถึงฟาร์ม น้ำที่เตรียมไว้ควรเป็นน้ำที่สะอาด รวมทั้งภาชนะหรือกระติกน้ำสำหรับลูกเปิดก็ต้องสะอาดด้วย

6.1.4 โรงเรือนและอุปกรณ์ก็จะต้องเตรียมไว้ล่วงหน้าที่สำคัญ ได้แก่ โรงเรือนที่ไว้กกลูกเปิดควรที่จะสามารถป้องกันลม และฝนได้และต้องป้องกันสัตว์ต่างๆ การระบายอากาศโรงเรือนควรที่จะมีช่องระบายอากาศที่ดีส่วนใหญ่โรงกกลูกเปิดมักจะเป็นโรงเรือนที่มีฝา

6.2 การกกลูกเปิด

การกกลูกเปิด เป็นการทำให้ลูกเปิดอบอุ่นการกก ควรจะแบ่งลูกเปิดออกเป็นคอก ๆ ละประมาณ 150 – 200 ตัว ใช้แฉกไม้ขัดตะหรือแฉกกระดาษป้องกันลูกเปิดนอนอสนุ่กันอุณหภูมิที่

6.2.1 วัสดุรองพื้นคอกกอกเช่น แกลบ ขี้เลื่อย ชังข้าวโพด นับว่ามีความสำคัญมาก เช่นเดียวกับการควบคุมความอบอุ่น

6.2.2 ความชื้นภายในคอกลูกเปิดประมาณ 65-75% ถ้าหากความชื้นภายในคอกสูงเกินไปควรจะต้องปรับช่องระบายอากาศให้กว้างขึ้นเพื่อให้ลดลงมาในระดับที่พอเหมาะ

6.2.3 การให้แสงสว่างนับว่ามีความสำคัญต่อการเลี้ยงลูกเปิดมาก การให้แสงสว่างอย่างต่อเนื่องตลอดวันระยะเวลาอายุ 1 วันแรกจะช่วยให้ลูกเปิดได้กินน้ำและอาหารอย่างเพียงพอ แสงสว่างที่ให้ในเวลากลางวันเราใช้หลอดไฟนีออนขนาด 20 วัตต์ หรือหลอดไฟขนาด 60 วัตต์

6.3 การให้น้ำและอาหารลูกเปิด

การให้น้ำและอาหารลูกเปิดระยะ 2 วันแรก ควรให้อาหารผสมชนิดผงควบคู่กับน้ำพนมามาๆ อาหารที่ให้ลูกเปิดควรเป็นอาหารลูกเปิดระยะเวลาอายุ 0-3 สัปดาห์เป็นอาหารที่มีโปรตีน 17%-18% หรืออาหารสำเร็จรูปก็ได้

6.4 สิ่งที่ต้องปฏิบัติเมื่อลูกเปิดมาถึงฟาร์ม

ควรวางแผนล่วงหน้าในเรื่องต่างๆก่อนที่ลูกเปิดจะมาถึงฟาร์มเป็นหน้าที่ของเจ้าของฟาร์ม ซึ่งจะต้องเอาใจใส่เป็นพิเศษเพื่อป้องกันการเสียหายของลูกเปิดภายหลัง

7. ต้นทุนในการเลี้ยงเปิดไล่ทุ่ง

ต้นทุนในการเลี้ยงเปิดส่วนใหญ่จะเป็นค่าตัวเปิดซึ่งค่าตัวเปิดนั้นขึ้นอยู่กับการเลี้ยงในแต่ ละตัวของเจ้าของฟาร์มว่าจะเลือกลงจำนวนเท่าไร จากการสัมภาษณ์เจ้าของผู้เลี้ยงเปิดไล่ทุ่งส่วนใหญ่จะเลี้ยงประมาณ 1000 ตัว ขึ้นไปจนถึง 8000 ตัว ซึ่งค่าใช้จ่ายตรงนี้ก็แพงเพราะถ้าซื้อลูกเปิดเล็กจะตกตัวละประมาณตัว ละ 18 บาท แต่ถ้าเป็นเปิดรุ่นจะตกตัวละประมาณ 100-130 บาทค่าอุปกรณ์ ในการเลี้ยงต่างๆเช่น กระบอกรน้ำใบละ 50 บาท รางอาหารจะใช้ เป็นอ่างดำใบละ 70 บาท ค่าวัคซีนและค่ายาวันละประมาณ 30 บาท ค่าโซลิดพร้อมเข็มฉีดยา 1600 ผ้าถุงเชียวกิโลกกรัมละ 150 บาท ส่วนใหญ่ถ้าซื้อจะซื้อยกเป็นลูกเพราะจะถูกกว่าการซื้อ เป็นกิโลกกรัม นอกจากนี้ยังมีค่าตะกร้าใส่ไข่จะตกประมาณใบละ 170 บาท แฉงไข่แฉงละ 10 บาทรวมแล้วเป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็นทั้งหมด

8. ราคาไข่เปิด

ราคาไข่เปิดจากการสัมภาษณ์เกษตรกร คุณวีระ ทองวัง. (2547) ปัจจุบันราคาไข่เปิดมี ราคาค่อนข้างที่จะถูกเนื่องจากประสบปัญหาไข่หวัดนก ไข่เปิดจะขาย 100 ละ 220 บาท พอช่วง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลังๆ ความต้องการไข่เป็ดมีความต้องการมากขึ้น ประกอบกับค้ายาและวัคซีนต่างๆมีราคา
ค่อนข้างที่จะแพง ราคาไข่เป็ดจึงปรับตัวสูงขึ้นเป็นร้อย ละ 2.50 บาท ซึ่งเป็นราคาที่แพงพอสมควร
เมื่อเทียบกับราคาไข่ไก่ ไข่เป็ด ร้อย ละ 2.30 บาท ราคานี้เป็นราคาซื้อขายแบบเหมา แต่ถ้า
ขายปลีกจะขายในราคาฟองละ 2 บาท 50 สตางค์ และราคาไข่เป็ดจะไม่คงที่ จะขึ้นลงตามกระแส
ของพ่อค้าถ้าช่วงไข่แพงจะมีพ่อค้ารับซื้อ มากจึงเป็นเหตุทำให้ไข่เป็ดปรับตัวสูงขึ้นเนื่องจากเกิดการ
แข็งขันของพ่อค้าและเกษตรกรเอง และเกษตรกรจะหันมาเลี้ยงเป็ดกันเป็นจำนวนมากเพื่อที่จะได้
ขายไข่ในราคาที่สูง แต่ถ้าครั้งใดไข่เป็ดเกิดมีมากเกินไปเกินความต้องการ จะทำให้เกษตรกรขายไข่ได้
ในราคาที่ถูกหรือเกษตรกรบางรายอาจขายไข่ไม่ได้เลยซึ่งจะดูได้จาก ราคาไข่เป็ดคละของปี 2546
ตารางที่ 3 ซึ่งในตารางนี้จะแสดงให้เห็นแบบเฉลี่ยต่อปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 แสดงราคาไข่เป็ดสดคละร้อยละ

จังหวัด	พ.ศ. 2546										เฉลี่ย		
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.		พ.ย.	ธ.ค.
ลพบุรี					160.00	180.00	180.00	180.00	175.00	180.00	194.00	184.00	173.13
สระบุรี					180.00	198.00	188.00	195.00			180.00		188.50
ชัยนาท	130.00	137.00	138.00	127.00	135.00	137.00	146.00	144.00	143.00	149.00	150.00	163.00	142.00
สิงห์บุรี					137.00	145.00	148.00	148.00	146.00	146.00	152.00	154.00	147.00
สุพรรณบุรี					129.00	144.00	153.00	144.00	141.00	142.00	146.00	155.00	144.25
อ่างทอง					144.00	146.00	153.00	153.00	152.00	156.00	161.00	161.00	153.25
กรุงเทพฯ							170.00	170.00	180.00				173.00
ราชบุรี						165.00							
ประจวบคีรีขันธ์					158.00	190.00	183.00	190.00	190.00	193.00	185.00	173.00	182.25
นครปฐม					177.00	230.00	190.00	186.00	201.00	205.00			193.67

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเขต 7 ชัยนาท. (2546)

9. โรคเปิด

สวัสดิ์ ธรรมบุตร. และคณะ (2544) กล่าวคือ โรค เป็นอาการที่ทำให้ร่างกายของสัตว์ผิดไปจากสภาพปกติ ร่างกายไม่สามารถปฏิบัติงานในทางสรีรวิทยาได้ เช่น ไม่กินอาหาร นงอย ซึม ร่างกายชুব ผอม ทำให้เปิดถึงแก่ความตายได้ จำนวนเปิดป่วยในฝูงยิ่งมากขึ้น เท่าใดย่อมหมายถึงการสูญเสียมากขึ้นเท่านั้น โรคระบาดร้ายแรง อาจทำให้การเลี้ยงเปิดต้องเลิกล้มได้

9.1 สาเหตุของโรคเปิด แบ่งได้ดังนี้

9.1.1 โรคติดต่อ เป็นโรคที่เป็นแล้วจะติดต่อกันและระบาดถึงกันได้อย่างรวดเร็ว ส่วนมากจะเป็นโรคที่ติดจากเชื้อไวรัส แบคทีเรีย โปรโตซัว เชื้อราและพยาธิต่าง ๆ

9.1.2 โรคที่ไม่ติดต่อ ได้แก่ โรคที่เป็นเฉพาะตัว เช่น โรคขาดธาตุอาหาร วิตามินเกลือแร่ต่าง ๆ โรคที่เกิดจากการบาดเจ็บ โรคที่เกิดจากสิ่งที่เป็นพิษ

9.2 โรคเปิดที่สำคัญ

9.2.1 โรคตับอักเสบติดต่อของลูกเปิด (Duck Virus Hepatitis)

9.2.1.1 สาเหตุ เกิดจากเชื้อไวรัส มีอัตราการตายสูง มักเกิดกับลูกเปิดอายุ 1 วันจนถึง 4 อาทิตย์ ส่วนลูกเปิดอายุ 1 เดือนมักไม่เป็นโรคเพราะมีความต้านทาน

9.2.1.2 อาการ ลูกเปิดแสดงอาการโรคนี้นิดเดียวพลัน คือ ไม่เคลื่อนไหวชั่วขณะแล้วจะล้มลงนอนตะแคง ชักออกแอ่น คอหงาย เท้าทั้งสองแสดงท่าหุ้ยน้ำไปข้างหลัง และตายภายใน 30 นาที ลูกเปิดอายุ 1 วันหากได้รับเชื้อจะแสดงอาการของโรครวดเร็วมากภายใน 26 ชั่วโมงหลังรับเชื้อ

9.2.1.3 การป้องกันโรค ให้ทำวัคซีนโดยใช้แท่งที่แห้งผัดแห้งเปิดจะได้คุมโรคได้ภายใน 2 วัน หรืออาจ ใช้ซีรัมฉีดป้องกันโรคระบาด โดยเก็บโลหิตจากเปิดที่เคยป่วยและหายจากโรคนี้นำมาแยกเอาซีรัม ใช้สำหรับฉีดป้องกันและรักษาโรคนี้นี้ได้ หรือใช้พันธุ์ที่ต้านทานโรค

9.2.2 โรคเพล็ก (Duck Plague) เกิดขึ้นครั้งแรกในประเทศไทยปี 2519 โรคนี้นี้อัตราการตายสูง

1). สาเหตุ เกิดจากเชื้อไวรัส

2). อาการ เปิดจะแสดงอาการขาอ่อน นอนหมอบ ตัวสั่น ต่อมาไม่ช้าจะเกิดอาการอัมพาต เปิดกระหายน้ำจัด บางทีมีน้ำลาย (discharge) เหนียว ๆ ไหลออกจากปาก ตา และ จมูกสกปรก หายใจมีเสียงครืดคราด ท้องเดิน อุจจาระสีขาว และจะตายภายใน 24 ชั่วโมง ระยะฟักตัวของโรคตั้งแต่ต้นจนแสดงอาการเหล่านี้ประมาณ 1 สัปดาห์

3). การป้องกัน ทำวัคซีนป้องกันโรคเพล็ก ป้องกันพาหะนำเชื้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีการจัดการสุขภาพในฟาร์มที่ดี ให้อาหารคุณภาพดี เพื่อให้เปิดแข็งแรง

4). การทำวัคซีน ครั้งแรกเมื่อเปิดอายุ 1 เดือน-ครั้งที่ 2 อายุ 3 เดือน ครั้งที่ 3 อายุ 6 เดือน และทำซ้ำทุก ๆ 6 เดือน โดยฉีดเข้ากล้ามเนื้อหน้าอกหรือขา ตัวละ 1 ซี.ซี.

9.2.3 โรคอหิวาต์เป็ด (Duck Cholera) เป็นโรคระบาดที่สำคัญโรคหนึ่งของเป็ด

1). สาเหตุ เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย

2). อาการ เบื่ออาหาร กระจายน้ำจืด มีไข้สูง อุจจาระมีลักษณะเป็นมูกขาวต่อมามีสีเขียวอ่อนปน อัตรการตายสูงถึง 50 เปอร์เซ็นต์ เป็ดอาจตายโดยกะทันหัน มีผิวหนังคล้ำ มักพบข้อหวัเข้และข้อเท้าวมในเป็ดบางตัว โรคนี้พบมากในเป็ดที่มีอายุตั้งแต่ 4 สัปดาห์ขึ้นไป

3). ป้องกัน ทำวัคซีนป้องกันอหิวาต์ ฉีดตัวละ 1-2 ซี.ซี. ตามขนาดของเป็ด การสุขภาพในฟาร์มที่ดีเป็นสิ่งจำเป็น ป้องกันพาหะนำเชื้อโรค ให้อาหารอย่างสม่ำเสมอ เพียงพอ และมีคุณภาพดีเพื่อให้เป็ดแข็งแรงสามารถต้านทานโรคได้ ใช้น้ำพวกซัลฟาลายน้ำให้กินหรือผสมในอาหาร

4). การทำวัคซีนอหิวาต์ ทำเมื่อเป็นอายุได้ 1 เดือน และฉีดซ้ำทุก ๆ 3 เดือน โดยฉีดเข้ากล้ามเนื้อ ตัวละ 2 ซี.ซี.

9.2.4 โรคบิด (Coccidiosis) โรคนี้เป็นอันตรายมากกับลูกเป็ด ถ้าพื้นโรงเรือนชื้นและมีโอกาสเป็นโรคได้ง่าย เพราะเป็ด ชอบน้ำ

1). สาเหตุ เกิดจากเชื้อโปรโตซัว

2). อาการ ท้องร่วงและอาจมีโลหิตปนมากับอุจจาระ เนื่องจากลำไส้อักเสบอย่างแรง

3). การป้องกันรักษา การจัดการสุขภาพในฟาร์มให้ดีเป็นวิธีที่ดีที่สุด และหมั่นดูแลรักษาพื้นคอกให้แห้งอยู่เสมอ ที่ให้น้ำควรมีตะแกรงรองน้ำด้วย และมีช่องระบายน้ำออก อย่าเลี้ยงเป็ดต่างอายุปนกัน ให้อาหารกินให้เต็มที่ ใช้น้ำพวกซัลฟาลายน้ำ หรืออาหาร เช่น ซัลฟาน็อกซาลีน, ซัลฟาเมทาสีน หรือไนโตรพิวราโซน

10. บทความที่เกี่ยวข้อง

ศักดิ์ดา ศรีนิเวศน์. (2547) เดิมที่มีผู้ประกอบการอาชีพเลี้ยงเป็ดฝูงขนาดใหญ่จำนวนมากได้เลี้ยงเป็ดแบบลดต้นทุนการผลิต หรือเรียกว่า เป็ดไล่ทุ่ง โดยการปล่อยฝูงเป็ดตั้งแต่ขนาดยังเล็กจากท้องทุ่งแถวจังหวัดอุทัยธานี ชัยนาท ให้ฝูงเป็ดเหล่านั้นเก็บกินข้าวเปลือก กุ้ง หอย ปู ปลา ในท้องนาที่เก็บเกี่ยวข้าวแล้วเป็นอาหาร และเดินทางแบบแรมเดือน การเลี้ยงเป็ดวิธีนี้ทำกันมาหลายปี ดังนั้นฝูงเป็ดจึงเดินทางหากินจากเหนือไล่ลงมาได้พอดีกับระยะเวลาเก็บเกี่ยว อีกประการหนึ่งที่สำคัญคือ เมื่อวิถีการทำนาเปลี่ยนแปลงจากปีละครั้ง เป็นแบบต่อเนื่องไม่มีฤดูกาล เกษตรกรผู้ปลูกข้าวมีการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูข้าวมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสารเคมีกำจัดหอยเชอรี่ ทำให้เป็ดตายเป็นจำนวนมาก ในปี พ.ศ. 2540 เศรษฐกิจของประเทศไทยตกต่ำ เกษตรกร ได้หันมาเลี้ยงเป็ดเป็นอาชีพเสริม เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวเป็นจำนวนมาก โดยเป็ดที่เลี้ยงส่วนมากจะใช้รถอีแต่นลากกระบะที่ทำเป็นกรงบรรทุกเป็ด นำไปปล่อยเลี้ยงในพื้นที่ใกล้ ๆ หมุนเวียนไปในพื้นที่บางระจัน เพราะการทำนาในท้องทุ่งบางระจันมีการทำแบบหมุนเวียนต่อเนื่องตลอดทั้งปี จึงทำให้มีที่สำหรับเลี้ยงเป็ดได้ตลอดปี . หลังจากการเก็บเกี่ยวข้าวแล้วก็ปล่อยเป็ดลงไปลุยในพื้นที่นา เพื่อเก็บหอยเชอรี่ เมล็ดข้าวเปลือก เมล็ดหญ้าและอื่น ๆ กิน ฟางที่อยู่ในนาก็จะถูกเป็ดย่อยจนเปื่อย มูลของเป็ดที่ถ่ายออกมาก็จะเป็นปุ๋ยให้ต้นข้าวในนา

นอกเหนือไปจากการลดต้นทุนการผลิตให้เกษตรกรแล้ว การเลี้ยงเป็ดไล่ทุ่งยังเป็นการประกอบอาชีพการเกษตรในลักษณะที่เกื้อหนุนประโยชน์แก่กันและกัน สิ่งแวดล้อมไม่ถูกทำลาย อันเนื่องมาจากการใช้สารเคมีโดยไม่จำเป็น เกษตรกรผู้เลี้ยงเป็ดบอกว่า ไม่จำเป็นต้องซื้ออาหารเม็ดเสริมให้กับเป็ด เพราะเป็ดได้รับอาหารในแปลงนาเพียงพอต่อการเจริญเติบโต หอยเชอรี่ศัตรูข้าวของชาวนาจะถูกเป็ดจับกินเป็นอาหาร เป็ดเจริญเติบโตดี ไข่แดงมีสีแดงดี เปลือกไขหนา เกษตรกรผู้เลี้ยงเป็ดสามารถจำหน่ายเป็ดสาว หรือเป็ดรุ่นเมื่ออายุ 5-6 เดือน ในราคาตัวละ 60 บาทหรือจำหน่ายเป็ดแก่ (หมดไข่) เมื่ออายุประมาณ 1 ปีครึ่งถึง 2 ปี ตัวละ 40 บาท สำหรับเป็ดไข่จะมีพ่อค้ามารับซื้อถึงแปลงนา โดยผู้เลี้ยงไม่ต้องนำไปขายเอง ราคาไข่เป็ดขึ้นอยู่กับตลาด นับว่ารายได้ดีทีเดียว เกษตรกรผู้เลี้ยงเป็ดจะตอบแทนน้ำใจเกษตรกรเจ้าของนาโดยมอบไข่เป็ดที่เลี้ยงให้หรือจ่ายเป็นเงินให้ไร่ละ 10 บาท โดยที่มีได้มีการเรียกร้องแต่ประการใด เป็นความพอใจของทั้งสองฝ่าย

บทที่ 3

วิธีการวิจัย (Research Methodologies)

ในการศึกษาการเลี้ยงเปิดโล่ง : กรณีศึกษา ตำบลแพรงศรีราชา อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาทมีวิธีวิจัยดังนี้

รูปแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และศึกษาเอกสารทั้งที่เป็นเอกสารทางราชการและเอกสารข้อมูลของเกษตรกรในส่วนของข้อมูลเชิงลึกภาคสนาม ผู้วิจัยได้เข้าไปศึกษาและเก็บข้อมูลด้วยตัวเอง

การเลือกพื้นที่วิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้เลือกฟาร์มที่ศึกษาแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 8 ราย คือคุณวีระ ทองวัง คุณอำไพ อิมมี คุณเรณู เณรน้อย คุณทศมล สุดมี คุณสันติ เณรน้อย คุณสมควร คำแพง คุณพนม ทับบุรี คุณรณจิรี พลูนิลโดยเลือกจากเกษตรกรที่พื้นที่เลี้ยงเปิดโล่งใน ตำบลแพรงศรีราชา อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท

การที่ผู้วิจัยเลือกจังหวัดชัยนาทเพราะทางแถบจังหวัดชัยนาทมีการทำนากันมากและมีการทำนาที่หมุนเวียนจึงมีนาข้าวตลอดทั้งปีและมีผู้นำเปิดมาเลี้ยงเพราะมีอาหารที่สมบูรณ์โดยที่ผู้เลี้ยงไม่จำเป็นต้องซื้ออาหารเพราะอาหารเปิดมีราคาค่อนข้างแพงที่สำคัญเปิดมีอาหารกินตลอดทั้งปี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสาร

ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารประเภทหนังสือ บทความ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับโดยค้นหาได้จากแหล่งข้อมูล ห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่างๆ และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง รวมทั้งเอกสารประเภทอื่นๆ เช่นหนังสือ แผ่นพับ เอกสารทางราชการ และอินเตอร์เน็ต เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง รวมทั้ง เอกสารประเภทอื่นๆ เช่นหนังสือ แผ่นพับ เอกสารทางราชการ และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

2. การเก็บข้อมูลภาคสนาม มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 การเตรียมพื้นที่ศึกษา

ผู้วิจัยได้ติดต่อเป็นการส่วนตัวแนะนำตัวเองกับเจ้าของฟาร์มที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีและนัดเวลาที่จะไปเก็บข้อมูล

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ประกอบด้วย สมุดบันทึก ปากกา กล้องถ่ายรูป แนวคำถาม เพื่อเป็นเครื่องมือในการสัมภาษณ์

2.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้วิธีการสัมภาษณ์เจ้าของฟาร์ม โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) รวมกับการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม (Non Participant Observation)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำข้อมูลจากเอกสารและข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้เลี้ยงเป็ดไล่ทุ่งและเข้าไปสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมมาทำความเข้าใจและสรุปเรียบเรียงเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของงานวิจัย และผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะของการบรรยายเชิงพรรณนา

ระยะเวลาที่ทำการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้เวลาในการศึกษาและรวบรวมข้อมูลรวมระยะเวลา 7 เดือน ตั้งแต่เดือนสิงหาคม ถึง เดือนกุมภาพันธ์ 2548 โดยเข้าไปศึกษาและเก็บข้อมูลภาคสนามในระยะเวลา 11 - 30 ตุลาคม 2547

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4
ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล
(Findings and Results)

การเลี้ยงเปิดไล่ทุ่ง : กรณีศึกษา ตำบลแพกศรีราชา อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท
ทำการศึกษาทั้งหมด 8 ฟาร์มมีข้อมูลดังต่อไปนี้
ฟาร์มคุณวีระ ทองวัง

วีระ ทองวัง (2547) ให้สัมภาษณ์ไว้ดังนี้ คุณวีระ ทองวัง อายุ 43 ปีจบการศึกษา
ประถมศึกษาปีที่ 6 อาชีพหลักทำนาอาชีพรองเลี้ยงเป็ดมีประสบการณ์ในการเลี้ยงเป็ด 8 ปี
จำนวนเป็ดที่เลี้ยง 1,500 ตัวต่อรุ่นสภาพทั่วไปเลี้ยงภายในตำบลแพกศรีราชา อำเภอสรรคบุรี
จังหวัดชัยนาท และในบางครั้งมีการนำไปเลี้ยงต่างตำบลบ้าง เนื่องจากบางครั้งภายในตำบล
ไม่มีพื้นที่ที่จะให้เลี้ยงเป็ด เพราะเกษตรกรยังไม่ทำการเก็บเกี่ยวข้าว แต่ก็ไม่เคยที่จะนำไป
เลี้ยงยังต่างจังหวัดเพราะเลี้ยงแค่ภายในจังหวัดก็เพียงพอแล้ว เป็ดที่เลี้ยงส่วนใหญ่จะเป็นเป็ดไข่ที่
ไม่เลี้ยงเป็ดเนื้อเพราะใช้ต้นทุนในการเลี้ยงมากกว่าเป็ดไข่ และการเลี้ยงเป็ดเนื้อนั้นจะต้องเลี้ยง
ด้วยอาหารสำเร็จรูปซึ่งทางผู้เลี้ยงมีทุนไม่เพียงพอในการเลี้ยง จึงหันมาเลี้ยงเป็ดไข่นอกจากนั้นผู้
เลี้ยงยังนำเป็ดลงเลี้ยงในนาของตนเองด้วย เนื่องจากมีหอยเชอรี่มากและช่วยผู้เลี้ยงประหยัดยา
กำจัดหอยเชอรี่ แรงจูงใจในการเลี้ยงเป็ด ราคาดี ใช้ต้นทุนในการเลี้ยงต่ำประกอบกับมีการศึกษา
น้อยได้รับความรู้จากการเลี้ยงเป็ดมาจากการศึกษาค้นคว้าเอง โดยการอ่านหนังสือและลงเลี้ยง
เองถ้ามีข้อข้องใจก็จะถาม กรมปศุสัตว์และนำมาปรับปรุงให้เหมาะกับฟาร์มของตนเอง

การเลี้ยง

พันธุ์เป็ดที่ใช้เลี้ยงจะเป็นพันธุ์กากีแคมป์เบลล์ที่เลือกเป็ดพันธุ์นี้ก็เพราะเป็นเป็ดที่
ให้ไข่ดกนอกจากนี้ยังให้ไข่ฟองโต ในการเลี้ยงแต่ละครั้งจะส่งเป็ดรุ่นมาจากฟาร์มในอำเภอบาง
ปลาม้าจังหวัดสุพรรณบุรีในราคาตัวละ 100-130 บาท ราคานี้จะคิดรวมค่าขนส่งแล้วทางฟาร์มจะ
จัดส่งเป็ดสาวอายุระหว่าง 3 - 4 เดือน มาให้เกษตรกรถึงที่ ที่จะเลี้ยงนอกจากนั้นจะเป็นหน้าที่ของ
เกษตรกรที่จะจัดเตรียมหาพื้นที่ไว้รอ การเลือกพื้นที่นั้นจะเป็นพื้นที่ดอนสำหรับเปิดอาศัย และ
พื้นที่ลุ่มสำหรับใช้เลี้ยงเป็ดพื้นที่ลุ่มนั้นจะต้องมีน้ำขังพอที่เป็ดจะหาอาหารได้ หลังจากนั้นต้องทำ
เล้าด้วยผ้ามุ้งเขียว ความกว้างความยาวนั้นจะสังเกตจากตัวเป็ดล้อมพอไม่ให้เป็ดอึดอัดและ
ก่อนที่จะให้เป็นเข้าเล้าจะต้องนำฟางมารองพื้นที่ต้องมีวัสดุรองพื้นก็เพื่อช่วยให้ไข่ไม่บวมและและ
ช่วยให้ไข่ไม่เปื้อน อัตราการกินของเป็ดในพื้นที่ 10 ไร่เป็ดจะหาอาหารกินได้ 2 วัน และหลังจากนั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ควรมีพื้นที่ ที่จะเลี้ยงต่อไปรอเพื่อที่เปิดจะได้มีอาหารกินอย่างต่อเนื่องและลดการผลัดขนของเป็ด ในการหาพื้นที่รอนั้นเกษตรกรจะต้องไปติดต่อกับเจ้าของนาก่อนการเก็บเกี่ยวประมาณ 1-2 วันแต่ ถ้าเป็นชาประจำจะรู้กันหลังจากเก็บเกี่ยวข้าวแล้วผู้เลี้ยงเป็ดก็สามารถที่จะนำเป็ดมาเลี้ยงได้เลย ในการเลี้ยงหนึ่งรอบจะมีระยะห่างกันประมาณ 4 เดือน ค่าตอบแทนที่ผู้เลี้ยงเป็ดให้กับเจ้าของนา จะเป็นไข่เป็ด

เครื่องมือและอุปกรณ์ในการเลี้ยงเป็ดไล่ทุ่ง

อ่างใส่น้ำ	3 ใบ
วัสดุรองพื้น	3 ตัน
ผ้ามุ้งเขียว	10 กิโลกรัม
แผงใสโซ	300 แผง
ตะกล้าใสโซ	100 ใบ
ตาข่าย	10 กิโลกรัม
รถเข็นเปิดพร้อมกรงใส่เป็ด	1 คัน
หลักเหล็ก	20 หลัก

การจัดการ

ภายในเล้าเปิดก่อนที่เป็ดที่จะมาควรถือจะเตรียมพื้นที่รอคือจะนำปุ๋ยมารองโรยการ ที่นำปุ๋ยมารองนั้นเพื่อช่วยป้องกันความชื้น หลังจากนั้นนำแกลบหรือฟางข้าวมารองอีกครั้งหนึ่ง ที่นำแกลบหรือฟางมารองนั้นก็เพื่อป้องกันไม่ให้ไข่นุบและไข่เปื้อน ถ้าไข่เปื้อนแล้วจะขายได้ไม่ ค่อยดีนักเนื่องจากไข่สกปรกที่สำคัญถ้าไข่เปื้อนแล้วจะไม่นิยมล้างเนื่องจากการล้างจะทำให้ ไข่เป็ดเสียเร็วขึ้นจึงจำเป็นที่จะต้องมีการวัสดุรองพื้น หลังจากนั้นทำการฉีดฟอร์มาลินที่ฉีดฟอร์มาลิน ก็เพราะช่วยฆ่าเชื้อโรคฉีดทิ้งไว้ประมาณ 1 วัน แล้วหลังจากนั้นปล่อยให้เข้าเล้าได้ตามปกติ หลังจากนั้นทำการเปลี่ยนวัสดุรองพื้นทุกๆ 3-5 วัน เพื่อไม่ให้เป็นที่หมักของเชื้อโรค เนื่องจาก วัสดุรองพื้นมีความชื้นควรที่จะเปลี่ยนและวัสดุที่เปลี่ยนนั้นสามารถนำมาทำเป็นปุ๋ยให้กับนาข้าว ได้ แกลบรองพื้นที่ใช้จะสั่งมาจากโรงสีข้าว เจ้าของจะเป็นผู้ไปเข็นมาเอง 1 เที่ยวรถยนต์จะอยู่ที่ ราคา 200 บาทต่อเที่ยว แกลบที่นำมาใช้นั้นจะใช้ได้ 2 – 3 ครั้ง การปฏิบัติงานของคุณวีระ ทองวังดูได้ จากตารางที่ 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 แสดงปฏิทินการทำงานของคุณวีระ ทองวัง

เดือน	การปฏิบัติงาน	
	ปีที่ 1	ปีที่ 2
มกราคม	ไม่มีการดำเนินการ	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
กุมภาพันธ์	1) ติดต่อทำการซื้อเปิดรุ่น 2) เกษตรกรทำการเตรียมอุปกรณ์ 3) ทางฟาร์มจัดส่งเปิดรุ่นมาให้ เกษตรกร	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
มีนาคม	1) ทำวัคซีนเปิด 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน 3) เก็บไข่เปิด	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
เมษายน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
พฤษภาคม	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน	3) ทำวัคซีน
มิถุนายน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน 3) ทำวัคซีน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
กรกฎาคม	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
สิงหาคม	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
กันยายน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

เดือน	การปฏิบัติงาน	
	ปีที่ 1	ปีที่ 2
	3) ให้อัดฉีด	
ตุลาคม	1) เก็บไข่ 2) ปลอ่ยเปิดเลี้ยงพร้อมให้อัดฉีด 3) เปิดผลัดขน	1) เก็บไข่ 2) ปลอ่ยเปิดเลี้ยงพร้อมให้อัดฉีด
พฤศจิกายน	1) เก็บไข่ 2) ปลอ่ยเปิดเลี้ยงพร้อมให้อัดฉีด	เริ่มที่จะขายเปิดเป็นเปิดแก่ราคา ขายตัวละ 90 บาท
ธันวาคม	1) เก็บไข่ 2) ปลอ่ยเปิดเลี้ยงพร้อมให้อัดฉีด 3) ทำการฉีดอัดฉีด	ไม่มีการดำเนินการ

ที่มา : วีระ ทองวัง (2547)

โรคและอัดฉีด

โรคที่พบบ่อยครั้งในการเลี้ยงเปิดนั้นคือ โรคหวัดหน้าบวมอาการของโรคจะมีลักษณะหัวโตน้ำตาลไหล ท้องเสีย รวมไปถึงโรคอหิวาต์เปิด อัดฉีดที่ใช้ใช้นั้นจะต้องแช่น้ำแข็งให้เย็น เนื่องจากเป็นอัดฉีดชนิดเชื้อเป็น และเวลาฉีดนั้นจะต้องฉีดในขณะที่อัดฉีดนั้นยังเย็นอยู่วิธีการฉีดนั้นจะทำการฉีดเข้ากล้ามเนื้อหรือบางครั้งอาจฉีดเข้าที่หน้าอกแต่ส่วนใหญ่จะฉีดเข้าที่หน้าอกของเปิด อัดฉีดนั้นถ้าฉีดมีการเปิดขวดแล้วไม่ควรที่จะนำไปใช้ต่อควรที่จะทิ้งทันที อัตราที่ใช้ฉีดตัวละ 1 ซีซี จะฉีดอัดฉีดอีกครั้งก็นับไปอีก 3 เดือนหรือถ้าเกิดโรคขับปล้นก็ควรที่จะฉีกป้องกันทันที

ต้นทุนและค่าใช้จ่าย

ในการเลี้ยงเปิดโล่งทุ่งของคุณวีระมีต้นทุนในการเลี้ยง 661,715 รายได้ในการขายไข่และขายตัวเปิด 154,200 ราคาคุมทุนไข่เปิดจะอยู่ที่ 0.94 บาท / ฟอง ค่าใช้จ่ายต่างๆจะดูได้จากตารางที่ 5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 แสดงค่าใช้จ่ายทั้งหมดภายในฟาร์มของคุณวีระ ทองวัง

ค่าใช้จ่าย	ราคา /บาท
ต้นทุนคงที่	
ตะกร้าใส่ไข่ใบละ 170 บาท ใช้ 100 ใบ	$170 \times 100 / 10 = 1,700$
อ่างใส่น้ำใบละ 35 บาท ใช้ 3 ใบ	$45 \times 3 = 135$
แผงใส่ไข่แผงละ 10 บาท ใช้อยู่ 300 แผง	$10 \times 300 / 5 = 600$
รถเข็นเปิดพร้อมมกรง 20000 บาท ใช้ 1 คัน	$20000 / 10 = 2,000$
หลักเหล็กหลักละ 20 บาท ใช้ 20 หลัก	$20 \times 20 = 400$
ตาข่ายล้อมเปิดใช้ ก.ก. ละ 140 ใช้ 10 ก.ก.	$10 \times 140 = 1,400$
โซริงค์ 1 ชุด 1600 พร้อมเข็มฉีดยา	$1,600 / 10 = 1,600$
รวมต้นทุนคงที่	$7,835 \times 2 = 15,670$
ต้นทุนผันแปร	
วิตามินแบบซอง	$170 \times 100 = 17,000$
วิตามินแบบขวด	$45 \times 3 = 135$
พันธุ์เปิดราคา	$115 \times 1,500 = 172,500$
ค่าแรง	$3 \times 150 \times 730 = 328,500$
วัคซีนชุด	$1.5 \times 650 \times 8 = 7,800$
ข้าวเปลือก	$200 \times 6 \times 15 \times 2 \times = 36,000$
อาหารเสริม	$7 \times 400 \times 15 \times 2 = 84,000$
ค่าน้ำมัน	$100 \times 4 = 400$
ปูนขาว	$384 \times 20 = 7,680$
รวมต้นทุนผันแปร	653,880

หมายเหตุ ค่าใช้จ่ายภายในฟาร์มคิดที่ 2 ปี ทั้งหมด

ต้นทุนคงที่ + ต้นทุนผันแปร = ต้นทุนรวม

$$15,670 + 653,880 = 661,715$$

รายได้

$$\text{ขายไข่เปิด จำนวนไข่} \times \text{ราคา} \times \text{วัน} = 1,050 \times 2 \times 670 = 1,407,000$$

$$\text{ขายตัวเปิด จำนวนเปิด} \times \text{ราคา} = 1,500 \times 90 = 135,000$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายได้ - ต้นทุนรวม = กำไรสุทธิ

1,542,000 - 661,715 = 880,285

รายจ่าย / ผลผลิต = ราคาต้นทุนไร่เปิด

661,715 / 703,500 = 0.94 บาท / ฟอง

หมายเหตุ จำนวนไร่เปิดต่อรอบการผลิต 2 ปี คิดที่ 70 %

แรงงาน

ฟาร์มของคุณวีระจะใช้แรงงานภายในครอบครัว 2 คน และจ้างแรงงานภายนอก การจ้างจะจ้างเป็นวันละ 100 บาท กินอยู่กับเจ้าของฟาร์ม ฟาร์มของคุณวีระจะจ้างคนงาน 1 คน รวมกับเจ้าของฟาร์มด้วยก็เป็น 3 คน ต่อเปิด 1,500 ตัว หน้าที่หลักๆของลูกจ้างคือ ตอนเช้า ประมาณ 6 โมงเช้าลูกจ้างจะปล่อยเปิดลงไปเลี้ยงคอกอยู่ไม่ให้เปิดเข้าไปทำความเสียหายในแปลง ข้าวที่ยังไม่เก็บเกี่ยวและคอกอยู่ไม่ให้สุนัขมาไล่หรือมากัดพอถึงเวลาเย็นก็จะไล่เปิดเข้าเล้าหลังจากนั้นจะเป็นหน้าที่ของเจ้าของฟาร์มคือจะให้น้ำผสมกับวิตามินไวตามินไอทีอัดรายการให้ 1 ช้อนโต๊ะต่อน้ำ 1 อ่าง ให้เปิดกินเพื่อช่วยบำรุงไข่ นอกจากนี้เจ้าของฟาร์มยังเก็บไข่เอง การเก็บไข่นั้นจะเริ่มเก็บตั้งแต่ตี 5 จะเก็บไข่ใส่ตะกร้าเอามาที่บ้านเพื่อที่จะทำการคัดขนาด ที่ฟาร์มนี้จะคัดเป็น 2 ขนาด คัดแล้วจัดเรียงใส่แผงใส่ไข่หรือจะใส่ตะกร้าก็ได้ แต่ถ้าใส่ตะกร้าโอกาสที่ไข่จะแตกนั้นมีมากกว่าการใส่แผงไข่และเพื่อสะดวกในการนับและการขนส่ง

การตลาด

พ่อค้าจะมารับซื้อถึงที่ฟาร์มของเกษตรกรโดยตรง พ่อค้าส่วนใหญ่จะเป็นขาประจำจะรับไปขายที่ตลาดมหาชัยที่กรุงเทพฯและตลาดในจังหวัดนครราชสีมาในการขายนั้นจะขาย 2 แบบคือขายแบบส่งและขายแบบปลีก การขายส่งฟองละ 2 บาท ถ้าขายปลีกจะขายฟองละ 2.50 บาทราคาซื้อขายในขณะนี้ค่อนข้างที่จะมีราคาดี ราคาที่ขายสูงที่สุดคือ 2.80 บาท และราคาต่ำสุดที่เคยขายได้คือ 80 สตางค์ที่ขายได้ในราคาที่ต่ำก็เพราะมีไข่มากและประสบกับโรคระบาด

ปัญหา

ปัญหาที่พบในการเลี้ยงเปิดไข่ทั้งคือ สารเคมีที่ตกค้างในนา เช่นยาเอ็นโดซัลแฟน ยาน้ำมัน นอกจากนี้ก็เป็นโรคแต่ก็ไม่ร้ายแรงเท่ากับสารเคมี วิธีการแก้ไขคือจะใช้กากชาแทนการให้ยากำจัดหอยเชอรี่ กากชาจะช่วยลดความเข้มข้นของสารเคมีให้จางลง

คุณวีระได้ทำการเลี้ยงเปิดไข่ทั้งเป็นอาชีพรอง การดูแลฟาร์มเปิดของคุณวีระ จะหมั่นเปลี่ยนถ่ายวัสดุรองพื้น โรยปูนขาว ให้วัคซีนรวมทั้งให้วิตามินเพื่อช่วยบำรุงไข่ รวมถึงการเก็บไข่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คุณวีระจะเป็นผู้เก็บไข่เองและจะคัดขนาดของไข่เพื่อที่จะส่งให้กับพ่อค้า สภาพความเป็นอยู่ของคุณวีระ ทองวังสามารถดูจากภาพภาคผนวกที่ 1

ฟาร์มคุณอำเภอ อิมมี

อำเภอ อิมมี (2547) ให้สัมภาษณ์ไว้ดังนี้ คุณอำเภอ อิมมี อายุ 54 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 อาชีพหลักทำนาอาชีพรองเลี้ยงเป็ดประสบการณ์ในการเลี้ยงเป็ด 8 ปี จำนวนเป็ดที่เลี้ยง 8,000 ตัวต่อรุ่นสภาพทั่วไปลักษณะการเลี้ยงจะเลี้ยงในตำบลแพรงศรีราชา อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาทและตำบลใกล้เคียงในการเลี้ยงเป็ดของคุณอำเภอ จะไม่เลี้ยงฝูงเดียวจะแบ่งเป็น 4 ฟาร์มย่อยเป็ดที่เลี้ยงนั้นส่วนใหญ่จะเป็นเป็ดไข่ไม่นิยมเลี้ยงเป็ดเนื้อ เคยเลี้ยงเป็ดเนื้อประสบปัญหาขาดทุนจึงเป็นสาเหตุให้ต้องหยุดเลี้ยงเป็ดเนื้อ และหันมาเลี้ยงเป็ดไข่ทุกแทน การเลี้ยงเป็ดนอกจากจะเลี้ยงในนาของคนอื่นๆ แล้วคุณอำเภอยังเลี้ยงเป็ดในนาของตนเองอีกด้วยเพื่อช่วยกำจัดหอยเชอรี่ แรงจูงใจในการเลี้ยงเป็ด รายได้ดี การลงทุนน้อยกว่าการเลี้ยงแบบฟาร์มที่เคยประสบปัญหาขาดทุนมาแล้ว

การเลี้ยง

พันธุ์เป็ดที่ไข่เลี้ยงจะเป็นพันธุ์กากีแคมป์เบลล์ที่ใช้พันธุ์นี้ก็เพราะให้ไข่ดกและให้ไข่ฟองโตซึ่งการเลี้ยงนั้นจะเลี้ยงจะซื้อเป็ดรุ่นมาจากฟาร์มในจังหวัดชัยนาทซื้อเป็ดมาในราคาตัวละ 100 – 130 บาท ราคานี้คิดรวมค่าขนส่งเรียบร้อยแล้ว ทางฟาร์มจะจัดส่งเป็ดมาให้เกษตรกรถึงฟาร์มเป็ดที่ทางฟาร์มส่งมานั้นจะมีอายุระหว่าง 3 - 4 เดือนแล้วเกษตรกรนำมาเลี้ยงอีกประมาณ 1 เดือนถึงหนึ่งเดือนครึ่งเปิดก็จะเริ่มให้ไข่ การเลือกพื้นที่ที่จะเลี้ยงเป็ดในการคัดเลือกก็เพียงแค่พื้นที่นั้นมีน้ำขังเพื่อที่จะให้เปิดหากินได้ก็พอ และก่อนที่จะนำไปเลี้ยงคุณอำเภอจะต้องเตรียมพื้นที่ไว้ให้เปิด (พื้นที่สำรอง) ส่วนที่พังก้าเลี้ยงไม่ไกลก็สามารถที่จะไล่เปิดกลับไปบ้านได้แต่ถ้าไกลมากเกินไปก็ต้องทำที่พังก้าสำหรับเปิดและคนเฝ้า ที่พังก้าสำหรับเปิดนั้นก็ไม่มีอะไรมากมายคือ ตีเล้าด้วยหลักเหล็กจะกว้างหรือไม่กว้างอย่างไรให้ดูด้วยสายตา เปิดอยู่แล้วไม่อึดอัดแล้วนำผ้ามุ้งเขียวมาล้อมให้รอบหาวัสดุทับปลายผ้ามุ้งเพื่อไม่ให้สัตว์เข้ามากัดเปิดได้ หลังจากนั้นหาวัสดุรองพื้นมาปูก็เช่นฟางหรือแกลบแต่ส่วนใหญ่เมื่อนำเปิดลงทุ่งแล้ววัสดุส่วนใหญ่จะใช้ฟางมากกว่าเพราะไม่ต้องซื้อแต่จะใช้แกลบก็ได้แต่ก็ต้องซื้อทีเดียว 200 - 400 บาท (เที่ยวรด) ประมาณ 1 - 2 ตัน ที่จะต้องมีวัสดุรองพื้นก็เพราะรองไม่ให้ไข่ที่ออกมาแตก นอกจากนั้นยังช่วยไม่ให้ไข่เปื้อนหรือไข่บูบอีกด้วย อัตราการกินของเปิดถ้าเป็น 10 ไร่ เปิดจะกินได้ประมาณ 2 วัน ในกรณีที่มีพื้นที่สำรองแต่ถ้ายังไม่มีพื้นที่ 10 ไร่ อาจจะต้องทนเลี้ยงไปจนกว่าจะหา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ใหม่ได้ แต่ถ้ามีพื้นที่รออยู่แล้วก็สามารถที่จะย้ายไปเลี้ยงที่ใหม่ได้เลยการหาพื้นที่สำหรับเลี้ยง
เปิดนั้นเกษตรกรบางรายก็มาติดต่อกับเจ้าของฟาร์มเองว่าให้ไปเลี้ยงในนา ของตน(กรณีไม่ใช่ขา
ประจำ)แต่ถ้าเป็นขาประจำจะรู้กันและในรอบการเลี้ยงจะเวียนมาที่ เดิมทุกๆ 4 เดือน

เครื่องมือและอุปกรณ์ในการเลี้ยงเปิดไล่ทุ่ง

อ่างน้ำใส่น้ำ	3 ใบ
ดาข่ายผ้ามุ้งเขียว	20 กิโลกรัม
ตระกล้าใส่ไข่	500 ใบ
หลักเหล็ก	40 หลัก
รถเข็นเปิดพร้อมกรงใส่เปิด	1 คัน
แผงใส่ไข่	1000 แผง
ไซริงค์พร้อมเข็มฉีดยา	1 ชุด

การจัดการ

ภายในบริเวณที่เลี้ยงเปิดจะตีผ้ามุ้งเขียวล้อมรอบก่อนหลังจากนั้นฉีดน้ำยาฆ่า
เชื้อ น้ำยาฆ่าเชื้อก็จะเป็นสาร EM ที่ใช้สาร EM ก็เพราะเป็นสารที่ทำมาจากธรรมชาติไม่ทำให้เปิด
เป็นโรค นอกจากนี้ยังช่วยดับกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ได้เป็นอย่างดีอัตราส่วนที่ใช้จะใช้ 10 ช้อนโต๊ะ
ต่อน้ำ 5 ลิตรฉีดให้รอบแล้วก็นำฟางหรือแกลบมารอบพื้นแต่คุณอำไพมักจะใช้ฟางมากกว่าที่จะ
ใช้แกลบเนื่องจากฟางหาง่ายกว่าแกลบที่สำคัญแกลบจะต้องซื้อแต่ฟางไม่ต้องซื้อจึงประหยัดได้อีก
ส่วนหนึ่งที่ใช้ฟางรองก็เพราะป้องกันไม่ให้ไขบอบไข่เปื้อนถ้ามีวัสดุรองพื้นไข่ที่ออกมาจะขาว
นอกจากนี้ยังสะดวกในการเก็บไข่อีกด้วย การจัดการเรื่องพื้นที่ ที่ใช้เลี้ยงเปิดคุณอำไพ กล่าวว่า
แบ่งเปิดเป็นฝูงย่อย 4 ฝูง และให้คนงานเฝ้าประจำฝูงละ 2 คน สามีของคุณอำไพจะเป็นผู้ติดต่อกับ
เจ้าของนาเพราะเจ้าของนากับสามีของคุณอำไพเป็นคนในพื้นที่จึงทำให้คุณอำไพมีพื้นที่เลี้ยง
เปิดตลอดการปฏิบัติงานของคุณอำไพดูได้จากตารางที่ 6

แรงงาน

ในฟาร์มนี้จะจ้างแรงงาน 6 คน รวมกับเจ้าของฟาร์มด้วยก็เป็น 8 คน การจ้างส่วน
ใหญ่จะจ้างวันละ 100 บาทต่อวันกินอยู่กับเจ้าของฟาร์มแรงงาน 8 คนต่อเปิด 8,000 ตัวถือว่า
เพียงพอแล้วในการที่จะดูแลเปิด หน้าที่หลักๆของลูกจ้างคือตอนเช้าประมาณตี 4 ก็จะไปใส่
ตะกร้าโดยที่ไม่ต้องคัดตะกร้า 1 ใบ ใส่ไข่เปิดได้ประมาณ 450 ฟองหลังจากนั้นพอเวลาประมาณ 6
โมงเช้าเจ้าของฟาร์มจะมารับไข่ที่ลูกจ้างเก็บใส่ตะกร้าไว้แล้วนำไปคัดเป็นขนาดที่บ้านของเจ้าของ
ฟาร์มการคัดจะคัดเป็น 3 ขนาด คือเล็ก กลาง และใหญ่ หลังจากนั้นก็เริ่มปล่อยเปิดลงไปเลี้ยงใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นาข้าวที่มีการเก็บเกี่ยวแล้วในการเลี้ยงก็จะคอยดูไม่ให้เปิดลงไปนานที่ยังไม่เก็บเกี่ยวและดูไม่ให้
 สุนัขเข้ามากัดเปิดนอกจากนี้ยังคอยด้อนให้เปิดอยู่รวมกันที่ต้องคอยด้อนนั้นก็เพื่อป้องกันไม่ให้
 เปิดหลงฝูงพอตอนเย็นประมาณ 5 โมง ถึง 5 โมงครึ่งก็จะไล่เปิดเข้าเล้า หลังจากนั้นก็จะให้น้ำ
 เปิดน้ำที่ให้นั้นจะผสมวิตามินไวตามินไอทีอัตรา 1 ซ้อนโต๊ะต่อน้ำ 1 อ่าง ให้เปิดกินแล้วนี้จะให้น้ำเปิด
 10 อ่าง และทุกๆ อ่าง จะผสมวิตามินทุกอ่าง ที่ผสมวิตามินก็เพราะวิตามินจะช่วยบำรุงรังไข่
 ตารางที่ 6 แสดงปฏิทินการทำงานของคุณอำไพ อิมมี

เดือน	การปฏิบัติงาน	
	ปีที่ 1	ปีที่ 2
มกราคม	ไม่มีการดำเนินการ	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงและให้วิตามิน
กุมภาพันธ์	ไม่มีการดำเนินการ	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงและให้วิตามิน
มีนาคม	1) ติดต่อทำการซื้อเปิดรุ่น 2) เกษตรกรทำการเตรียมอุปกรณ์ 3) ทางฟาร์มจัดส่งเปิดรุ่นมาให้ เกษตรกร	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงและให้วิตามิน 3) ทำวัคซีน
เมษายน	1) ทำวัคซีนเปิด 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน 3) เก็บไข่เปิด	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงและให้วิตามิน
พฤษภาคม	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงและให้วิตามิน
มิถุนายน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน	3) ทำวัคซีน
กรกฎาคม	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน 3) ทำวัคซีน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
สิงหาคม	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 (ต่อ)

เดือน	การปฏิบัติงาน	
	ปีที่ 1	ปีที่ 2
กันยายน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
ตุลาคม	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน 3) ให้วัคซีน 4) เปิดผลัดขน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน 3) ให้วัคซีน
พฤศจิกายน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน	เริ่มที่จะขายเปิดเป็นเปิดแก่ราคาขาย ตัวละ 100 บาท
ธันวาคม	1) เก็บไข่	

ที่มา : อำไพ อิมมี (2547)

โรคและวัคซีน

โรคที่เปิดเป็นบ่อคือโรคชาวมเนื่องจากเดินมากและโรคหวัดหน้าบวมวัคซีนที่
ให้ส่วนใหญ่จะเป็นวัคซีนอิวาต์เปิดทำการฉีดเองโดยจะฉีดเข้ากล้ามเนื้อตัวละ 1 ซีซี และฉีดทุกๆ
3 เดือนวัคซีนที่ใช้ นั้นควรที่จะแช่เย็นตลอดเวลา นอกจากนี้แล้วฟาร์มของคุณอำไพยังมีการ
ป้องกันโรค โดยจะคอยสังเกตเปิดเสมอถ้าเปิดมีอาการผิดปกติคุณอำไพจะรีบทำวัคซีนเปิดทุก
ตัวทันทีและวัคซีนที่ใช้อยู่ นั้นไม่ว่าจะใช่หมดหรือใช้ไม่หมดก็ตามควรที่จะทิ้งทันทีถ้าเก็บไว้ใช้อีกจะ
ทำให้วัคซีนไม่มีประสิทธิภาพในการป้องกันโรคเนื่องจากขวดยาถูกเปิดเชื้อโรคภายนอกเข้าไปได้
เข็มก็เช่นเดียวกันเมื่อใช้แล้วควรทิ้งทันทีและถ้าฉีดครั้งต่อไปก็ควรที่จะใช้อันใหม่

ต้นทุนและค่าใช้จ่าย

ต้นทุนที่ใช้ในการเลี้ยงเปิดทั้งหมดของคุณอำไพ อิมมี 1,947,106 กำไรที่คุณ
อำไพ อิมมีได้ 9,164,800 ราคาคุ้มทุนไข่เปิดต่อฟอง 0.59 ค่าใช้จ่ายต่างๆจะดูได้จากตารางที่ 7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 แสดงค่าใช้จ่ายทั้งหมดภายในฟาร์มของคุณอำเภอ อิมมี

ค่าใช้จ่าย	ราคา/บาท
ต้นทุนคงที่	
ตะกร้าใส่ไข่ใบละ 120 บาท ใช้ 500 ใบ	$120 \times 500 / 10 = 6,000$
แผงใส่ไข่แผงละ 10 บาทใช้ 1000 แผง	$10 \times 1000 / 3 = 3,333$
รถเข็นเปิด 80000 บาท ใช้ 1 คัน	$80000 / 10 = 8,000$
ตาข่ายกิโลกรัมละ 120 บาทใช้ 20 กิโลกรัม	$120 \times 20 = 2,400$
อ่างใส่น้ำใบละ 90 บาท ใช้ 10 ใบ	$90 \times 10 / 3 = 300$
โซริงค์ 1600 ใช้ 1 ชุด	$1600 / 1 = 1,600$
หลักเหล็กหลักละ 20 บาทใช้ 40 หลัก	$20 \times 40 = 800$
รวมต้นทุนคงที่	$22,433 \times 2 = 44,866$
ต้นทุนผันแปร	
ราคาเปิดพันธุ์	$115 \times 8000 = 920,000$
วัคซีน	$40 \times 200 \times 8 = 64,000$
วิตามิน	$3 \times 180 \times 24 = 12,960$
ค่าน้ำมัน	$100 \times 96 = 9,600$
ค่าแรงงาน	$8 \times 150 \times 730 = 876,000$
ข้าวเปลือก	$1000 \times 6 \times 2 = 12,000$
ปูนขาว	$384 \times 20 = 7,680$
รวมต้นทุนผันแปร	1,902,240

หมายเหตุ ค่าใช้จ่ายภายในฟาร์มคิดที่ 2 ปี ทั้งหมด

ต้นทุนคงที่ + ต้นทุนผันแปร = ต้นทุนทั้งหมด

$44,866 + 1,902,240 = 1,947,106$

รายได้

ขายไข่เปิด $5,600 \times 2.60 \times 580 = 8,444,800$

ขายตัวเปิด $8,000 \times 90 = 720,000$

รายได้ - ต้นทุนทั้งหมด = กำไรสุทธิ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$9,146,800 - 1,947,106 = 7,217,694$$

รายจ่าย / ผลผลิต = ราคาคุ้มทุนไข่เปิด

$$1,947,106 / 3,248,000 = 0.59 \text{ บาท/ฟอง}$$

หมายเหตุ จำนวนไข่เปิดต่อรอบการผลิต 2 ปี คิดที่ 70 %

การตลาด

ฟาร์มของคุณอำเภอ อิมมี นอกจากจะเป็นเจ้าของฟาร์มเปิดแล้วยังเป็นผู้ที่รับไข่ของเกษตรกรไปขายที่ตลาดในจังหวัดนครราชสีมา ตลาดที่ไปส่งคือตลาดสุรนคร การไปส่งนั้นจะไปอาทิตย์ละ 1 ครั้ง ไข่เปิดที่ไปส่งก็จะมีไข่เปิดของตนเอง และไข่เปิดของคนอื่นด้วยการส่งนั้นจะส่งเป็นแผงคล้ายกับแผงขายหมู ไม่ได้ส่งแผงเดียว ส่งหลายแผงนอกจากนั้นยังรับซื้อไข่เปิดของเจ้าอื่นด้วยการรับซื้อของเจ้าอื่นนั้นจะรับเป็นไข่คนละมา นำมาคัดเป็นขนาดอีกครั้งที่บ้าน การรับไข่ก็จะรับเจ้าประจำ การรับไข่เปิดจะรับแบบการเหมาถ้าไข่แพงก็เหมาแผงถ้าไข่ถูกก็เหมาลูก ส่วนระหว่างการขายปลีกกับการขายส่งจะไม่ค่อยแตกต่างกันมากถ้าขายปลีก 2.80 บาท ถ้าขายส่ง 2.60 ส่วนราคาสูงสุดได้ถึงฟองละ 3 บาท และราคาต่ำสุด 2.20 บาท เพราะขึ้นอยู่กับตลาดและความต้องการของผู้บริโภค

ปัญหา

ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบในการเลี้ยงเปิดไข่ฟองคือสารเคมีตกค้างในนาข้าวเช่นพวก ยาน้ำมัน ยาเอ็นโดซัลแฟน วิธีแก้ ถ้าเปิดได้รับยาก็นำเปิดมาพักพื้นที่บ้านในกรณีที่ได้รับยาเข้าไม่มาก แต่ถ้าได้รับยาเข้าไปมากๆ ควรที่จะย้ายเปิดทันทีเพื่อไม่ให้เปิดตัวอื่นๆ ได้รับยา

คุณอำเภอ อิมมี เลี้ยงเปิดเป็นอาชีพรอง ในการเลี้ยงจะใช้แรงงานภายในครอบครัวแต่ก็ยังไม่เพียงพอจึงจำเป็นต้องจ้างแรงงาน สาเหตุที่ทำให้คุณอำเภอเลี้ยงเปิดไข่ฟองก็เนื่องมาจากขาดทุนในการเลี้ยงเปิดแบบฟาร์ม จึงหาวิธีเลี้ยงเปิดแบบลดต้นทุน และการเลี้ยงเปิดไข่ฟองก็ช่วยคุณอำเภอปลดหนี้สินจากการเลี้ยงแบบฟาร์มได้ บริเวณที่พักอาศัยพร้อมกับอุปกรณ์ที่ใช้ในการเลี้ยงเปิดจะดูได้จากภาพภาคผนวกที่ 2

ฟาร์มคุณเรณู เณรน้อย

เรณู เณรน้อย (2547) ให้สัมภาษณ์ไว้ดังนี้ คุณเรณู เณรน้อย อายุ 28 ปี จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อาชีพหลักทำนา อาชีพรองเลี้ยงเปิดประสบการณ์ในการเลี้ยงเปิด 5 ปี จำนวนเปิดที่เลี้ยง 1,500 ตัวต่อรุ่นสภาพทั่วไป การเลี้ยงจะเลี้ยงใน ตำบลแพทศวีรราชา อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท และบางครั้งก็นำเปิดไปเลี้ยงยังตำบลข้างเคียงบ้างบางครั้ง เปิดที่เลี้ยง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนใหญ่จะเป็นเปิดที่ให้ไข่ เพราะไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายมากในการเลี้ยง แต่ถ้าเป็นเปิดพันธุ์เนื้อจะต้องมีค่าใช้จ่ายสูงกว่าเปิดไข่ จึงไม่เป็นที่นิยมเท่าที่ควร นอกจากจะเลี้ยงในแปลงนาคนอื่นแล้วคุณเรณูยังนำเปิดมาเลี้ยงในแปลงนาของตนเองอีกด้วย เพื่อช่วยลดต้นทุนในการใช้ยาหยดหอยเชอรี แรงจูงใจในการเลี้ยงเปิด ชอบเป็นกรณีพิเศษ และให้ผลตอบแทนค่อนข้างสูง

การเลี้ยง

เปิดพันธุ์ที่ใช้เลี้ยงจะเป็นเปิดพันธุ์กาก็แคมป์เบลล์ที่ใช้พันธุ์นี้ก็เพราะเป็นเปิดที่ให้ไข่ตกเกือบ 100% เริ่มการเลี้ยงคือสั่งเปิดรุ่นมาจากฟาร์มแถบทางจังหวัดอ่างทอง ในราคาตัวละ 100-120 บาทราคานี้คิดรวมค่าขนส่ง ทางฟาร์มจะจัดส่งเปิดมาให้เกษตรกรถึงที่ ที่เกษตรกรจะนำไปเลี้ยงเปิดที่ทางฟาร์มจัดส่งมาให้นั้นจะอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 3 - 4 เดือน หลังจากนั้นเกษตรกรจะเลี้ยงเปิดอีกประมาณ 1 - 2 สัปดาห์ เปิดก็จะเริ่มออกไข่ ก่อนที่จะนำเปิดลงเลี้ยงในนาข้าวก็จะต้องมีการคัดเลือกพื้นที่ที่จะใช้เลี้ยงคือ บริเวณที่จะใช้เลี้ยงเปิดจะต้องมีน้ำขังพอสมควรหรือถ้าไม่มีน้ำขังเจ้าของเปิดก็ต้องดึงน้ำเข้านาหลังจากนั้นก็ล้อมผ้ามุ้งเขียวทำเป็นเล้า ถ้าพื้นที่ของเปิดไม่กว้างก็ควรที่จะตีเล้าให้ยาวเข้าไว้เพราะความยาวจะช่วยให้เปิดไม่อึดอัดได้หลังจากนั้นนำฟางมารองพื้นดูพอประมาณ ที่ต้องรองพื้นก็เพื่อรองไม่ให้ไข่บอบและเพื่อสะดวกในการเก็บไข่อัตราการเลี้ยงเปิดถ้า 10 ไร่จะเลี้ยงเปิดได้ประมาณ 2-3 วัน หลังจากนั้นก็ต้องหาที่เลี้ยงใหม่ถ้าที่เลี้ยงอยู่บริเวณใกล้ๆก็สามารถที่จะไล่เปิดไปเลี้ยงได้แต่ถ้าไกลก็จะต้องมีรถเข็น (ในกรณีที่ไม่มีรถเข็นย้ายเปิดเป็นของตนเองจะต้องจ้างราคาจะขึ้นอยู่กับระยะทางที่จะนำไปเลี้ยง) ฟาร์มของคุณเรณูไม่มีรถเข็นย้ายเปิดเป็นของตนเอง จึงจำเป็นที่จะต้องจ้างครั้งละ 300 บาท ระยะทาง 1 - 5 กิโลเมตร แต่ถ้าขนย้ายไกลกว่า 5 กิโลเมตร ก็จะต้องจ่ายเพิ่ม

เครื่องมือและอุปกรณ์ในการเลี้ยงเปิด

อ่างใส่น้ำ	3 ใบ
ผ้ามุ้งเขียว	15 กิโลกรัม
ตาข่าย	10 กิโลกรัม
หลักเหล็ก	20 หลัก

การจัดการ

ในระหว่างที่เกษตรกรรอเปิดนั้นสิ่งที่จะต้องทำก่อนเปิดมาคือทำความสะอาดเล้า โดยการโรยปูนขาวที่โรยปูนขาวก็เพราะปูนขาวช่วยความชื้นและฉีดฟอร์มาลีนเพื่อฆ่าเชื้อโรคอีกครั้งอัตราการใช้ฟอร์มาลีน 0.5 ลิตร ต่อ น้ำ 20 ลิตร ฉีดให้ทั่วเล้าหลังจากนั้นนำฟางมาปูรองพื้นที่จะต้องมีวัสดุรองพื้นก็เพราะป้องกันไม่ให้ไข่บอบและไม่ให้ไข่เปื้อนเพื่อสะดวกในการเก็บไข่สำหรับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัสดุรองพื้นควรเปลี่ยนทุกๆ 3 – 7 วัน ถ้าเป็นหน้าฝนควรที่จะเปลี่ยนทุกๆ 3 วัน เพื่อป้องกันการหมักหมมซึ่งเป็นบ่อเกิดของเชื้อโรคถ้าเป็นหน้าร้อนหรือหน้าหนาว 5 – 7 วันก็เปลี่ยนวัสดุรองพื้นได้ เนื่องจากหน้าร้อนและหน้าหนาวความชื้นมีปริมาณที่น้อยจึงไม่จำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนบ่อยเหมือนหน้าฝนและวัสดุรองพื้นที่ถูกเปลี่ยนไปนั้นจะนำมาทำเป็นปุ๋ยใส่ต้นไม้หรือใส่ในนาข้าวต่อไป ดูการปฏิบัติงานของคุณเรณู เณรน้อยได้จากตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงปฏิทินการทำงานฟาร์ม คุณเรณู เณรน้อย

เดือน	การปฏิบัติงาน	
	ปีที่ 1	ปีที่ 2
มกราคม	1) เกษตรกรทำการเตรียมอุปกรณ์	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
กุมภาพันธ์	1) เกษตรกรทำการเตรียมอุปกรณ์ 2) ติดต่อทำการซื้อเบ็ดรูน 3) ทางฟาร์มจัดส่งเบ็ดรูนมาให้เกษตรกร	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
มีนาคม	1) ทำวัคซีนเบ็ด 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน 3) เก็บไข่เปิด	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
เมษายน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
พฤษภาคม	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน	3) ทำวัคซีน
มิถุนายน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน 3) ทำวัคซีน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
กรกฎาคม	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
สิงหาคม	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 8 (ต่อ)

เดือน	การปฏิบัติงาน	
	ปีที่ 1	ปีที่ 2
กันยายน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน 3) ให้อาหาร	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน 3) ให้อาหาร
ตุลาคม	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
พฤศจิกายน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
ธันวาคม	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน 3) ให้อาหาร	เริ่มที่จะขายเปิดเป็นเปิดแก่ราคาขาย ตัวละ 90 บาท

ที่มา : เรณู เณรน้อย (2547)

แรงงาน

แรงงานที่ได้ส่วนใหญ่จะเป็นแรงงานของครอบครัวแต่ดูแลไม่ทั่วถึงเพราะแรงงานของครอบครัวมีเพียง 2 คน จึงจำเป็นที่จะต้องจ้างลูกจ้างอีก 1 คน อัตราการจ้างจะจ้างเป็นวัน วันละ 100 บาทอยู่กับเจ้าของฟาร์มเลยหน้าที่หลักๆของลูกจ้างคือเริ่มตั้งแต่เวลาประมาณตี 5 ก็เริ่มเก็บไข่ใส่ตะกร้าไม่จำเป็นที่จะต้องคัดจะเก็บรวมกันไว้ หลังจากเก็บไข่เสร็จแล้วก็เริ่มปล่อยเปิดลงเลี้ยงประมาณ 6 โมงเช้าเปิดจะถูกนำไปเลี้ยงในนาที่มีการเก็บเกี่ยวข้าวแล้วลูกจ้างจะดูเปิดไม่ให้เปิดลงไปทำลายหรือลงไปกินต้นข้าวที่ยังไม่เก็บเกี่ยวและคอยต้อนไม่ให้เปิดหลงและตกเวลาเย็นลูกจ้างจะไล่เปิดเข้าเล้าในเวลา ประมาณ 5 โมงเย็นเมื่อเปิดเข้าเล้าแล้วลูกจ้างจะต้องนำน้ำใส่อ่างให้เปิดกินเสมอและในน้ำนั้นจะผสมวิตามิน B 100 ให้เปิดกินด้วยในอัตราการผสม 2 ช้อนโต๊ะต่อน้ำ 1 อ่างให้เปิดกินเพื่อช่วยบำรุงไข่

โรคและวัคซีน

โรคที่เป็นคือโรคไข้หวัดหรือหวัดหน้าบวมวัคซีนส่วนใหญ่จะเป็นพวกเพลิกในการให้วัคซีนนั้นจะให้ทุกๆ 3 เดือนต่อหนึ่งครั้งการให้จะให้โดยการฉีดเข้ากล้ามเนื้ออัตราการฉีดจะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ให้ตัวละคร 1 ซีซี ต่อ 1 ตัว นอกเหนือจากนั้นยังให้วิตามินเพิ่มอีกด้วยวิตามินที่ให้นั้นคือ B 100 ก็
จะผสมน้ำให้กินในอัตราส่วน 1 ซ้อนโต๊ะต่อน้ำ 1 อ่าง แต่ไม่ได้ให้ทุกวันจะให้ 3 วันและเว้น 2 วัน
แล้วทำการให้ต่อวิตามิน B100 จะมีคุณสมบัติช่วยบำรุงรังไข่ทำให้เปิดไข่สม่ำเสมอ

ต้นทุนและค่าใช้จ่าย

ในการเลี้ยงเปิดไข่ฟองของคุณเรณู เณรน้อย ค่าใช้จ่ายอยู่ที่ 627,180 รายได้จาก
การขายไข่และตัวเปิด 1,613,400 ราคาต้นทุนไข่เปิดจะอยู่ที่ 0.93 บาท / ฟอง จะดูค่าใช้จ่ายต่างๆ
ของฟาร์มได้จากตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แสดงค่าใช้จ่ายทั้งหมดภายในฟาร์มของคุณเรณู เณรน้อย

ค่าใช้จ่าย	ราคา /บาท
ต้นทุนคงที่	---
ตะกร้าใส่ไข่ใบละ 150 บาท ใช้ 200 ใบ	$150 \times 200 / 10 = 3,000$
ตาข่ายกิโลกรัมละ 120 บาท ใช้ 10 กิโลกรัม	$120 \times 10 = 1,200$
อ่างน้ำใบละ 45 บาท ใช้ 3 ใบ	$45 \times 3 = 135$
ไซริงค์ 1 ชุด 1600 บาท	$1600 / 10 = 1,600$
ผ้ามุ้งกิโลกรัมละ 100 บาท ใช้ 15 กิโลกรัม	$100 \times 15 = 1,500$
รวมราคาต้นทุน	$4,900 \times 2 = 9,800$
ต้นทุนผันแปร	
วัคซีน	$3 \times 200 \times 8 = 4,800$
วิตามิน	$16 \times 70 \times 24 = 26,800$
ค่าแรง-	$3 \times 100 \times 730 = 328,500$
ค่าน้ำมัน	$200 \times 3 = 600$
พันธุ์เปิด	$110 \times 1500 = 165,000$
อาหารเสริม	$7 \times 400 \times 15 \times 2 = 84,000$
ปูนขาว	$384 \times 20 = 7,680$
รวมต้นทุนผันแปร	617,380

หมายเหตุ ค่าใช้จ่ายภายในฟาร์มทั้งหมดคิดที่ 2 ปี ทั้งหมด

ต้นทุนคงที่ + ต้นทุนผันแปร = ต้นทุนรวม

$$9,800 + 617,380 = 627,180$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายได้

ขายไข่เปิด $1,050 \times 2.20 \times 640 = 1,478,400$

ขายเปิด $1,500 \times 90 = 135,000$

รายได้ - ต้นทุนรวม = กำไรสุทธิ

$1,613,400 - 627,180 = 986,220$

รายจ่าย / ผลผลิต = ราคาคุ้มทุนไข่เปิด

$627,180 / 672,000 = 0.93$ บาท / ฟอง

หมายเหตุ จำนวนไข่เปิดต่อรอบการผลิต 2 ปี คิดที่ 70 %

การตลาด

ส่วนใหญ่แล้วไม่ค่อยได้ออกไปเร่ขายเท่าไรนักเพราะมีพ่อค้ามารับซื้อถึงที่โดยการซื้อจะซื้อเป็นไซลด์คละและพ่อค้าจะมารับวันเว้นวันเนื่องจากจะต้องไปรับของเจ้าอื่นด้วยอัตราการขายส่งจะขายที่ราคาฟองละ 2.20 บาท ถ้าเป็นราคาขายปลีกจะตกที่ราคา 2.50 บาทต่อฟองราคาสูงสุดที่ขายได้จะอยู่ที่ 2.60 บาท ราคาต่ำสุดที่เคยขายได้ 80 สตางค์ต่อฟองเพราะว่าประสบปัญหาต่างๆเช่นโรคไข้หวัดนกทำให้ประชาชนไม่ค่อยทานไข่เท่าที่ควร แต่ราคาในปัจจุบันก็ถือว่าผู้เลี้ยงเปิดไข่ฟองอยู่ได้เพราะยังมีตลาดบางที่ที่ยังรับไข่เปิดอยู่

ปัญหา

ส่วนใหญ่ที่พบจะเป็นปัญหาการตกค้างของสารเคมีในน้ำข้าวเช่นพวกยาน้ำมัน ยาหยดหอยเชอรี่ถ้าเปิดโดยยาจำพวกนี้เข้าไปจะตายทันทีและตายครั้งละมากๆ ประมาณ 100 ตัวขึ้นไป วิธีแก้ ก่อนที่เราจะนำเปิดไปเลี้ยงเจ้าของฟาร์มจะไปพูดคุยกับเจ้าของนาให้นำกากขามาว่านก่อนสัก 1 - 2 วันก่อนที่จะนำเปิดมาเลี้ยงเพราะกากขาช่วยลดความเข้มข้นของสารเคมีได้

ฟาร์มเปิดของคุณเรณู เณรน้อย เลี้ยงเปิดพันธุ์กากี้แคมป์เบลล์ประสบการณ์ในการเลี้ยงเปิด 5 ปี จำนวนเปิดที่เลี้ยง 1,500 ตัว / รุ่น เหตุที่ทำให้คุณเรณูไม่เลี้ยงเปิดมากก็เพราะมีทุนน้อย สภาพความเป็นอยู่และสภาพการเลี้ยงเปิดจะสามารถดูได้จากภาพภาคผนวกที่ 3

ฟาร์มคุณทศมล สุดมี

ทศมล สุดมี (2547) ให้สัมภาษณ์ไว้ดังนี้คุณทศมล สุดมี อายุ 40 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 อาชีพหลักทำนาอาชีพรองเลี้ยงเปิดประสบการณ์ในการเลี้ยงเปิด 8 ปี จำนวนเปิดที่เลี้ยง 1,600 ตัวต่อรุ่นสภาพทั่วไปการเลี้ยงจะเลี้ยงภายใน ตำบลแพรกศรีราชา อำเภอลมคมบุรี จังหวัดชัยนาท คุณทศมลไม่เคยคิดที่จะไปเลี้ยงเปิดยังต่างจังหวัด ที่ไม่ไปเลี้ยงก็

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จะต้องมีค่าใช้จ่ายมากคิดว่าไปเลี้ยงแล้วไม่คุ้ม ที่ฟาร์มของคุณทศมลงจะเลี้ยงแต่เปิดไข่เท่านั้น นอกจากนี้คุณทศมลงยังนำเปิดมาเลี้ยงในนาของตนเองด้วยเนื่องจากเปิดช่วยลดปริมาณของหอยเชอรี่ และช่วยทำให้ดินร่วนซุยยิ่งขึ้น แรงจูงใจในการเลี้ยงเปิด ใช้ต้นทุนน้อยในการเลี้ยง ราคาดี การเลี้ยง

พันธุ์เปิดที่ใช้เลี้ยงจะเป็นพันธุ์เปิดกาก็แคมป์เบลล์ที่เลือกพันธุ์นี้ก็เพราะเป็นเปิดที่ให้ไข่ตก เริ่มเลี้ยงคือซื้อเปิดรุ่นมาจากฟาร์มแถวๆจังหวัดอ่างทองซื้อเปิดมาในราคาตัวละ 100 – 130 บาท ราคานี้คิดรวมค่าขนส่งแล้วโดยทางฟาร์มจะจัดส่งมาให้เกษตรกรถึงที่ โดยเปิดรุ่นที่ทางฟาร์มส่งมาให้มันจะอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 3 - 4 เดือน ส่วนใหญ่แล้วเกษตรกรจะนิยมสั่งซื้อเป็นเปิดรุ่นเพราะเปิดรุ่นจะให้ผลตอบแทนเร็วกว่าถึงต้นทุนในการซื้อครั้งแรกจะแพงแต่เกษตรกรก็ยังนิยม การเลือกพื้นที่ในการเลี้ยงเปิดจะเลือกพื้นที่ที่มีน้ำขังที่สำคัญจะต้องเป็นพื้นที่ที่มีการเก็บเกี่ยวข้าวเรียบร้อยแล้วและก่อนที่จะนำเปิดลงเลี้ยงนั้นเจ้าของฟาร์มควรที่จะเตรียมแล้วโดยการตีหลักเหล็ก หลักจากนั้นล้อมผ้ามุ้งเขียวให้รอบนอกจากนี้ยังจะต้องนำตาข่ายไปล้อมแปลงนาที่ยังไม่ได้เก็บเกี่ยวเพื่อป้องกันไม่ให้เปิดเข้าไปทำความเสียหายให้กับข้าวนา หลังจากนั้นแล้วก็จะนำฟางมาปูให้ทั่วพื้นที่เพื่อป้องกันไม่ให้ไข่เปิดเปื้อนหรือบุบ เพื่อสะดวกในการเก็บไข่ด้วยอัตราการกินของเปิดจะอยู่ที่ประมาณ 20 ไร่เปิดจะกินได้ 4 – 5 วัน ก่อนหน้านี้เจ้าของฟาร์มจะต้องหาที่เลี้ยงใหม่ไว้รอเพื่อให้มันเปิดกินแล้วจะเวียนกลับมาที่เดิมประมาณ 4 เดือนครั้งหนึ่ง

เครื่องมือและอุปกรณ์ในการเลี้ยงเปิดไล่ทุ่ง

อ่างใส่น้ำ	3 ใบ
ตาข่าย	2 ลูก
ตะกล้าใส่ไข่	150 ใบ
วัสดุรองพื้น	500 กิโลกรัม
ไซริงค์พร้อมเข็มฉีดยา 1 ชุด	1600
หลักเหล็ก	20 หลัก

การจัดการ

ก่อนที่จะนำเปิดรุ่นลงแล้วควรที่จะทำความสะอาดพื้นที่เสียก่อน โดยการหว่านปูนขาวที่หว่านปูนขาวก็เพื่อ ป้องกันความชื้นแล้วนำหลักเหล็กมาตีล้อมแล้วหลังจากนั้นนำผ้ามุ้งเขียวมาล้อมให้ทั่ว ควรจะมีวัสดุมาทับตรงปลายผ้ามุ้งอีกทีเพื่อป้องกันไม่ให้มีสัตว์รบกวนเข้ามาทำร้ายเปิดแล้วใช้ฟางปูทับอีกครึ่งหนึ่ง ที่ใช้ฟางก็เพื่อป้องกันไม่ให้ไข่เปื้อน และป้องกันไม่ให้ไข่บุบ ไข่ที่เก็บได้จะได้มีสีขาวสวยไม่เปื้อนหลังจากนั้น ก่อนที่จะปล่อยเปิดลงเลี้ยงควรที่จะทำวัคซีนให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เปิดเสียก่อนเพราะเจ้าของฟาร์มจะไม่สามารถรู้ได้ว่าทางฟาร์มที่ส่งเปิดมานั้นทำวัคซีนหรือยัง นอกจากจะทำวัคซีนแล้ววัสดุรองพื้นนั้นก็สำคัญจะต้องเปลี่ยนทุก 3 – 5 วัน เพื่อป้องกันการเกิดโรคได้วัสดุที่ทำการเปลี่ยนไปแล้วนั้นยังนำกลับมาทำเป็นปุ๋ยให้กับนาข้าวได้อีกด้วย ในการปฏิบัติงานของคุณทศมลดูได้ตารางที่ 10

ตารางที่ 10 แสดงปฏิทินการทำงานของ คุณทศมล สุดมี

เดือน	การปฏิบัติงาน	
	ปีที่ 1	ปีที่ 2
มกราคม	ไม่มีการดำเนินการ	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
กุมภาพันธ์	1) เกษตรกรทำการเตรียมอุปกรณ์ 2) ติดต่อทำการซื้อเปิดรุ่น 3) ทางฟาร์มจัดส่งเปิดรุ่นมาให้เกษตรกร	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
มีนาคม	1) ทำวัคซีนเปิด 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน 3) เก็บไข่เปิด	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน 3) ทำวัคซีน
เมษายน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
พฤษภาคม	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
มิถุนายน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน 3) ทำวัคซีน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน 3) ทำวัคซีน
กรกฎาคม	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 10 (ต่อ)

เดือน	การปฏิบัติงาน	
	ปีที่ 1	ปีที่ 2
สิงหาคม	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
กันยายน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน 3) ให้อุณหภูมิ	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน 3) ให้อุณหภูมิ
ตุลาคม	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน 3) เปิดผลัดขน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
พฤศจิกายน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
ธันวาคม	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน 3) ให้อุณหภูมิ	เริ่มที่จะขายเปิดเป็นเปิดแก่ราคา ขายตัวละ 90 บาท

ที่มา : ทศมล สูดมี (2547)

แรงงาน

แรงงานส่วนใหญ่จะเป็นแรงงานภายในครอบครัว 2 คน แต่ก็ยังต้องจ้างแรงงานภายนอกอีก 1 คน เพื่อผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันมาเลี้ยงการจ้างคนเลี้ยงจะจ้างวันละ 100 บาท กินอยู่กับเจ้าของฟาร์ม หน้าที่หลักๆของลูกจ้างคือ ตอนเช้าประมาณตี 5 จะเก็บไข่ใส่ตะกร้า โดยที่ไม่ต้องคัดหลังจากเก็บไข่เสร็จแล้วก็ปล่อยเปิดลงไปเลี้ยง เวลาเลี้ยงจะคอยดูเปิดไม่ปล่อยให้ในนาที่ยังไม่ได้ทำการเก็บเกี่ยว หลังจากนั้นเจ้าของฟาร์มจะไปรับไข่เปิดที่เก็บไว้นำไปคัดขนาดที่บ้านหลังจากนั้นเรียงไข่ใส่แผง (คัดไข่จะเป็นหน้าที่ของเจ้าของฟาร์ม) หลังจากนั้นประมาณ 5 โมงเย็นลูกจ้างจะไล่เปิดเข้าแล้วและนำน้ำผสมวิตามิน B100 อัตราการให้คือ 1 ช้อนโต๊ะต่อน้ำ 1 อ่างให้เปิดกินทุกเย็นเพื่อช่วยบำรุงให้เปิดไข่สม่ำเสมอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โรคและวัคซีน

โรคส่วนใหญ่ที่เป็นจะเป็นโรคหัดหน้าบวม อหิวาต์เปิดส่วนวัคซีนที่ให้ส่วนใหญ่จะเป็นพวกหัดหน้าบวมรวมไปถึงให้วัคซีนเพื่อกัดด้วยนอกจากนั้นยังให้วิตามินรวมไปด้วยซึ่งวิตามินที่ให้จะเป็น B100 เพราะวิตามินพวกนี้จะช่วยบำรุงรังไข่ถ้าเป็นพวกวิตามินจะให้ในตอนเย็นหลังจากที่ไล่เปิดเข้าแล้วผสมกับน้ำให้กินในอัตราส่วน 1 ขอนโต๊ะต่อน้ำ 1 อ่าง ส่วนวัคซีนจะให้ ทุกๆ 3 เดือนโดยฉีดเข้ากล้ามเนื้อตัวละ 1 ซีซี

ต้นทุนและค่าใช้จ่าย

ฟาร์มเปิดไล่ทุ่งของคุณทศมลมีต้นทุนรวม 647,654 รายได้ที่ได้จากการขายไข่และตัวเปิด 1,153,050 ราคาต้นทุนในการขายไข่เปิด 0.95 บาท / ฟอง รายละเอียดต่างๆจะแสดงดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 แสดงค่าใช้จ่ายทั้งหมดภายในฟาร์มของคุณทศมล สุดมี...

ค่าใช้จ่าย	ราคา/บาท
ต้นทุนคงที่	
ตาข่ายลูกละ 1200 บาท ใช้ 2 ลูก	$1200 \times 2 = 2,400$
ผ้ามุ้งเขียวลูกละ 500 บาท ลูกใช้ 2 ลูก	$500 \times 2 = 1,000$
อ่างน้ำโบละ 19 บาท ใช้ 3 ใบ	$19 \times 3 = 57$
ตะกร้าใส่ไข่โบละ 120 บาท ใช้ 150 ใบ	$120 \times 150 / 10 = 1,800$
หลักเหล็กหลักละ 20 บาท ใช้ 20 หลัก	$20 \times 20 = 400$
โซริงค์ 1 ชุด ชุดละ 1600 บาท	$1600 / 10 = 1,600$
รถเข็นเปิด 70,000 บาท ใช้ 1 คัน	$70,000 / 10 = 7,000$
รวมต้นทุนคงที่	$14,257 \times 2 = 28,514$
ต้นทุนผันแปร	
ราคาตัวเปิด	$115 \times 1,600 = 184,000$
วัคซีน	$100 \times 35 \times 8 = 28,000$
วิตามิน	$16 \times 70 \times 20 = 26,880$
ค่าน้ำมัน	$100 \times 730 = 37,000$
ค่าแรง	$3 \times 150 \times 730 = 328,500$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 11 (ต่อ)

	ต้นทุนผันแปร	ราคา/บาท
จำนวนที่ใช้		
ปูนขาว		$384 \times 15 = 5,760$
ข้าวเปลือก		$200 \times 6 \times 15 \times 2 = 36,000$
รวมต้นทุนผันแปร		646,140

หมายเหตุ ค่าใช้จ่ายทั้งหมดคิดที่ 2 ปี ทั้งหมด

ต้นทุนคงที่ + ต้นทุนผันแปร = ต้นทุนรวม

$$28,514 + 646,140 = 674,654$$

รายได้

$$\text{ขายไขเปิด } 1050 \times 2.30 \times 670 = 1,618,050$$

$$\text{ขายตัวเปิด } 1,500 \times 90 = 135,000$$

รายได้ - ต้นทุนรวม = กำไรสุทธิ

$$1,753,050 - 674,654 = 1,078,396$$

รายจ่าย / ผลผลิต = ราคาคุ้มทุนไขเปิด

$$674,654 / 703,500 = 0.95 \text{ บาท/ฟอง}$$

หมายเหตุ จำนวนไขเปิดต่อรอบการผลิต 2 ปี คิดที่ 70 %

การตลาด

จะมีพ่อค้ามารับซื้อไขถึงที่บ้านจะมาอาทิตย์ละ 2 ครั้งคือผู้ซื้อจะมารับไขที่ตัดแล้วจากเกษตรกรไปไว้ที่บ้านของผู้ซื้อก่อนแล้วพอหลังจากนั้นพ่อสิ้นอาทิตย์ก็นำไขไปส่งครั้งหนึ่ง การที่จะมารับไขนั้นพ่อค้าจะเป็นคนติดต่อกับเจ้าของเปิด เช่น ถ้าพ่อค้าขายประจำสั่งไว้ก็ต้องเก็บไขไว้ให้ เป็นต้น ในการขายจะขายเป็นลองลักษณะคือขายแบบปลีกกับขายแบบส่ง การขายแบบปลีกจะขายไขฟองละ 2.50 บาท แต่ถ้าขายส่งจะขายฟองละ 2.30 บาท นอกจากนี้ราคาสูงสุดที่เคยขายได้จะอยู่ที่ 2.60 บาทและราคาต่ำสุดที่เคยขายได้ 1.80 บาท ที่ขายได้ถูกก็เพราะมีการกดราคาจากพ่อค้า แต่ถ้าเจ้าของฟาร์มเปิดนำไขเปิดเร่ขายจะได้แพงแต่จะต้องเสียเวลาซึ่งบางครั้งไขเปิดอาจจะเสียได้

ปัญหา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาหลักๆของเกษตรกรที่เลี้ยงเปิดไล่ทุ่งคือเปิดโดนสารเคมีที่ตกค้างในนาข้าว เช่นยาปราบหอยเชอรี่และพวกยาน้ำมันถ้าเปิดโดนมาจะแก้โดยใช้แกลีสองแคง 1 ซ้อนชาผสมน้ำดู แคพอประมาณให้เปิดกินแล้วหลังจากนั้นนำไปพักไว้ไม่ให้ออกหากินและที่สำคัญอย่าให้เปิดโดนน้ำเมื่อเปิดแห้งแรงจึงปล่อยเลี้ยงตามปกติ

คุณทศมล สดมี ได้เลี้ยงเปิดเป็นอาชีพรอง เปิดที่เลี้ยงจะเป็นเปิดพันธุ์กากี้แคมป์เบลล์ ที่เลี้ยงก็เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว ที่สำคัญการเลี้ยงเปิดแบบไล่ทุ่งจะใช้ต้นทุนน้อยในการเลี้ยง นอกจากต้นทุนจะน้อยแล้วผลตอบแทนที่ได้ยิ่งดีกว่าการทำนาเสียอีก บริเวณที่อยู่อาศัยและการเลี้ยงเปิดจะดูได้จากภาพภาคผนวกที่ 4

ฟาร์มคุณสันติ เณรน้อย

คุณสันติ เณรน้อย (2547) ให้สัมภาษณ์ไว้ดังนี้ ชื่อคุณสันติ เณรน้อย อายุ 37 ปี จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อาชีพหลักเลี้ยงเปิดที่เลี้ยงเปิดเป็นอาชีพหลักก็เนื่องมาจากไม่มีพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเอง ประสบการณ์ในการเลี้ยงเปิด 4 ปี จำนวนเปิดที่เลี้ยง 1,500 ตัว ต่อรุ่น สภาพทั่วไปการเลี้ยงเปิดจะเลี้ยงเฉพาะในตำบลแพรงศรีราชา อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท และเขตตำบลใกล้เคียง ส่วนใหญ่ฟาร์มนี้จะเลี้ยงเพียงเปิดไข้อย่างเดียวเท่านั้น ที่ไม่เลี้ยงเปิดเนื้อก็เพราะใช้ต้นทุนในการเลี้ยงสูงเช่น ค่าอาหาร นอกจากนี้ยังมีโรงเรือนซึ่งเจ้าของฟาร์มคิดดูแล้วว่ามีเงินไม่พอเลยตัดสินใจเลือกเลี้ยงแบบไล่ทุ่ง เพื่อประหยัดในส่วนของโรงเรือนและอาหารลงไป ในการเลี้ยงแต่ละรอบจะไม่นำเปิดลงเลี้ยงในนาของตนเองเพราะว่าตนไม่มีนาจึงได้แต่นำเปิดลงเลี้ยงในแปลงนาของคนอื่นหรือในนาญาติๆ ของตนเอง แรงจูงใจในการเลี้ยงเปิด มีค่าใช้จ่ายน้อย ให้ผลตอบแทนค่อนข้างสูงถึงไม่มีพื้นที่การเกษตรแต่ก็สามารถที่จะทำการเกษตรได้

การเลี้ยง

พันธุ์เปิดที่เลี้ยงส่วนใหญ่จะเป็นพันธุ์กากี้แคมป์เบลล์ที่เลี้ยงเปิดพันธุ์นี้ก็เนื่องมาจากเป็นพันธุ์ที่เกษตรกรนิยมส่วนใหญ่นิยมเลี้ยง นอกจากนี้แล้วเปิดพันธุ์นี้ยังให้ไข่มากและให้ไข่งอกโต เริ่มการเลี้ยงคือสั่งซื้อเปิดรุ่นมาจากจังหวัดสุพรรณบุรี ที่เลือกซื้อที่ฟาร์มนี้ก็เพราะเปิด สมบูรณ์ดีและตรงตามพันธุ์ ชื่อเปิดมาในราคาตัวละ 100 - 130 บาท ราคานี้จะคิดรวมกับค่าขนส่งทางฟาร์มจะนำเปิดรุ่นที่เกษตรกรสั่งมาส่งถึงที่ที่เกษตรกรจะเลี้ยง เปิดที่ทางฟาร์มส่งมานั้นจะอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 3 เดือนถึง 4 เดือน เกษตรกรส่วนใหญ่จะนิยมเลี้ยงเปิดรุ่นเนื่องจากใช้เวลาเลี้ยงไม่นานเปิดก็จะให้ไข่ แต่ก่อนที่จะนำเปิดลงเลี้ยงเจ้าของฟาร์มจะต้องติดต่อหาพื้นที่ในการเลี้ยง พื้นที่ที่เหมาะสมกับการเลี้ยงเปิดนั้นจะต้องมีน้ำขังอยู่ในนาและเมื่อเปิดมาถึงก็ปล่อยเปิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รองพื้นให้ทั่ว อัตราการกินของเปิด 20 ไร่ เปิดจะกินได้ 4 – 5 วัน หลังจากนั้นก็จะย้ายที่ ไปที่อื่น
กว่าจะเวียนกลับมาที่เดิมก็อีกประมาณ 4 เดือน

เครื่องและอุปกรณ์ในการเลี้ยงเปิดไล่ทุ่ง

ผ้ามุ้งเขียว	2 ลูก
เครื่องสูบน้ำ	1 เครื่อง
อ่างใส่น้ำ	3 ใบ
ไซลิงค์	1 ชุด
ตะกร้าใส่ไข่	250 ใบ
หลักเหล็ก	20 อัน
ตาข่าย	10 กิโลกรัม

การจัดการ

การจัดการภายในฟาร์มของคุณสันติก็เพียงแต่ตีเสาให้พอประมาณนำผ้ามุ้งเขียว
มาล้อมให้รอบและนำฟางมารองพื้นที่ใช้ฟางรองพื้นก็เพื่อป้องกันไม่ให้ไข่แตกและไม่ให้ไข่เปื้อน
เมื่อเปิดมาถึงก็นำเปิดเข้าเล้าก่อนหลังจากนั้นก็ให้วัคซีนเปิดก่อนที่จะนำไปเลี้ยง ที่ทำ
วัคซีนก่อนก็เพราะว่าเจ้าของฟาร์มไม่รู้ว่าเปิดทำวัคซีนครั้งสุดท้ายเมื่อไร เมื่อเปิดมาถึงจึงจำเป็นที่
จะต้องทำวัคซีนเพื่อป้องกันโรคไว้ก่อน หลังจากนั้นก็หมั่นเปลี่ยนวัสดุรองพื้นบ่อยๆเนื่องจากฟาง
จะมีความชื้นจึงจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนอย่างน้อย 3 – 5 วัน ควรที่จะเปลี่ยนถ่ายวัสดุรองพื้นเพื่อ
ป้องกันการหมักหมมของเชื้อโรคและวัสดุที่เปลี่ยนถ่ายนั้นสามารถนำมาทำเป็นปุ๋ยใส่ในนาข้าวก็
ได้หรือจะผสมเป็นดินปลูกผักก็ได้ ในการปฏิบัติงานของคุณสันติ เณรน้อยดูได้จากตารางที่ 12

แรงงาน

แรงงานในการเลี้ยงเปิดนั้นจะมีการจ้างลูกจ้าง 1 คน ก็เพียงพอเนื่องจากเจ้าของ
ฟาร์มจะช่วยเลี้ยงอีก 2 คน แรงงานก็จะเพียงพอกับเปิด 1,500 ตัว อัตราการจ้างลูกจ้างนั้นจะจ้าง
วันละ 100 บาท ต่อวันกินอยู่กับเจ้าของฟาร์ม หน้าที่หลักๆของลูกจ้างคือ เริ่มตั้งแต่เวลาตี 5
ลูกจ้างจะเริ่มเก็บไข่เปิดใส่ตะกร้า (ไม่จำเป็นต้องคัด) เมื่อเก็บไข่เสร็จแล้วเจ้าของฟาร์มจะนำ
อาหาร มาส่งหลังจากทานข้าวแล้วก็เริ่มปล่อยเปิดลงเลี้ยงในแปลงนาลูกจ้างจะคอยดูแล
เปิดไม่ให้เปิดลงไปกินข้าวเขียว (ข้าวที่ยังไม่ทำการเก็บเกี่ยว) และที่สำคัญจะคอยดูสุนัขไม่ให้เข้า
มากัดเปิดหรือไล่เปิดเพราะถ้าเปิดตกใจมากๆจะทำให้เปิดไข่ลดทันที หลังจากนั้นประมาณ 5 โมง
เย็นลูกจ้างก็จะเริ่มไล่เปิดเข้าที่พักหลังจากนั้นก็ให้นำน้ำผสมวิตามิน B100 อัตราการผสมคือ 2 ผา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอน้ำ 1 ช่าง ให้เปิดกินทุกเย็นหลังจากนั้นเจ้าของฟาร์มจะนำอาหารมาส่งแล้วกลับไปนอนบ้าน ส่วนลูกจ้างก็จะนอนเฝ้าเปิด

ตารางที่ 12 แสดงปฏิทินการทำงานของคุณสันติ เณรน้อย

เดือน	การปฏิบัติงาน	
	ปีที่1	ปีที่2
มกราคม	ไม่มีการดำเนินการ	1) เก็บไข่เปิด 2) ปล่อยเปิดลงเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
กุมภาพันธ์	1) ติดต่อทำการซื้อเปิดรุ่น 2) เกษตรกรเตรียมอุปกรณ์	1) เก็บไข่เปิด 2) ปล่อยเปิดลงเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
มีนาคม	1) ทำวัคซีนเปิด 2) ปล่อยเปิดลงเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน 3) เก็บไข่เปิด	1) ทำวัคซีนเปิด 2) ปล่อยเปิดลงเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
เมษายน	1) เก็บไข่เปิด 2) ปล่อยเปิดลงเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน	1) เก็บไข่เปิด 2) ปล่อยเปิดลงเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
พฤษภาคม	1) เก็บไข่เปิด 2) ปล่อยเปิดลงเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน 3) ทำวัคซีน	1) เก็บไข่เปิด 2) ปล่อยเปิดลงเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
มิถุนายน	1) เก็บไข่เปิด 2) ปล่อยเปิดลงเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน	1) เก็บไข่เปิด 2) ปล่อยเปิดลงเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
กรกฎาคม	1) เก็บไข่เปิด 2) ปล่อยเปิดลงเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน	1) เก็บไข่เปิด 2) ปล่อยเปิดลงเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
สิงหาคม	1) เก็บไข่เปิด 2) ปล่อยเปิดลงเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน 3) ทำวัคซีน	1) เก็บไข่เปิด 2) ปล่อยเปิดลงเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
กันยายน	1) เก็บไข่เปิด 2) ปล่อยเปิดลงเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน	1) เก็บไข่เปิด 2) ปล่อยเปิดลงเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 12 (ต่อ)

เดือน	การปฏิบัติงาน	
	ปีที่1	ปีที่2
ตุลาคม	1) เก็บไข่เปิด 2) ปล่อยเปิดลงเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน 3) เปิดผลัดขน	1) เก็บไข่เปิด 2) ปล่อยเปิดลงเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
พฤศจิกายน	1) เก็บไข่เปิด 2) ปล่อยเปิดลงเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน	เริ่มที่จะขายเปิดแก่ราคาขายตัวละ 90 บาท
ธันวาคม	1) เก็บไข่เปิด 2) ปล่อยเปิดลงเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน 3) ทำวัคซีน	ไม่มีการดำเนินการ

ที่มา : สันติ เณรน้อย (2547)

โรคและวัคซีน

โรคที่เป็นมักจะเป็นหวัดหน้าบวมวัคซีนที่ให้จะเป็นวัคซีนอหิวาต์เปิดจะให้ทุกๆ 3 เดือน วิธีการให้คือจะฉีดเข้ากล้ามเนื้ออัตราส่วนในการฉีดคือตัวละ 1 ซีซี นอกเหนือจากวัคซีนแล้วยังให้วิตามินเพื่อช่วยบำรุงรังไข่ วิตามินที่ให้ส่วนใหญ่จะเป็นพวกวิตามิน B100 ไวตาไลท์ วิธีการให้คือจะผสมกับน้ำให้เปิดกินในตอนเย็นอัตราการให้คือ 2 ซ้อนโต๊ะ ต่อ น้ำ 1 อ่าง ให้กินทุกวัน

ต้นทุนและค่าใช้จ่าย

การเลี้ยงเปิดไล่ทุ่งจะมีค่าใช้จ่ายในการเลี้ยง 519,640 บาท นอกจากนี้ยังมีรายได้ที่ขายไข่และขายตัวเปิด 1,416,000 บาทราคาคุ้มทุนไข่เปิดจะอยู่ที่ฟองละ 0.81 บาท / ฟองดูค่าใช้จ่ายต่างๆได้จากตารางที่ 13

การตลาด

จะมีพ่อค้ามารับถึงที่เกษตรกรเลี้ยงเปิด การมารับไข่ก็จะมารับไข่ทุกวัน พ่อค้าจะนำไข่ไปขายที่ตลาดที่จังหวัดนครราชสีมา อาทิตย์ละ 1 ครั้ง ในช่วงที่ไข่ราคาสูงจะมีพ่อค้าเร่มาของซื้อเจ้าของฟาร์มก็มีแบ่งขายบ้าง แต่จะขายไม่หมดเก็บไว้ขายให้พ่อค้าขาประจำด้วย การขายจะขายเป็น 2 แบบคือ การขายแบบปลีก และแบบส่ง ถ้าขายให้พ่อค้าขาประจำจะขายแบบส่งที่ขายอย่างนี้ก็เพราะถ้อยที่ถ้อยอาศัยกันไปแต่ถ้าขายให้พ่อค้าเร่จะขายแบบปลีก ที่ขายอย่างนี้ก็

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บาท ราคาต่ำสุดที่ขายได้คือ 80 สตางค์ ที่ขายได้น้อยก็เนื่องจากการเลี้ยงเป็ดมากเกิดไขล้นตลาด

ตารางที่ 13 แสดงค่าใช้จ่ายทั้งหมดภายในฟาร์มของคุณสันติ เณรน้อย

ค่าใช้จ่าย	ราคา/บาท
ต้นทุนคงที่	
เครื่องสูบน้ำ 1 เครื่อง 5,500	$5500 / 10 = 5,500$
อ่างใส่น้ำโบละ 30 บาท ใช้ 3 โบล	$30 \times 3 = 90$
ตะกร้าใส่ไข่โบละ 50 บาท ใช้ 250 โบล	$50 \times 250 / 10 = 1,250$
ผ้ามุ้งเชียวลูกละ 160 บาท ใช้ 2 ลูก	$160 \times 2 = 320$
ตาข่ายกิโลกรัมละ 120 บาท ใช้ 10 กิโลกรัม	$120 \times 15 = 1800$
หลักเหล็กหลักละ 20 บาท ใช้ 20 หลัก	$20 \times 20 = 400$
ไซริงค์ 1 ชุด ชุดละ 1600 บาท	$1600 / 10 = 1,600$
รวมต้นทุนคงที่	$6,010 \times 2 = 12,020$
ต้นทุนผันแปร	
วัคซีน	$4 \times 35 \times 8 = 1,120$
วิตามิน	$3 \times 150 \times 24 = 10,800$
ค่ารถขนเป็ด	$300 \times 4 = 1,200$
ค่าน้ำมัน	$200 \times 5 = 1,000$
ค่าแรง	$3 \times 100 \times 730 = 328,500$
ราคาตัวเป็ด	$110 \times 1,500 = 165,000$
รวมต้นทุนผันแปร	507,620

หมายเหตุ ค่าใช้จ่ายภายในฟาร์มคิดที่ 2 ปี ทั้งหมด

ต้นทุนคงที่ + ต้นทุนผันแปร = ต้นทุนรวม

$12,020 + 507,620 = 519,640$

รายได้

ขายไข่เป็ด $1,050 \times 2 \times 610 = 1,281,000$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายได้

ขายไข่เปิด $1,050 \times 2 \times 610 = 1,281,000$

ขายตัวเปิด $1,500 \times 90 = 135,000$

รายได้ - ต้นทุนรวม = กำไรสุทธิ

$1,416,000 - 519,640 = 896,360$

รายจ่าย / ผลผลิต = ราคาคุ้มทุนไข่เปิด

$519,640 / 640,500 = 0.81$ บาท / ฟอง

หมายเหตุ จำนวนไข่เปิดต่อรอบการผลิต 2 ปี คิดที่ 70 %

ปัญหา

ปัญหาที่พบบ่อยครั้งคือ สารเคมีที่ตกค้างในนาข้าว เช่นพวกยาน้ำมัน ยาเอ็นโดซัลแฟนถ้าเปิดโดยเข้าไปมากจะตายทันที วิธีการแก้ไขถ้าเปิดโดยสารเคมีจะทำการย้ายเปิดทันทีการย้ายจะย้ายลงไปโคลงทันทีหรือถ้ามีพื้นที่ที่จะไปเลี้ยงต่อก็ย้ายไปเลี้ยงที่ใหม่เลย

คุณสันติ เณรน้อยเลี้ยงเปิดเป็นอาชีพหลักสาเหตุก็เนื่องมาจากไม่มีพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเอง จึงยึดอาชีพเลี้ยงเปิดเป็นหลัก ผลตอบแทนก็คุ้มค่าถึงแม้ว่าจะไล่เลี้ยงไปไม่เป็นที่คุณสันติก็มีความสุขกับอาชีพที่ทำอยู่ บริเวณที่พักอาศัยและการเลี้ยงจะดูได้จากภาพภาคผนวกที่ 5

ฟาร์มคุณสมควร คำแพง

สมควร คำแพง (2547) ให้สัมภาษณ์ไว้ดังนี้ คุณสมควร คำแพง อายุ 40 ปีจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อาชีพหลักเลี้ยงเปิดที่เลี้ยงเป็นอาชีพหลักก็เนื่องจาก ไม่อยากทำงานก่อสร้างที่กรุงเทพฯ ประสบการณ์ในการเลี้ยงเปิด 3 ปีจำนวนเปิดที่เลี้ยง 1,500 ตัวต่อรุ่นสภาพทั่วไป การเลี้ยงเปิดส่วนใหญ่ของฟาร์มนี้จะเป็นเปิดไข่ทุกตัวและการเลี้ยงจะเลี้ยงภายในตำบลแพรภคร์วิราช อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท ไม่ได้นำไปเปิดออกไปเลี้ยงที่อื่นเนื่องจากจะต้องเสียค่าใช้จ่ายมากจึงไม่อยากจะนำไปเปิดออกไปเลี้ยงที่อื่นถ้านำไปเลี้ยงที่อื่นจะต้องเสียค่านายหน้าในการหาพื้นที่ที่จะเลี้ยงเปิด (คนที่หาพื้นที่ในการเลี้ยงถ้าไปเลี้ยงต่างถิ่น) การเริ่มเลี้ยงเปิดของคุณสมควรได้รับความรู้มาจากการเป็นลูกจ้างเลี้ยงเปิดมาก่อน หลังจากนั้นจึงหันมายึดอาชีพเลี้ยงเปิด แรงจูงใจในการเลี้ยงเปิด มีราคาดี รายได้ดีกว่าการทำนาและดีกว่าเป็นลูกจ้างใคร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ราคาตัวละ 100 บาท ราคานี้คิดรวมค่าขนส่งเรียบร้อยแล้ว ที่เลือกซื้อเปิดพันธุ์ร้านคุณเงาะคือเป็น ลูกค้าประจำชื่อขายเปิดกันมาหลายรุ่นแล้ว หลังจากนั้นทางฟาร์มจะจัดส่งเปิดมาให้ถึงที่ที่ เกษตรกรจะเลี้ยง เปิดที่ทางฟาร์มส่งมาให้มันจะอยู่ในช่วงอายุ 3 - 4 เดือน หลังจากนั้นเกษตรกร นำเปิดมาเลี้ยงอีกไม่นานเปิดก็จะเริ่มให้ไข่ ในการเลือกพื้นที่ที่จะเลี้ยงคือจะต้องเป็นพื้นที่มีน้ำขัง พอที่จะให้เปิดหากิน ตรงบริเวณที่จะให้เปิดอยู่ชั่วคราวควรที่จะต้องเป็นที่ดอนสักหน่อยเพื่อเวลา ล้อมแล้วจะได้ไม่เลอะมาก พอเปิดมาถึงก็ปล่อยให้หากิน ส่วนเจ้าของฟาร์มก็ต้องทำเล้า โดยการตีหลักเหล็กแล้วใช้ผ้ามุ้งเชียวล้อมรอบเล้าหาท่อนไม้มาทับปลายผ้ามุ้งเชียวหลังจากนั้นนำ ฟางมาปูเพื่อป้องกันไม่ให้ไข่เปื้อน อัตราการกินของเปิด 10 ไร่ เปิดจะกินได้ประมาณ 2 - 3 วัน หลังจากนั้นก็ย้ายไปเลี้ยงในนาแปลงอื่น (ในนาแปลงอื่นจะต้องทำการติดต่อขอเลี้ยงกับเจ้าของนา แล้ว) การที่ไปเลี้ยงในนาจะไม่นิยมให้เงินจะนิยมให้ไข่เป็นค่าตอบแทนมากกว่าเพราะเจ้าของนา ก็ไม่ได้เรียกร้องอะไรก็ถือว่าช่วยๆกันไปรอบของการเลี้ยง 4 เดือนจะกลับมาเลี้ยงที่เดิมครั้งหนึ่ง

เครื่องมือและอุปกรณ์ในการเลี้ยงเปิดไล่ทุ่ง

อ่างน้ำ	3 ใบ
ตาข่าย	15 กิโลกรัม
ผ้ามุ้ง	2 ลูก
ตะกร้าใส่ไข่	250 ใบ
หลักเหล็ก	20 อัน
โซลิ่งค์	1 ชุด

การจัดการ

ก่อนที่เปิดจะมาเจ้าของฟาร์มจะต้องเตรียมเล้าไว้รอโดยการตีหลักเหล็กแล้วใช้ผ้า มุ้งเชียวล้อมรอบหลังจากนั้นนำฟางมารองพื้นพอเปิดมาถึงก็ปล่อยให้เข้าไปในเล้าก่อนเพื่อ ตรวจสอบเช็คดูว่าเปิดที่ทางฟาร์มจัดส่งให้ครบหรือไม่ หลังจากนั้นทำการให้วัคซีนเพล็กที่ให้วัคซีนก่อน ก็เพราะเปิดถูกโยกย้ายสภาพอากาศหรือสภาพการเลี้ยงแตกต่างกันกลัวว่าเปิดจะเป็นโรค จึงทำ การให้วัคซีนก่อนแล้วหลังจากนั้นอีก 3 เดือน ก็ทำการให้วัคซีนอีกครั้ง นอกจากการให้วัคซีน แล้วก็ยังไม่ใช่เพียงพอจะต้องหมั่นเปลี่ยนวัสดุรองพื้นด้วย วัสดุรองพื้นควรเปลี่ยนอย่างน้อย 3 - 7 วัน ควรเปลี่ยน 1 ครั้ง ในกรณีหน้าร้อนแต่ถ้าเป็นหน้าฝนควรที่จะเปลี่ยนบ่อยๆ เพราะมีความชื้น มากวัสดุรองพื้นที่ทำการเปลี่ยนแล้วนั้นสามารถนำมาทำเป็นปุ๋ยต่อไปได้ การปฏิบัติงานของคุณ สมควรดูได้จากตารางที่ 14

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 14 แสดงปฏิทินการทำงานของคุณสมควร คำแพง

เดือน	การปฏิบัติงาน	
	ปีที่ 1	ปีที่ 2
มกราคม	ไม่มีการดำเนินการ	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน 3) ทำวัคซีน
กุมภาพันธ์	ไม่มีการดำเนินการ	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
มีนาคม	1) ติดต่อทำการซื้อเปิดรุ่น 2) เกษตรกรทำการเตรียมอุปกรณ์ 3) ทางฟาร์มจัดส่งเปิดรุ่นมาให้ เกษตรกรพร้อมทำวัคซีน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
เมษายน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมกับให้วิตามิน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
พฤษภาคม	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมกับให้วิตามิน 3) ทำวัคซีนเปิด	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน 3) ทำวัคซีน
มิถุนายน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมกับให้วิตามิน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมกับให้วิตามิน
สิงหาคม	1) ทำวัคซีน 2) เก็บไข่ 3) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน 3) ทำวัคซีน
กันยายน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 14 (ต่อ)

เดือน	การปฏิบัติงาน	
	ปีที่ 1	ปีที่ 2
ตุลาคม	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
พฤศจิกายน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน 3) เปิดผลัดขน	เริ่มที่จะขายเปิดเป็นเปิดแก่ราคาขาย ตัวละ 90 บาท
ธันวาคม	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน	ไม่มีการดำเนินการ

ที่มา : สมนคร คำแพง (2547)

แรงงาน

จำนวนแรงงานที่มีอยู่ภายในฟาร์มมี 3 คนรวมกับเจ้าของฟาร์มแล้ว อัตราการจ้างจะจ้างแบบเป็นรายวัน วันละ 100 บาท กินอยู่กับเจ้าของฟาร์มรวมทั้งนอนเฝ้าเปิดด้วยหน้าที่หลักๆของลูกจ้างคือ ตอนเช้าประมาณตี 5 จะเริ่มเก็บไข่เปิดใส่ตะกร้าโดยไม่ต้องคัด หลังจากนั้นเวลาประมาณ 6 โมงเช้าลูกจ้างจะปล่อยเปิดลงไปเลี้ยงเจ้าของฟาร์มจะนำอาหารมาส่งพร้อมกับมารับไข่เปิดกลับไปที่บ้านรอพ่อค้ามารับลูกจ้างจะคอยดูแลเปิดไม่ให้เปิดหลงฝูง คอยด้อนให้อยู่ด้วยกับและดูไม่ให้เปิดเข้าไปกินข้าวที่ยังไม่ได้เกี่ยวหลังจากนั้นเวลาเย็นก็จะเริ่มทยอยด้อนเปิดเข้าเล้าหลังจากที่เปิดเข้าเล้าแล้วลูกจ้างจะนำน้ำที่ผสมวิตามินมาให้เปิดกิน อัตราที่ให้คือ 1 ซ้อนโต๊ะต่อน้ำ 1 อ่าง ให้เปิดกินทุกเย็นวิตามินจะช่วยบำรุงรังไข่ทำให้เปิดไข่ดี

โรคและวัคซีน

โรคที่พบบ่อยคือโรคท้องร่วง หวัดหน้าบวม วัคซีนที่ให้ส่วนใหญ่จะเป็นพวกเพื่อกการให้วัคซีนนั้นจะให้ทุกๆ 3 เดือน โดยการฉีดเข้ากล้ามเนื้ออัตราการใช้คือตัวละ 1 ซีซี นอกจากวัคซีนแล้วยังมีวิตามินที่ให้อีกที่ให้วิตามินก็ช่วยบำรุงรังไข่วิตามินที่ให้ส่วนใหญ่จะเป็นพวก B100 ไวตาไลท์ วิธีการให้คือจะผสมน้ำให้เปิดกินในตอนเย็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต้นทุนและค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงเปิดไล่งุ้งของฟาร์มคุณสมควรทั้งหมด 530,470 บาท ถ้าไรจะอยู่ที่ 1,608,150 บาท ต้นทุน / ฟอง 0.83 บาท จะดูรายละเอียดได้จากตารางที่ 15 จะสรุปค่าใช้จ่ายภายในฟาร์ม

ตารางที่ 15 แสดงค่าใช้จ่ายทั้งหมดภายในฟาร์มของคุณสมควร ค่าแพง

ค่าใช้จ่าย	ราคา/บาท
ต้นทุนคงที่	
ตะกร้าใส่ไข่ใบละ 50 บาท ใช้ 250 ใบ	$50 \times 250 / 10 = 1,250$
หลักเหล็กหลักละ 20 บาท ใช้ 20 อัน	$20 \times 20 = 400$
ตาข่ายกิโลกรัมละ 120 บาท ใช้ 20 กิโลกรัม	$120 \times 20 = 2,400$
ผ้ามุ้งเขียวลูกละ 190 บาท ใช้ 2 ลูก	$190 \times 20 = 380$
อ่างใส่น้ำใบละ 35 บาท ใช้ 3 ใบ	$35 \times 3 = 135$
แผงใส่ไข่แผงละ 6 บาท ใช้ 500 แผง	$6 \times 500 / 5 = 600$
โซริงค์ 1 ชุด 1600 บาท	$1600 / 10 = 1,600$
รวมต้นทุนคงที่	$6,765 \times 2 = 13,530$
ต้นทุนผันแปร	
วัคซีน	$1.5 \times 750 \times 8 = 8,760$
พันธุ์เปิด	$100 \times 1,500 = 150,000$
ค่าแรง	$3 \times 150 \times 730 = 328,500$
ข้าวเปลือก	$200 \times 7 \times 2 = 2,800$
วิตามิน	$16 \times 70 \times 24 = 26,880$
รวมต้นทุนผันแปร	516,940

หมายเหตุ ค่าใช้จ่ายภายในฟาร์มคิดที่ 2 ปี ทั้งหมด

ต้นทุนคงที่ + ต้นทุนผันแปร = ต้นทุนรวม

$$13,530 + 516,940 = 530,470$$

รายได้

$$\text{ขายไข่เปิด } 1,050 \times 2.30 \times 610 = 1,473,150$$

$$\text{ขายตัวเปิด } 1,500 \times 90 = 135,000$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายได้ - ต้นทุนรวม = กำไรสุทธิ

$1,608,150 - 530,470 = 1,077,680$

รายจ่าย / ผลผลิต = ราคาคุ้มทุนไข่เปิด

$530,470 / 640,500 = 0.83$ บาท / ฟอง

หมายเหตุ จำนวนไข่เปิดต่อรอบการผลิต 2 ปี คิดที่ 70 %

การตลาด

จะมีพ่อค้ามารับซื้อไข่ถึงที่บ้านทุกเช้าและพ่อค้าจะนำไข่เปิดไปขายที่ตลาดที่กรุงเทพฯ อัตราการขายจะขายเป็น 2 แบบ คือขายแบบปลีกและขายแบบส่ง การขายแบบปลีกจะขายเป็นฟองฟองละ 2.50 บาท แต่ถ้าขายส่งจะขายเป็นร้อย ร้อย ละ 230 บาท ราคาไข่ที่ขายได้ราคาสูงสุดคือ 2.60 บาท ราคาต่ำสุดที่เคยขายได้คือ 1.50 บาท ที่ขายได้ราคาต่ำเนื่องจากมีไข่ล้นตลาด

ปัญหา

ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบคือสารเคมีตกค้างในนาข้าวเช่นพวกยาน้ำมันและยาเอ็นโดซัลแฟนเมื่อเปิดได้รับสารพิษเข้าไปเปิดจะมีอาการชักและตายในที่สุดถ้าเปิดได้รับสารพิษมากๆ จะทำให้เปิดตายครั้งละมากๆ ตายครั้งละเป็นร้อย วิธีแก้เมื่อเปิดโดนยาจะให้กินวิตามินทันที อัตราการให้กินตัวละ 1 ซ้อนหาเปิดจะอ้วกเอายาออกมาและนำเปิดแยกเลี้ยงทันทีพร้อมกับดูแลอย่างใกล้ชิด

คุณสมควร คำแพงเลี้ยงเปิดเป็นอาชีพหลัก เนื่องจากตงงานและเห็นว่าการเลี้ยงเปิดให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่า ต้นทุนที่ใช้เลี้ยงต่ำทำให้มีกำไร ที่สำคัญในการเลี้ยงเปิดใช้แรงงานไม่มากเพียง 3 คน ก็สามารถที่จะเลี้ยงเปิดได้ แต่จะเลี้ยงอย่างเดียวก็ไม่ได้จะต้องดูแลให้วัคซีนและวิตามินแก่เปิดด้วยเพื่อที่เปิดจะได้ไม่เกิดโรค บริเวณที่พักและการเลี้ยงเปิดจะดูได้จากภาพภาคผนวกที่ 6

ฟาร์มคุณพนม ทับบุรี

คุณพนม ทับบุรี (2547) ให้สัมภาษณ์ไว้ดังนี้ คุณพนม ทับบุรี อายุ 53 ปีจบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 อาชีพหลักทำนาอาชีพรองเลี้ยงเปิดมีประสบการณ์ในการเลี้ยงเปิด 5 ปี จำนวนเปิดที่เลี้ยง 2,000 ตัวต่อรุ่นสภาพทั่วไปการเลี้ยงจะเลี้ยงเปิดในบริเวณ ตำบลแพรงศรีราชา อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท ไม่ได้นำเปิดของตนไปเลี้ยงในอำเภออื่นเลยเนื่องจากเห็นว่าภายในอำเภอของตนก็มีพื้นที่เพียงพอ ในการเลี้ยงจึงไม่จำเป็นต้องไปเลี้ยงไกล ฟาร์มของคุณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พนมจะเลี้ยงแต่เปิดพันธุ์ไซเท่านั้น เพราะมีต้นทุนในการเลี้ยงต่ำ นอกจากจะเลี้ยงเปิดในนาของเพื่อนบ้านแล้วคุณพนมยังนำเปิดไปลงเลี้ยงในแปลงนาของตนอีกด้วย ที่นำเปิดไปเลี้ยงก็เพื่อช่วยลดปริมาณของหอยเชอรี่ในนา ข้าวและก็ได้ผล แรงจูงใจในการเลี้ยงเปิด ให้อัตนุทุนน้อย ราคาดี

การเลี้ยง

พันธุ์เปิดที่ใช้เลี้ยงจะเป็นพันธุ์กากี้แคมป์เบลล์ที่เลือกเลี้ยงเปิดพันธุ์นี้ก็เพราะเปิดพันธุ์กากี้แคมป์เบลล์ให้ไซตกและไซฟองโต ไซแดงข้างในใหญ่น่ารักประทาน เริ่มการเลี้ยงจะสั่งซื้อเปิดรุ่นมาจากฟาร์มในอำเภอบางปลาม้าจังหวัดสุพรรณบุรี เปิดรุ่นราคาตัวละ 100 - 130 บาท ราคานี้จะคิดรวมค่าขนส่งเรียบร้อยแล้วทางฟาร์มจะทำการจัดส่งให้ถึงเกษตรกร เปิดที่ทางฟาร์มส่งมานั้นจะอยู่ระหว่างอายุ 3 - 4 เดือนเกษตรกรนำไปเปิดมาเลี้ยงอีกประมาณ 1 เดือนเปิดก็จะเริ่มให้ไซ เพราะเค้าเปิดอยู่ในบ้านจะเลือกก็แต่พื้นที่ที่จะเลี้ยงพื้นที่ที่จะเลี้ยงจะต้องมีน้ำขังพอให้เปิดหากินได้และจะต้องเป็นนาที่ทำการเก็บเกี่ยวแล้ววิธีการทำเค้าเป็นก็ไม่ยากคือตีหลักเหล็ก ใช้ผ้ามุ้งเขียวหรือตาข่ายมาขึงให้ล๊อบแล้วนำท่อนไม้มาทับปลายเพื่อไม่ให้มีสัตว์เข้ามากัดเปิดได้ หลังจากนั้นหาฟางมารองพื้นที่ต้องรองก็เพื่อป้องกันไม่ให้ไซบุบ

เครื่องมือและอุปกรณ์ในการเลี้ยงเปิด

อ่างใส่น้ำ	3 ใบ
รถเข็นเปิดพร้อมกรง	1 คัน
ผ้ามุ้งเขียว	2 ลูก
ตาข่าย	20 กิโลกรัม
ตะกร้าใส่ไซ	500 ใบ
แผงใส่ไซ	500 แผง
หลักเหล็ก	25 หลัก
เครื่องสูบน้ำ	1 เครื่อง

การจัดการ

ก่อนที่เปิดจะมาลงจะต้องเตรียมเค้าคือ นำหลักเหล็กมาตีแล้วใช้ผ้ามุ้งเขียว ล้อมรอบหลังจากนั้นฉีดยาฆ่าเชื้ออะกริเจอร์ ที่ใช้ยาฆ่าเชื้ออะกริเจอร์ฉีดก็เพื่อป้องกันเชื้อไวรัส และแบคทีเรียในเค้า ฉีดอัตราการใช้คือ อะกริเจอร์ 5 ผา ผสมน้ำ 1,000 ฉีดให้ทั่วเค้าหลังจากนั้นนำฟางมาปูเมื่อปูแล้วฉีดยาอะกริเจอร์อีกครั้งพักไว้ 1 วัน หลังจากนั้นปล่อยเปิดอยู่ปกติ นอกจากนี้แล้วยังควรที่จะเปลี่ยนวัสดุรองพื้นทุกๆ 3 - 7 วัน เพื่อป้องกันการหมักหมมของเชื้อโรค นอกจากนี้ยังต้องหมั่น สังเกตอาการของเปิดด้วยว่ามีอาการผิดปกติ หรือไม่ถ้ามีอาการผิดปกติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จะได้จับแยกออกจากฝูงและนำมาเลี้ยงต่างหากเพื่อป้องกันการติดต่อของโรค การทำงานในฟาร์ม
ของ คุณพนม ทับบุรีสามารถดูได้จากตารางที่ 16

ตารางที่ 16 แสดงปฏิทินการทำงานของ คุณพนม ทับบุรี

เดือน	การปฏิบัติงาน	
	ปีที่ 1	ปีที่ 2
มกราคม	ไม่มีการดำเนินการ	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
กุมภาพันธ์	ไม่มีการดำเนินการ	3) ทำวัคซีน 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
มีนาคม	1) เกษตรกรทำการเตรียมอุปกรณ์ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน 3) ทางฟาร์มจัดส่งเบ็ดร่นมาให้ เกษตรกรพร้อมทำวัคซีน 4) ทำวัคซีน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน 3) ทำวัคซีน
เมษายน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมกับให้วิตามิน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
พฤษภาคม	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมกับให้วิตามิน 3) ทำวัคซีนเปิด	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
มิถุนายน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมกับให้วิตามิน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมกับให้วิตามิน 3) ทำวัคซีนเปิด
กรกฎาคม	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
สิงหาคม	1) ทำวัคซีน 2) เก็บไข่ 3) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วัคซีน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 16 (ต่อ)

เดือน	การปฏิบัติงาน	
	ปีที่ 1	ปีที่ 2
กันยายน	3) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน	
	1) เก็บไข่	1) เก็บไข่
	2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน	2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
ตุลาคม		3) ทำวัคซีนเปิด
	1) เก็บไข่	1) เก็บไข่
	2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน	2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
พฤศจิกายน	3) ให้วัคซีน	
	1) เก็บไข่	เริ่มที่จะขายเปิดเป็นเปิดแก่ราคาขาย
	2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน	ตัวละ 90 บาท
ธันวาคม	3) เปิดผลัดขน	
	1) เก็บไข่	ไม่มีการดำเนินการ
	2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน	

ที่มา : พนม ทับบุรี (2547)

แรงงาน

แรงงานที่ใช้ภายในฟาร์มจะจ้างลูกจ้าง 1 คน รวมกับเจ้าของฟาร์ม 2 คน การจ้างจะจ้างเป็นรายเดือนตอนเช้า นำเปิดขึ้นรถขนย้ายเปิดไปเลี้ยงคอกดูแลเปิดไม่ให้เปิดหลงฝูงและไม่ให้สุนัขกัด พอดกเย็นก็จะเข็นเปิดขึ้นรถกลับมาพักที่บ้านการปล่อยเปิดลงจากรถนั้น จะต้องปล่อยจากด้านล่างลงก่อนทุกครั้งหลังจากนั้นลูกจ้างจะนำน้ำผสมวิตามิน B100 ไวตาไลท์ สลับกันให้ในอัตราส่วน 1 ช้อนโต๊ะต่อน้ำ 1 อ่างหลังจากนั้น ก็จะเป็นหน้าที่ของเจ้าของฟาร์มดูแลเองตอนเช้าประมาณตี 5 เจ้าของฟาร์มจะเก็บไข่เองจากนั้นภรรยาของเจ้าของฟาร์มจะเป็นคนคัดไข่จัดใส่แผงลูกจ้างจะกลับไปนอนที่บ้านและตอนเช้าจะมาแต่เช้า

โรคและวัคซีน

โรคของเปิดนั้นจะไม่ค่อยพบแต่ส่วนใหญ่จะทำวัคซีนป้องกันไว้เลยวัคซีนที่ทำอยู่ก็คือวัคซีนอหิวาต์เปิดวัคซีนนี้จะทำทุกๆ 3 เดือน โดยการให้จะฉีดเข้ากล้ามเนื้อตัวละ 1 ซีซี นอกจากจะทำวัคซีนอหิวาต์เปิดแล้วยังทำวัคซีนหวัดหน้าบวมอัตรากาวให้ก็จะให้เท่ากันกับวัคซีน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อหิวาต์เปิด นอกจากนี้แล้วยังให้วิตามินรวมด้วย เพื่อช่วยบำรุงรังไข่อัตราการให้วิตามินคือ 1 ช้อนโต๊ะต่อน้ำ 1 อ่างให้กินทุกเย็น

ต้นทุนและค่าใช้จ่าย

ต้นทุนที่ใช้ภายในฟาร์มทั้งหมดจะอยู่ที่ 602,080 บาท กำไรของฟาร์มจะอยู่ที่ 1,972,000 บาท ต้นทุน / ฟอง 0.67 บาท จะดูรายละเอียดได้จากตารางที่ 17 ตารางที่ 17 แสดงค่าใช้จ่ายทั้งหมดภายในฟาร์มของคุณพนม ทับปรี

ค่าใช้จ่าย	ราคา / บาท
ต้นทุนคงที่	
รถขนเปิดพร้อมกรงใส่เปิด 30,000 บาท	$30000 / 10 = 3,000$
อ่างน้ำ ไบละ 25 บาท ใช้ 4 ไบ	$25 \times 4 = 100$
ตาข่ายกิโลกรัมละ 120 บาท ใช้ 20 กิโลกรัม	$120 \times 20 = 2,400$
ผ้ามุ้งเขียวลูกละ 120 บาท ใช้ 2 ลูก	$120 \times 2 = 240$
ตะกร้าใส่ไข่ไบละ 120 บาท ใช้ 500 ไบ	$120 \times 500 / 10 = 6,000$
แผงใส่ไข่แผงละ 6 บาท ใช้ 500 แผง	$6 \times 500 / 5 = 600$
หลักเหล็กอันละ 20 บาท ใช้ 25 อัน	$20 \times 25 = 500$
เครื่องสูบน้ำ 1 เครื่อง	$5,500 / 10 = 550$
ไซริงค์ 1 ชุด 1,600 บาท	$1,600 / 10 = 1,600$
ต้นทุนคงที่รวม	$14,990 \times 2 = 29,980$
ต้นทุนผันแปร	
ราคาพันธุ์เปิด	$115 \times 2,000 = 230,000$
วัคซีน	$600 \times 2 \times 8 = 9,600$
ค่าน้ำมัน	$1,000 \times 4 = 4,000$
ค่าแรงงาน	$3 \times 150 \times 730 = 328,500$
รวมต้นทุนผันแปร	572,100

หมายเหตุ ค่าใช้จ่ายภายในฟาร์มคิดที่ 2 ปี ทั้งหมด

ต้นทุนคงที่ + ต้นทุนผันแปร = ต้นทุนรวม

$29,980 + 572,100 = 602,080$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายได้

ขายไข่เปิด $1,400 \times 2 \times 640 = 1,792,000$

ขายตัวเปิด $2,000 \times 90 = 180,000$

รายได้ - ต้นทุนรวม = กำไรสุทธิ

$1,972,000 - 602,080 = 1,894,122$

รายจ่าย / ผลผลิต = ราคาต้นทุนไข่เปิด

$602,080 / 896,000 = 0.67$ บาท / ฟอง

หมายเหตุ จำนวนไข่เปิดต่อรอบการผลิต 2 ปี คิดที่ 70 %

การตลาด

ฟาร์มนี้เจ้าของจะเป็นผู้ไปขายไข่เองไข่ที่เจ้าของฟาร์มนี้ไปขายจะเป็นไข่ของตนเองละไข่ของเกษตรกรที่เจ้าของฟาร์มนี้ไปรับมาตลาดที่คุณพนมไปขายจะเป็นตลาดมหาชัยที่กรุงเทพฯจะนำไข่ไปส่งที่ตลาดอาทิตย์ละ 1 ครั้ง โดยก่อนที่จะนำไปส่งนั้นจะคัดเป็นเบอร์เสียก่อนโดยจะแบ่งเป็น 3 เบอร์ คือ เล็ก กลาง ใหญ่ เมื่อคัดได้ที่แล้วจะเรียงใส่แผงไข่ให้เรียบร้อยเพื่อสะดวกในการขนส่งและลดการบอบของไข่อีกด้วยถ้านำไข่ใส่ตะกร้าอัตราการบอบจะมีมากกว่าการที่นำไข่ใส่แผงราคาไข่เปิดที่ขายได้สูงสุดคือ 2.50 บาท ราคาต่ำสุดที่เคยขายได้คือ 1.80 บาท ที่ขายได้ในราคาแต่เนื่องจากมีผู้เลี้ยงเปิดจำนวนมากและมีไข่ไก่เข้ามาตีตลาดทำให้ไข่เปิดราคาตก

ปัญหา

ปัญหาที่พบจะเป็นสารเคมีตกค้างในน้ำข้าวเสียเป็นส่วนใหญ่โรคนี้จะไม่ค่อยเป็นเพราะทางฟาร์มจะทำวัคซีนป้องกันตลอดเวลาสารเคมีส่วนใหญ่จะเป็นยาน้ำมันเมื่อเปิดได้รับแล้วจะทำให้เปิดช้ำและตายในที่สุดเพราะยานี้จะซึมอย่างรวดเร็วทำให้เปิดตายอย่างฉับพลัน วิธีแก้คือเมื่อเปิดได้รับยามาจะให้เปิดกินเกลือแกงตัวละ 1 ช้อนชาต่อเปิด 1 ตัวเกลือจะทำให้เปิดอาเจียนออกมา (ในกรณีที่เปิดโดนยาไม่นานแต่ถ้าเปิดโดนยานานก็ต้องปล่อยให้ตาย)

คุณพนม ทับบุรีมีประสบการณ์ในการเลี้ยงเปิดมาเป็นเวลา 5 ปี ในการเลี้ยงของคุณพนมจะเลี้ยงเป็นอาชีพรอง เปิดพันธุ์ที่คุณพนมเลี้ยงนั้นจะเป็นเปิดพันธุ์กากี้แคมป์เบลล์ ที่เลือกเปิดพันธุ์เพราะให้ไข่ดก ที่สำคัญยังช่วยลดต้นทุนในการเลี้ยง นอกจากนี้คุณพนมเป็นเจ้าของฟาร์มเปิดแล้ว คุณพนมยังเป็นพ่อค้ารับซื้อไข่เปิดของเกษตรกรไปขายยังตลาดที่กรุงเทพฯ ด้วย สภาพแล้วและความเป็นอย่างยิ่งถึงสภาพภาคผนวกที่ /

ฟาร์มคุณรตจิรี พลุนิล

รตจิรี พลุนิล (2547) ให้สัมภาษณ์ไว้ดังนี้ คุณรตจิรี พลุนิล อายุ 35 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 อาชีพหลักเลี้ยงเบ็ดที่เลือกเลี้ยงเบ็ดเป็นอาชีพหลักก็เนื่องมาจากตงงานที่หาไม่มีจึงยึดอาชีพเลี้ยงเบ็ด ประสบการณ์ในการเลี้ยงเบ็ด 5 จำนวนเบ็ดที่เลี้ยง 1,500 ต่อรุ่น สภาพทั่วไปการเลี้ยง การเลี้ยงของคุณรตจิรี จะเลี้ยงภายในตำบลแพรทศรราช อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท ก็เพราะว่าไม่มีรถขนย้ายเบ็ดเป็นของตนเอง เวลาจะโยกย้ายเบ็ดแต่ละครั้งลำบาก จึงได้เลี้ยงอยู่แต่แถวๆ บริเวณทุ่งนาหลังบ้าน และที่สำคัญช่วยประหยัดหลายๆ อย่าง เช่น ช่วยประหยัดค่าน้ำมัน ช่วยประหยัดค่าขนย้ายเบ็ด เพราะการขนย้ายเบ็ดหนึ่งครั้งจะคิดการขนย้ายเป็นกิโลเมตร ถ้าขนย้ายไกลก็จะแพง นอกจากนี้ คุณรตจิรีไม่เคยคิดที่จะนำเบ็ดของตนไปเลี้ยงยังต่างจังหวัด เนื่องจากจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในเรื่องของการขนย้าย ซึ่งเป็นเรื่องที่ยุ่งยาก เบ็ดที่คุณรตจิรีเลี้ยงส่วนใหญ่ เป็นเบ็ดไซ้ทั้งหมด ไม่มีเบ็ดเนื้อปนเหตุผลที่ไม่เลี้ยงเบ็ดเนื้อก็เพราะไม่มีทุนจึงเป็นเหตุทำให้เบ็ดเนื้อไม่นิยมเลี้ยง แรงจูงใจในการเลี้ยงเบ็ด ราคาดี ใช้ต้นทุนในการเลี้ยงต่ำ

การเลี้ยง

พันธุ์เบ็ดที่ใช้เลี้ยง คือ เบ็ดพันธุ์กากี้แคมป์เบลล์ ที่เลือกเลี้ยงเบ็ดพันธุ์นี้ก็เพราะให้ไขดก ไข่ฟองโต ไข่แดงใหญ่รับประทาน เริ่มเลี้ยงจะเริ่มเลี้ยงโดยการสั่งซื้อลูกเบ็ดแรกเกิดที่เลี้ยงลูกเบ็ดแรกเกิดก็เนื่องมาจากไม่มีเงินทุนที่จะซื้อเบ็ดรุ่น พันธุ์เบ็ดจะสั่งมาจากร้านเจริญพันธุ์จังหวัดสุพรรณบุรี ซื้อลูกเบ็ดแรกเกิดตัวละ 18 บาท รวมค่าจัดส่งเรียบร้อยแล้วก่อนที่เบ็ดจะมาถึงฟาร์มเกษตรกรจะต้องเตรียมแล้วไว้รออย่างน้อย 1 - 2 วัน การเตรียมแล้วคือ จะต้องตีเล้าค่อนข้างที่จะกว้าง เล้าเบ็ดแรกเกิดควรที่จะทำร่มเพื่อบังแสง พอเบ็ดมาถึงก็ปล่อยลงเล้าให้ลูกเบ็ดกินน้ำผสมวิตามิน ที่ต้องให้ลูกเบ็ดกินน้ำเลยนั้นก็คือ เบ็ดเดินทางอ่อนเพลีย หลังจากนั้นทำวัคซีนเพื่อกันโรค การเลี้ยงลูกเบ็ดอายุแรกเกิดจะให้ลูกเบ็ดกินอาหารไก่รุ่น เบอร์ 174 ให้ลูกเบ็ดกินอาหาร 20 วัน หลังจากนั้นให้ลูกเบ็ดกินข้าวเปลือกประมาณ 5 - 7 วัน จึงปล่อยเบ็ดลงเลี้ยงแบบไล่ทุ่ง การเลือกพื้นที่ก็คือ เลือกแปลงนาที่มีน้ำขังเพราะในแปลงนาที่มีน้ำขังนั้นจะมีหอยเชอรี่อาศัยอยู่การเลี้ยงเบ็ดนั้นจะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของนาเสียก่อนจึงจะนำเบ็ดลงเลี้ยงได้นอกจากจะเป็นชาประจำกัน พอเก็บเกี่ยวข้าวเสร็จก็ปล่อยน้ำเข้านาเจ้าของเบ็ดก็นำเบ็ดมาเลี้ยงได้เลย เจ้าของเบ็ดจะให้ไซ้เบ็ดเป็นการตอบแทน แปลงนาที่คุณรตจิรีนำเบ็ดลงเลี้ยงเป็นประจำ คือ บริเวณนาของคุณเสมอ ยอดดำเนิน คุณอ้อย พวงแยม คุณลำเหรีญ พวงแยม คุณทองดำ ทองกรด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เครื่องมือและอุปกรณ์ในการเลี้ยงเปิด

อ่างน้ำ	3	ใบ
ตะกร้าใส่ไข่	150	ใบ
กระบอกล้างน้ำ	20	ใบ
ผ้ามุ้งเขียว	2	ลูก
ตาข่ายไข่	10	กิโลกรัม
หลักเหล็ก	20	อัน
ไซริงค์	1	ชุด
ถาดอาหาร	20	ใบ

การจัดการ

ก่อนที่ลูกเปิดจะมาถึงนั้นจะต้องนำปูนขาวโรยให้ทั่วพื้นที่ที่จะทำเป็นเล้า เพื่อป้องกันความชื้นหลังจากนั้นตีเล้าด้วยหลักเหล็ก แล้วใช้ผ้ามุ้งเขียวล้อมรอบไข่ก่อนไม้ทับปลายผ้ามุ้ง เพื่อป้องกันอันตราย หลังจากนั้นนำฟางโรยทับอีกครั้ง เพื่อป้องกันการเปื้อน แล้วจึงทำวัคซีนเพ็ทให้กับลูกเปิด วิธีการให้คือ จะฉีดเข้ากล้ามเนื้อตัวละ 1 ซีซี ฉีดทุกๆ 3 เดือน นอกจากนี้ในการให้น้ำแต่ละครั้งยังต้องผสมวิตามินให้เปิดกินตลอดเวลา เพื่อช่วยให้ลูกเปิดแข็งแรงเร็วขึ้น หลังจากนั้นก็ควรที่จะหมั่นเปลี่ยนวัสดุรองพื้น เพื่อป้องกันการเกิดโรค การเกิดโรคกับลูกเปิดนั้นจะเป็นง่ายกว่าเปิดโต เนื่องจากลูกเปิดยังมีภูมิคุ้มกันไม่มาก การเปลี่ยนวัสดุรองพื้นนั้นควรเปลี่ยนทุก ๆ 3 – 5 วัน หรือถ้าไม่เปลี่ยนก็ควรที่จะกลับวัสดุรองพื้น (วิธีนี้ไม่แนะนำเพราะเชื้อโรคอาจจะติดมากับดิน) การทำงานของคุณรกรจรสามารถดูได้จากตารางที่ 18

แรงงาน

ฟาร์มของคุณรกรจรจะจ้างแรงงาน 2 คน รวมกับเจ้าของฟาร์มด้วยเป็น 3 คน ต่อเปิด 1,500 ตัว ลูกจ้างจะอาศัยอยู่กับเจ้าของฟาร์ม อัตราการจ้าง วันละ 100 บาท หน้าที่หลักๆ ของลูกจ้างคือ ให้อาหารเปิดในตอนเช้า คอยเติมน้ำ เติมหาอาหาร หลังจาก 20 วันไปแล้วจะหัดให้ลูกเปิดกินข้าวเปลือก ลูกจ้างจะต้องคอยดูแลเมื่อเปิดหัดกินข้าวเปลือกชินแล้ว จะเริ่มปล่อยให้เปิดลงเลี้ยงในทุ่งตอนเวลา 6 โมงเช้าจะปล่อยให้ลงเลี้ยงลูกจ้างจะคอยดูไล่ตอนลูกเปิดไม่ให้หลงฝูง และคอยดูไม่ให้สุนัขเข้ามากัด หลังจากนั้นพอดกเย็นก็จะค่อยๆ ด้อนเปิดเข้าเล้า แล้วให้น้ำผสมวิตามิน B100 ให้ลูกเปิดกิน อัตราการให้คือ 1 ซ้อนชา ต่อน้ำ 1 กระบอก ให้เปิดกินทุกเย็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 18 แสดงปฏิทินการทำงานของคุณรณจิรี พูนนิล

เดือน	การปฏิบัติงาน	
	ปีที่ 2	ปีที่ 2
มกราคม	1) ติดต่อทำการซื้อลูกเปิด 2) เกษตรกรทำการเตรียมอุปกรณ์ 3) ทางฟาร์มจัดส่งลูกเปิดมาให้ เกษตรกร	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
กุมภาพันธ์	1) ทำวัคซีนเปิด 2) ปล่อยเปิดลงเล้าพร้อมให้วิตามิน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน 3) ทำวัคซีนเปิด
มีนาคม	1) ให้อาหาร 2) ให้น้ำพร้อมให้วิตามิน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
เมษายน	3) เปิดเริ่มให้ไข่ 1) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน 2) ทำวัคซีนเปิด	3) ทำวัคซีน 1) เก็บไข่
พฤษภาคม	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน	2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
มิถุนายน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
กรกฎาคม	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน 3) ทำวัคซีนเปิด	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
สิงหาคม	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน 3) ให้อาหาร	3) ให้อาหาร 1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
กันยายน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 18 (ต่อ)

เดือน	การปฏิบัติงาน	
	ปีที่ 2	ปีที่ 2
ตุลาคม	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน
พฤศจิกายน	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน 3) เปิดผลัดขน 4) ให้วัคซีน	เริ่มที่จะขายเปิดเป็นเปิดแก่ราคา ขายตัวละ 90 บาท
ธันวาคม	1) เก็บไข่ 2) ปล่อยเปิดเลี้ยงพร้อมให้วิตามิน	ไม่มีการดำเนินการ

ที่มา : รศจรี พลูนิด (2547)

โรคและวัคซีน

โรคเปิดแรกเกิดส่วนใหญ่จะเป็นไขหวัดวัคซีนที่ให้จะเป็นวัคซีนอหิวาต์เปิด จะให้วัคซีนช่วงที่เปิดอายุได้ 1 เดือน 1 ครั้ง อัตราส่วนการให้ 1 ซีซี ฉีดเข้ากล้ามเนื้อพอเปิดอายุได้ 2 เดือนจะให้วัคซีนเพื่อกพอเปิดอายุได้ 3 เดือนจะให้วัคซีนหวัดหน้าบวมเพราะช่วงเปิดเล็กจะเวียนให้วัคซีนพอเปิดได้ 3 เดือนขึ้นไปจะให้วัคซีนอีกครั้งหลัง 3 เดือนไปแล้ว

ต้นทุนและค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงเปิดแรกเกิดของคุณรศจรีจนกระทั่งเปิดให้ไขมีค่าใช้จ่ายดังนี้ค่าใช้จ่ายทั้งหมด 488,670 บาท กำไรที่ได้จากการเลี้ยงเปิด 1,535,700 บาท ต้นทุน / ฟอง 0.80 บาท สามารถดูได้จากตารางที่ 19

การตลาด

หลังจากที่เปิดโตพอที่ให้ไขแล้ว จะมีพ่อค้ามารับไขถึงบ้าน พ่อค้าจะนำไขไปส่งที่ตลาดปากเกร็ดที่จังหวัดนนทบุรี การรับซื้อของพ่อค้าจะรับซื้อเหมาแบบ ร้อยละ 230 บาท จะมารับทุกวันนอกจากนี้ ฟาร์มของคุณรศจรียังแบ่งขายปลีก อัตราการแบ่งขายปลีก ฟองละ 2.50 บาท ราคาสูงสุดที่เคยขายได้ 3 บาท ราคาต่ำสุดที่เคยขายได้ 1.80 บาท ที่ขายได้ราคาต่ำก็เพราะมีไขเปิดมากนอกจากนั้นไขเปิดจะเน่าง่าย ถ้าไขเปิดถูกการล้างด้วยน้ำจะทำให้ไขเปิดเสียเร็วขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 19 แสดงค่าใช้จ่ายทั้งหมดภายในฟาร์มของคุณรจรี พูนนิล

ค่าใช้จ่าย	ราคา/บาท
ต้นทุนคงที่	
กระบอกรน้ำไบละ 35 บาท ใช้ 20 ไบ	$35 \times 20 = 700$
ตะกร้าใส่ไข่ ไบละ 50 บาท ใช้ 150 ไบ	$50 \times 150 / 10 = 750$
ผ้ามุ้งเขียว ลูกละ 150 บาท ใช้ 2 ลูก	$150 \times 20 = 300$
ตาข่าย กิโลกรัมละ 100 บาท ใช้ 10 กิโลกรัม	$100 \times 10 = 1,000$
หลักเหล็ก อันละ 20 บาท ใช้ 20 อัน	$20 \times 20 = 400$
อ่างใส่น้ำ ไบละ 35 บาท ใช้ 3 ไบ	$35 \times 3 = 105$
โซริงค์ 1 ชุด ชุดละ 1,600 บาท	$1600 / 10 = 1,600$
ถาดอาหาร ไบละ 25 บาท ใช้ 20 ไบ	$25 \times 20 = 500$
รวมต้นทุนคงที่	$5,355 \times 2 = 10,710$
ต้นทุนผันแปร	
วิตามิน	$2 \times 150 \times 24 \times = 7,200$
วัคซีน	$90 \times 3 \times 8 = 2,160$
วัสดุรองพื้น	$100 \times 3 = 300$
ค่าจ้างรถเข็นลูกเปิด	$300 \times 2 = 600$
อาหารลูกเปิด	$4 \times 100 \times 3 = 1,200$
พันธุ์เปิด	$18 \times 1500 = 27,000$
ข้าวเปลือก	$500 \times 6 \times 37 = 111,000$
ค่าแรง	$3 \times 150 \times 730 = 328,500$
รวมต้นทุนผันแปร	477,960

หมายเหตุ ค่าใช้จ่ายภายในฟาร์มคิดที่ 2 ปี ทั้งหมด

ต้นทุนคงที่ + ต้นทุนผันแปร = ต้นทุนรวม

$10,710 + 477,960 = 488,670$

รายได้

ขายไข่ $1050 \times 2.30 \times 580 = 1,400,700$

ขายตัวเปิด $1500 \times 90 = 135,000$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายได้ - ต้นทุนรวม = กำไรสุทธิ

$1,535,700 - 488,670 = 1,047,030$

รายจ่าย / ผลผลิต = ราคาคุ้มทุนไข่เปิด

$488,670 / 609,000 = 0.80$ บาท/ ฟอง

หมายเหตุ จำนวนไข่ต่อรอบการผลิต 2 ปี คิดที่ 70 %

ปัญหา

ปัญหาที่พบบากก็คือสารตกค้างในนาข้าว เช่นยาเอ็นโดซัลแฟน ถ้าเปิดกินเข้าไปแล้วจะทำให้เปิดตายทันทีในกรณีที่ดินมาก ถ้าดินน้อยจะออกอากาศก่อนเปิดจะเริ่มชักตาด้าง เจ้าของฟาร์มจึงจำเป็นที่จะต้องสังเกตวิธีการก็คือ เมื่อเปิดดินยาเข้าไปแล้วควรรีบกรอกเกลือแกงทันที อัตราการกรอก ตัวละ 1 ช้อนชา (ถ้าเปิดดินไม่มากถ้าเปิดดินมากก็หมดทางช่วยเพราะยาพวกนี้จะซึมอย่างรวดเร็ว)

คุณรจวี พลูนิลได้ยึดการเลี้ยงเปิดเป็นอาชีพหลักเนื่องจากตกงานไม่มีงานทำ ประสบการณ์ในการเลี้ยงเปิดของคุณรจวี 5 ปี ฟาร์มของคุณรจวีจะเริ่มเลี้ยงเปิดตั้งแต่แรกเกิดที่เลี้ยงตั้งแต่แรกเกิดก็เพราะใช้ต้นทุนในการซื้อตัวลูกเปิดถูกกว่าเปิดรุ่น ถึงแม้ว่าการดูแลจะยากกว่าเป็นรุ่นก็ตาม สภาพทั่วไปในการเลี้ยงเปิดเล็กรวมไปถึงอุปกรณ์ต่างๆสามารถดูได้จากภาพภาคผนวกที่ 8

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิจารณ์ผล

การเลี้ยงเปิดไส้ของเกษตรกร ตำบลแพรงศรีราชา อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท นิยมเลี้ยงเนื่องจากให้ผลผลิตดี ต้นทุนในการเลี้ยงตัวเกษตรกรส่วนใหญ่ที่เลี้ยงเปิดไส้จะเป็น รายย่อยเสียมากกว่า จะมีเพียงรายเดียวที่เลี้ยงเปิดเป็นจำนวนมาก คือ เลี้ยงที่ 8,000 ตัว / รุ่น ส่วนรายอื่นๆ จะเลี้ยงเพียง 1,500 – 2,000 ตัว / รุ่น ในการเลี้ยงส่วนใหญ่ผู้เลี้ยงจะคอยดูไม่ให้สุนัข เข้ามาขบหรือไล่เปิด เพราะถ้ามีสุนัขมากัดหรือขบเปิดจะทำให้เปิดตกใจ และผลที่ตามมาจะทำให้ เปิดไม่ไช้

ประสบการณ์ในการเลี้ยงเปิดของเกษตรกรที่เลี้ยงมานานจะอยู่ที่ 8 ปี และต่ำสุดจะอยู่ที่ 3 ปี โดยการเลี้ยงส่วนใหญ่จะเลี้ยงเป็นอาชีพรองควบคู่กับการทำนาจะจะมีคุณสันติ เณรน้อย คุณ สมควร คำแพง คุณรจวี พูลนิลที่เลี้ยงเป็นอาชีพหลักส่วนพันธุ์เปิดที่ใช้เลี้ยงส่วนใหญ่จะเลี้ยง เปิดพันธุ์กากี้แคมป์เบลล์และมีเพติงฟาร์ของคุณสมคว คำแพงเท่านั้นที่เลี้ยงเปิดพันธุ์ชลบุรี จำนวนเปิดที่เลี้ยงจะมีฟาร์มของคุณอำเภอ อิมมีเลี้ยง 8,000 ตัว รองลงมาฟาร์มคุณพนม ทับบุรี เลี้ยง 2,000 ตัว และฟาร์มของคุณทศมล สดมี เลี้ยง 1,600 ตัว ส่วนฟาร์มที่เหลือจะเลี้ยงที่ 1,500 ตัว ต้นทุน / ฟอง เฉลี่ยทั้ง 8 ฟาร์มจะอยู่ที่ 0.81 บาท ในด้านแรงงานจะอาศัยครอบครัวเป็นหลักแต่ ไม่เพียงพอจึงจำเป็นต้องจ้างแรงงานภายนอกอีก 1 คน แต่จะมีฟาร์มของคุณอำเภอ อิมมี เพียง ฟาร์มเดียวเท่านั้นที่จ้างแรงงาน 6 คนก็เนื่องมาจากการเลี้ยงเปิดในจำนวนที่มากการขายไข่เปิด จะมีพ่อค้ามารับซื้อถึงฟาร์มการขายจะเป็นการขายแบบส่ง ราคาจะอยู่ที่ 2.30 บาท แต่จะมีฟาร์ม ของคุณอำเภอ อิมมี และฟาร์มคุณพนม ทับบุรี ที่เป็นทั้งพ่อค้ารับซื้อไข่เปิดของเกษตรกรและเป็น เจ้าของฟาร์มเปิด ตลาดที่คุณอำเภอ อิมมี คุณพนม ทับบุรี และพ่อค้าคนอื่นๆไปขายคือ ตลาด มหาชัย กรุงเทพฯ ตลาดสุรนคร จังหวัดนครราชสีมา ตลาดปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ในด้านของ วัคซีน ส่วนใหญ่จะให้วัคซีนหวัดเปิดและวัคซีนเพติก ในการให้นั้นจะเว้นระยะการให้ 3 เดือนจะ ให้วัคซีนอีก 1 ครั้ง แต่ถ้าเปิดเกิดโรคเจ้าของฟาร์มจะต้องรีบแยกเปิดออกจากฝูงและทำวัคซีน ป้องกันทันที การเลี้ยงเปิดของเกษตรกรนั้นจะนิยมเลี้ยงเปิดรุ่นก็เนื่องมาจากเปิดรุ่นจะให้ไช้เร็วกว่า แต่การเลี้ยงเปิดรุ่นก็มีผลเสียในเรื่องของของค่าใช้จ่ายเพราะเปิดรุ่นแต่ละตัวนั้นจะมีราคาอยู่ที่ตัว ละ 100 – 130 บาท แต่ถึงแม้ว่าเปิดรุ่นจะมีราคาสูงเพียงไรแต่ก็ยังเป็นที่นิยมเลี้ยงของเกษตรกร ในส่วนเปิดแรกเกิดก็มีผู้เลี้ยงแต่ละเลี้ยงในส่วนที่น้อย เนื่องจากเปิดเล็กจะต้องคอยดูแลอย่าง ใกล้ชิดตลอดเวลา จึงเป็นสาเหตุทำให้เกษตรกรไม่นิยมเลี้ยงเท่าที่ควร แต่การเลี้ยงเปิดเล็กจะช่วย ลดต้นทุนได้ดีกว่าเปิดรุ่น เนื่องจากลูกเปิดเล็กมีราคาถูกกว่าเปิดรุ่น ลูกเปิดอายุ 0 – 3 วัน ราคาจะ อยู่ที่ตัวละ 18 บาท การเลี้ยงลูกเปิดด้วยอาหารนั้นจะเลี้ยงประมาณ 1 เดือนเท่านั้น เพราะเปิดจะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โตพอที่จะหาอาหารเองได้ และไม่จำเป็นที่จะต้องให้อาหารเพิ่มเนื่องจากเปิดได้รับอาหารที่เพียงพอจากแปลงนาแล้ว อุปกรณ์ที่ใช้ในการเลี้ยงเปิดไล่ทุ่งสามารถที่จะหาซื้อได้ตามท้องตลาด อุปกรณ์ที่จำเป็นที่เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ในการเลี้ยงเปิดคือ รถขนย้ายเปิด อ่างใส่น้ำ ตะกร้าใส่ไข่ แผงใส่ไข่ ผ้ามุ้งเขียว หลักเหล็ก อุปกรณ์ดังกล่าวนี้ล้วนแล้วเป็นอุปกรณ์ที่จำเป็นในการเลี้ยงเปิดไล่ทุ่งแต่ก็ไม่จำเป็นที่จะต้องครบทุกอย่าง บางอย่างที่แทนกันได้ก็ไม่จำเป็นที่จะต้องซื้อ รายละเอียดดังตารางที่ 20 และภาพที่ 14

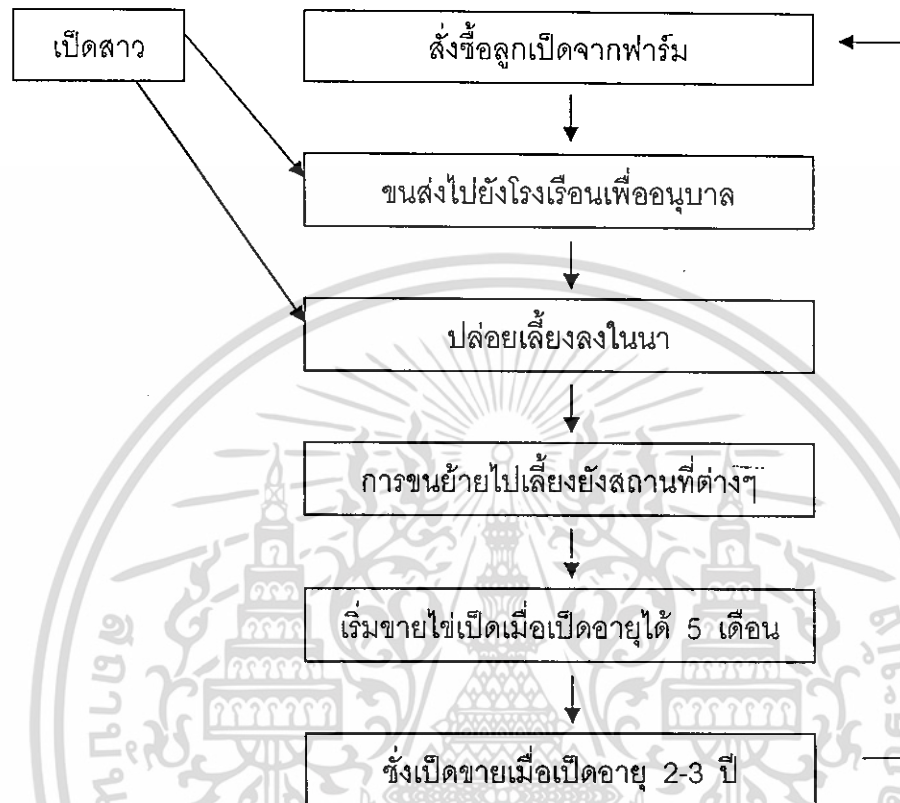

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 20 สรุปการเลี้ยงเปิดได้ทุ่ง

เจ้าของฟาร์ม	ประเภทการเลี้ยง	อาชีพ	พันธุ์เปิด	จำนวนเปิด/รุ่น(ตัว)	ต้นทุนรวม (บาท)	กำไร (บาท)	ต้นทุน/ฟอง	แรงงานครุฑเรือน	แรงงานภายนอก	การขยายไข่
วีระ ทองวัง	8	รอง	ปากีแคมพ์เบลล์	1,500	661,715	880,285	0.94	2	1	ขยายส่ง
อำไพ อิมมี	8	รอง	ปากีแคมพ์เบลล์	8,000	1,947,106	9,164,800	0.59	2	6	ส่งและปลีก
เรณู เณรน้อย	5	รอง	ปากีแคมพ์เบลล์	1,500	627,180	1,613,400	0.93	2	1	ขยายส่ง
ทศมล สุตม์	8	รอง	ปากีแคมพ์เบลล์	1,600	674,654	1,753,050	0.95	2	1	ขยายส่ง
สันติ เณรน้อย	4	หลัก	ปากีแคมพ์เบลล์	1,500	519,640	1,416,000	0.81	2	1	ขยายส่ง
สมควร คำแพง	3	หลัก	ชดบุรี	1,500	530,470	1,608,150	0.83	2	1	ขยายส่ง
พนม ทับบุรี	5	รอง	ปากีแคมพ์เบลล์	2,000	602,080	1,972,000	0.67	2	1	ส่งและปลีก
รชวีร์ พงศ์นิต	5	หลัก	ปากีแคมพ์เบลล์	1,500	488,670	1,535,700	0.80	2	1	ขยายส่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 14 ขั้นตอนการเลี้ยงเปิดไล่ทุ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ (Conclusions and Recommendations)

การเลี้ยงเปิดไล่ทุ่งกรณีศึกษา : ตำบลแพกศรีราชา อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นการเลี้ยงเปิดไล่ทุ่ง 2. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโดยการให้เทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพมีการสัมภาษณ์เจ้าของฟาร์มแบบเจาะลึกควบคู่กับการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการสรุปได้ดังนี้

เกษตรกรส่วนใหญ่จะเลี้ยงเปิดเป็นอาชีพรอง ควบคู่ไปกับการทำนา เนื่องจากการเลี้ยงเปิดช่วยให้เกษตรกรมีอาชีพเสริมไม่ทำนาเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ยังมีเกษตรกรบางรายที่เลี้ยงเปิดเป็นอาชีพหลัก สาเหตุที่ทำให้เกษตรกรเลือกเลี้ยงเปิดเป็นอาชีพหลักคือ 1. ไม่มีพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเอง 2. ตกงานโรงงานหยุดจ้าง 3. ไม่ชอบเป็นลูกจ้างใครอยากเป็นนายของตนเอง การเลี้ยงเปิดเกษตรกรนิยมเลี้ยงเปิดรุ่นเนื่องจากให้ผลผลิตเร็ว ชนิดของพันธุ์ที่นิยมเลี้ยงคือเปิดพันธุ์กากี้แคมป์เบลล์ที่เกษตรกรเลือกเปิดพันธุ์นี้ก็เพราะให้ไข่ดก ไข่ฟองโต จะมีเพียงฟาร์มของคุณสมควร ค่าแพ่งเท่านั้นที่เลี้ยงเปิดพันธุ์ชลบุรีพันธุ์ จำนวนเปิดที่เกษตรกรเลี้ยงจะอยู่ที่ 1,500 – 2,000 ตัว / รุ่น จะมีฟาร์มของคุณอำเภอ อิมมีเท่านั้นที่เลี้ยงเปิด 8,000 ตัว ต้นทุนต่อฟองเฉลี่ยทั้ง 8 ฟาร์มจะอยู่ที่ 0.81 บาท ในด้านการป้องกันโรคในแต่ละฟาร์มจะทำวัคซีนป้องกันทุกๆ 3 เดือน วัคซีนที่ใช้ คือ วัคซีนอหิวาต์เปิด วัคซีนเพิร์ล อัตราการให้วัคซีนจะให้ตัวละ 1 CC โดยการฉีดเข้ากล้ามเนื้อ แต่ถ้าเปิดเกิดโรคอย่างกะทันหันจะนำไปเปิดที่เป็นโรคแยกแล้วเลี้ยง และทำวัคซีนให้เปิดทันที แรงงานที่ใช้ภายในฟาร์มจะเป็นแรงงานของครอบครัว ส่วนใหญ่จะไม่เพียงพอ จึงจำเป็นต้องจ้างแรงงานภายนอก แรงงานส่วนใหญ่จะจ้างเพียง 1 คนเท่านั้น ในกรณีที่เปิด 1,500 – 2,000 ตัว แต่ถ้ามีเปิดจำนวนมากก็จำเป็นต้องจ้างแรงงานเพิ่มเพื่อให้ดูแลเปิดได้อย่างทั่วถึง อัตราการให้ค่าจ้างจะอยู่ที่ 100 บาท อยู่กินกับเจ้าของฟาร์ม หน้าที่หลักๆ ของลูกจ้างคือ จะเก็บไข่เปิดในตอนเช้า ปลอ่ยเปิดเลี้ยง ให้น้ำเปิดในตอนเย็น ฝึาเปิดในตอนกลางคืน และเก็บอุปกรณ์เข้าที่ อุปกรณ์ที่ใช้เลี้ยงเปิดหลักๆ คือ อ่างใส่น้ำ ตาข่าย ผ้ามุ้งเขียว ตะกร้าใส่ไข่ หลักเหล็ก แผงใส่ไข่ ไชริงค์พร้อมเข็มฉีดยา ในด้านการตลาด จะมีพ่อค้ามารับซื้อถึงฟาร์มการรับซื้อนั้นจะซื้อแบบส่ง แต่จะมีเพียงคุณอำเภอ อิมมี และคุณพนม ทับบุรี ที่เป็นทั้งเจ้าของฟาร์มเปิดและพ่อค้ารับซื้อไข่ของเกษตรกรในท้องถิ่นไปขาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาที่เกษตรกรผู้เลี้ยงเป็ดไล่ทุ่งพบส่วนใหญ่จะเป็นสารเคมีตกค้างในนาข้าวซึ่งเป็นปัญหาที่ยากต่อการแก้ไขแต่เกษตรกรผู้เลี้ยงเป็ดไล่ทุ่งจะหาวิธีแก้ไขชั่วคราวโดยการนำกากขามาหว่านก่อนที่จะนำเป็ดลงเลี้ยงประมาณ 1 วัน กากขาก็จะช่วยลดความเป็นพิษของสารเคมีลงได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

- กลุ่มเกษตรสัญจร. 2541 การเลี้ยงเป็ด. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ฐานเกษตรกรรม
ทศลม สุดมี. 2547. สัมภาษณ์, 20 พฤศจิกายน 2547
- นิตย ถาวร. 2517. คู่มือการเลี้ยงเป็ด. กรุงเทพฯ : สามัญนิติบุคคล
- นิตยา นิจถาวร. 2547. การดูแลสุขภาพสัตว์ปีก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมชน สหกรณ์การเกษตร
แห่งประเทศไทย
- ปฐุม เลหาเกษตร. 2529. การเลี้ยงเป็ด. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อักษรบัณฑิต
พนม ทับบุรี. 2547. สัมภาษณ์, 21 พฤศจิกายน 2547
- พินิจ ลำดวนหอม. 2530. การเลี้ยงเป็ด. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อักษรบัณฑิต
- รจวี พลูนิล. 2547. สัมภาษณ์, 26 ธันวาคม 2547
- เรณู เณรน้อย. 2547. สัมภาษณ์, 27 ธันวาคม 2547
- วีระ ทองวัง. 2547. สัมภาษณ์, 29 ธันวาคม 2547
- ศักดิ์ดา ศรีนิเวศน์. 2547. สำนักพัฒนาสินค้าเกษตร [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :
<http://www.thaigro.com/aticle/cikken/4803180/.htm>
- สวัสดิ์ ธรรมบุตร และคณะ. 2544. การเลี้ยงเป็ดไขพันธุ์กบินทร์บุรี. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมชน
สหกรณ์
- สเนห์ แสงคำ. 2547. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก : <http://www.manage.er.co.th>
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเขต 7 ชัยนาท (2546) ราคาไข่เป็ดสดคละร้อยละ (เอกสารโรเนียว)
- สันติ เณรน้อย. 2547. สัมภาษณ์, 30 ธันวาคม 2547
- สมควร คำแพง. 2547. สัมภาษณ์, 25 ธันวาคม 2547
- อำไพ อิมมี. 2547. สัมภาษณ์, 5 มกราคม 2548

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

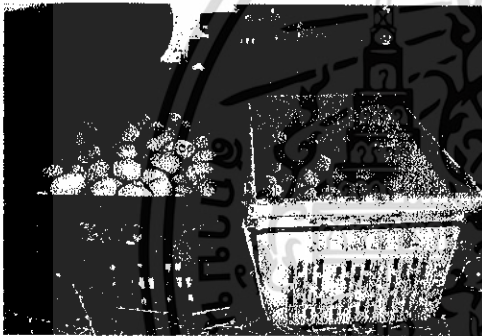
ฟาร์มที่ 1

เจ้าของฟาร์มคุณวีระ ทองวัง

วัคซีนเพติก

อุปกรณ์เก็บไข่

รถขนย้ายเบ็ด

วัสดุรองพื้น

บริเวณที่พัก

ภาพภาคผนวกที่ 1 สภาพทั่วไปบริเวณฟาร์มที่พักและใช้เลี้ยงเบ็ด รวมถึงอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในกาเลี้ยงเบ็ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฟาร์มที่ 2

เจ้าของฟาร์มคุณอำเภอ อิมมี

คัดไซเพื่อออกจำหน่าย

วิตามินไวตาวิต

อุปกรณ์เก็บไซ

บริเวณที่ปัก

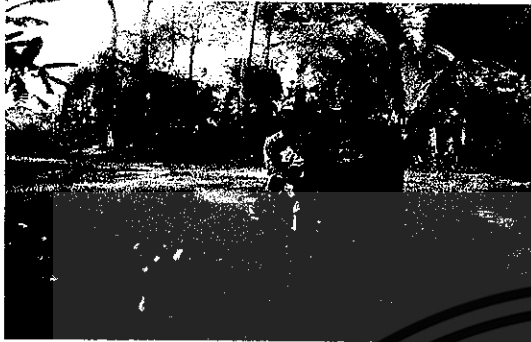

รถเข็นเบ็ด

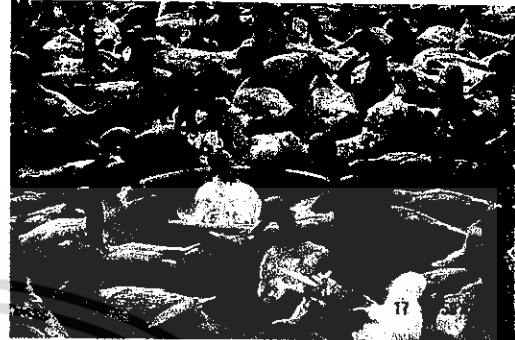
ภาพภาคผนวกที่ 2 สภาพทั่วไปของการเลี้ยงเบ็ดไล่ทุ่งของคุณอำเภอ อิมมี รวมถึงอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ภายในฟาร์ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

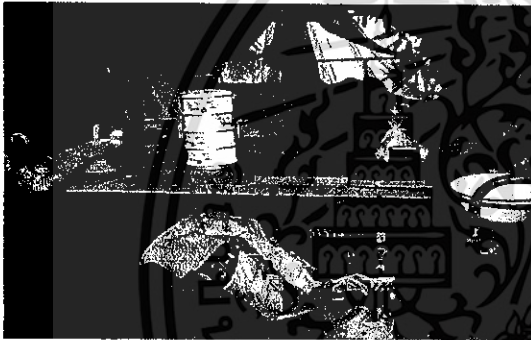
ฟาร์มที่ 3

เจ้าของฟาร์มเรณู เณรน้อย

การให้น้ำเปิด

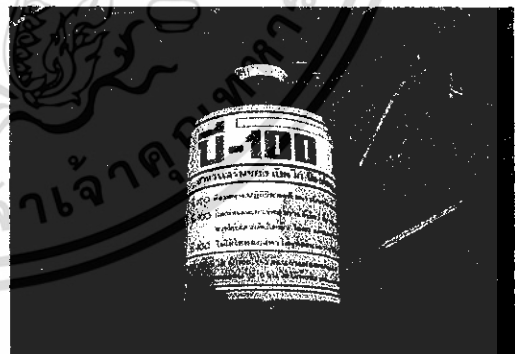
ลักษณะที่ฟัก

การปล่อยเปิดเลี้ยง

การเก็บไข่เปิด

วิตามิน B 100

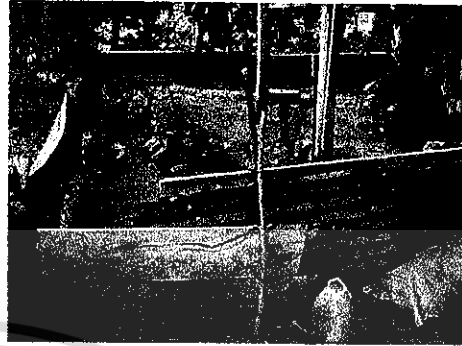
ภาพภาคผนวกที่ 3 สภาพความเป็นอยู่ในขณะที่เลี้ยงเปิดไล่หุงของคุณเรณู เณรน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

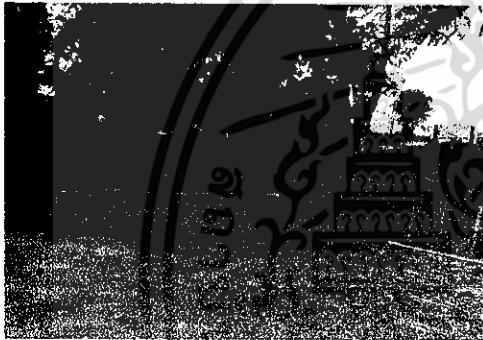
ฟาร์มที่ 4

เจ้าของฟาร์มคุณทศมล สุดมี

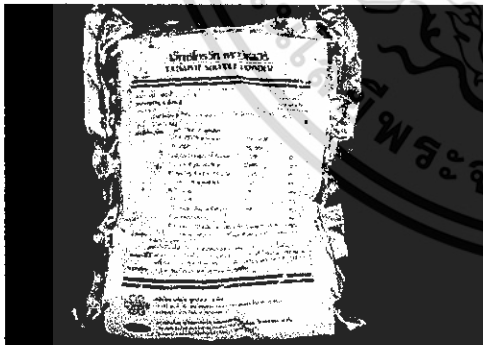
เล้าพ่อ-แม่พันธุ์

เล้าเปิดรุ่น

ลักษณะที่ฟักอาศัย

วิตามิน

การปล่อยเปิดเลี้ยง

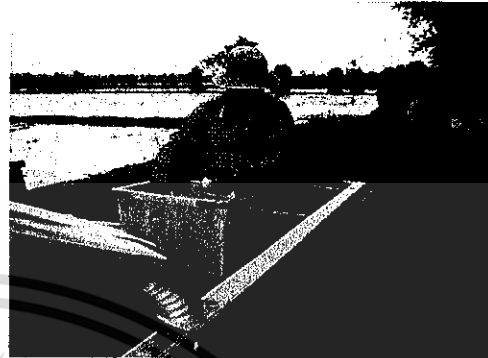
ภาพภาคผนวกที่ 4 สภาพการปล่อยเลี้ยงเปิดลักษณะการเลี้ยงแบบธรรมชาติปล่อยตามท้องนา
รวมไปถึงสถานที่ฟัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

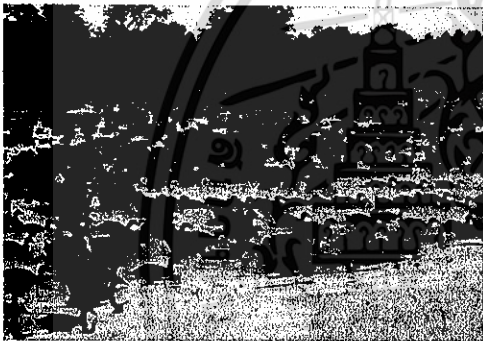
ฟาร์มที่ 5

เจ้าของฟาร์มคุณสันติ เณรน้อย

พ็อคาร์บไซเปิด

การเลี้ยงเปิด

ลักษณะที่พัก

อุปกรณ์เก็บไข่

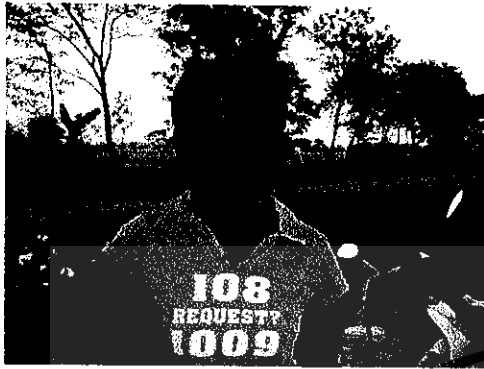

พื้นที่สำหรับเลี้ยงเปิด

ภาพภาคผนวกที่ 5 บริเวณที่พักรวมไปถึงอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บไข่และสถาปนการเลี้ยงเปิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฟาร์มที่ 6

เจ้าของฟาร์มคุณสมควร คำแพง

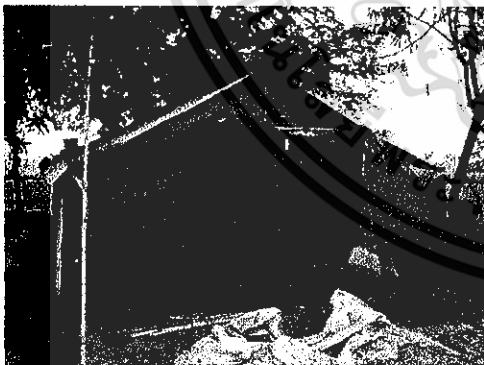
บริเวณเล้าเปิด

อุปกรณ์เก็บไข่

ลักษณะการให้น้ำเปิด

บริเวณที่พัก

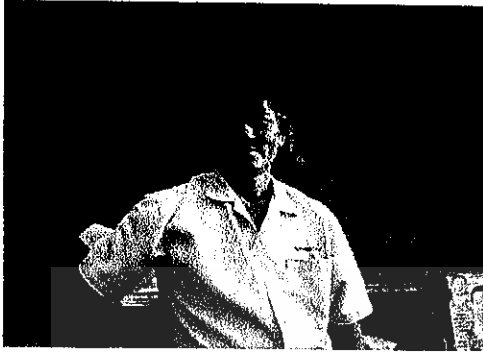

ที่นอน

ภาพภาคผนวกที่ 6 สภาพบริเวณที่อยู่อาศัยของเจ้าของฟาร์มและเปิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฟาร์มที่ 7

เจ้าของฟาร์มคุณพนม ทับบุรี

รถขนย้ายเปิด

โรงเก็บอุปกรณ์

ลักษณะที่พักอาศัยพร้อมเล้าเปิด

การขนไข่เพื่อที่จะนำไปจำหน่าย

ยาฆ่าเชื้อโรคในเล้าเปิด

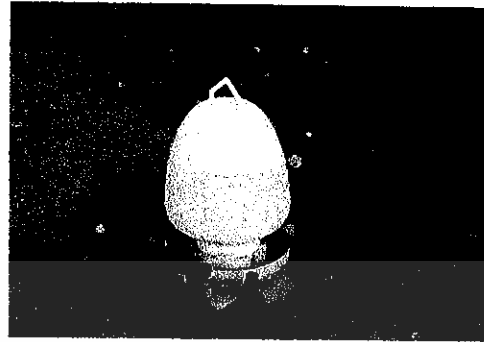
ภาพภาคผนวกที่ 7 สภาพทั่วไปของฟาร์มและลักษณะการขนย้ายไข่เปิดออกจำหน่ายสู่ตลาดของ
คุณพนม ทับบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฟาร์มที่ 8

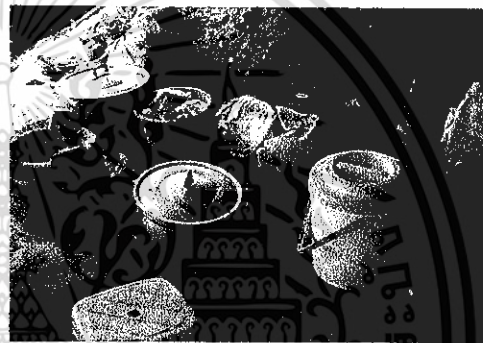
เจ้าของฟาร์มคุณรณจิรี พลุนิล

ลูกเปิดแรกเกิด 0 - 3 วัน

บริเวณที่ทำอาหาร

อุปกรณ์ในการทำอาหาร

อุปกรณ์ให้น้ำและอาหาร

บริเวณที่พักอาศัย

ภาพภาคผนวกที่ 8 สภาพความเป็นอยู่ทั่วไปในการเลี้ยงเปิดแรกเกิดรวมทั้งอุปกรณ์ที่ในการเลี้ยงเปิดพร้อมทั้งเครื่องครุที่ใช้ประกอบอาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้